לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', ד' באלול תשמ"ו, 8 בספטמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13135 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

מסוק התרסק על רכבת ליד מפעל גרעיני בגרמניה

ואקרסדורף, גרמניה המערבית. — מסוק משטרה, שטס בגובה נמוך, התרסק אתמול אל תוך רכבת ריקה מנוסעים ליד אתר של „פסולת גרעינית". שלושה אנשי הצוות ונהג הקטר נפצעו.

הדובר מסר, כי המסוק המשטרתי חיפש אחר מפגין מן התנועה נגד אנרגיה גרעינית, שיידה אבנים בשוטרים ליד המפעל בואקרסדורף.

דובר התנועה האנטי־גרעינית בואקרסדורף, ליד הגבול עם צ'כוסלובקיה, אמר, כי המסוק טס נמוך מאוד מעל הרכבת, ממש בסגנון ה„קאמיקאזה". (ע"ר)

חוסל המשבר בממשלה — שרון התנצל

רה"מ נעל את ישיבת הממשלה – עד ששרון יחזור בו ● פרס לשרון: לא יתכן לעשות דמגוגיה מטרגדיה ● שרון לפרס: אתה בעצמך הפגנת בככר מלכי ישראל

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר התעשייה והמסחר אריאל שרון שיגר אמש מכתב נוסף לראש הממשלה שמעון פרס, בו כתב, כי הוא חוזר בו מדבריו במוצאי־שבת. המכתב התקבל אצל ראש הממשלה סמוך ל־9 בערב.

לאחר שפרס עיין במכתב, הוא שוחח טלפונית עם שרון ודרש ממנו למחוק מן הנוסח, שבו מודיע שרון כי הוא חוזר בו מדבריו, את המלים „כפי שפורשו". שרון ניאות לכך.

פרס כינס את פורום שרי המערך („שרינו") בביתו ולאחר התייעצות בת כשעתיים לערך, בחצות, הוחלט לראות את המשבר כמחוסל.

אתמול בבוקר תבע פרס משרון בישיבת הקבינט לחזור בו מן הדברים שאמר, מהם השתמע כאילו רצח המתפללים באיסטנבול הוא תוצאה של חולשת הממשלה ומדיניותה. פרס הודיע בקבינט ולאחר מכן בישיבת הממשלה, כי רק אם שרון יחזור בו מדבריו, יתקיימו ישיבות הממשלה והקבינט. „זאת מפני שקיום הישיבות משלים עם הופעה כזאת".

פרס סיים לפיכך את ישיבות הקבינט והממשלה זמן קצר לאחר התחלתם.

במשך שעות הבוקר נועץ פרס פעמיים בפורום שרי המערך („שרינו"), פעם אחת לפני ישיבת הממשלה, ופעם שנייה מיד לאחריה. ראש הממשלה קיבל גיבוי מלא משרי המערך שאף החליטו, שפרס יודיע בישיבת הממשלה את ההודעה בעניין שרון וינעל את הישיבה מיד, מבלי לתת לאיש להגיב על כך.

חילופי דברים בקבינט

בישיבת הקבינט פרצו חילופי דברים סוערים בין ראש הממשלה והשר שרון. פרס אמר, כי אין שום תקדים לכך ששר מטיל את האחריות לרצח יהודים, כתוצאה מפיגוע חבלני, על מדיניות הממשלה. שרון חייב לחזור בו מדברים אלה. אמר פרס. אי אפשר שחבר ממשלה יטיל האשמות כאלה בפומבי ויוסיף לשבת בממשלה.

שרון: אתה בעצמך הפגנת בככר מלכי ישראל נגד מלחמת לבנון כשדם יהודי נשפך".

פרס: לא הייתי שר בממשלה אז. הייתי באופוזיציה. לא יעלה על הדעת שאתה, שויתרת על כל סיני וגרמת להריסת ימית, תבוא בטענות כאלה.

הודעת אבל

כאשר התכנסה הממשלה, עמדו השרים דום לזכר נרצחי בית הכנסת באיסטנבול וראש הממשלה מסר הודעת אבל. כן הודיע פרס, ששר הדתות ד"ר יוסף בורג ייצג את הממשלה בהלוויה.

לאחר מכן הודיע פרס, כי הוא עומד על תביעתו שהשר שרון יחזור בו מדבריו. „לא ייתכן לעשות דמגוגיה מטרגדיה". אמר פרס. „עוד לא יבש הדם והוא כבר עושה מערכת בחירות". שרון ניסה להגיב, אך פרס לא איפשר לו: „אני מבקש (המשך בעמוד 2)

שרון מתנצל: אני חוזר בי מדברי במוצאי שבת

„לכבוד מר שמעון פרס, ראש הממשלה, ירושלים. א.נ., אני חוזר בי מדברי במוצאי־שבת. לא האשמתי את הממשלה והעומד בראשה. עובדה היא, כי לא הזכרתי את ראש הממשלה ואת הממשלה והחלטותיה, שלהן אני שותף, באף מילה אחת בהודעתי. אם השתמע או התפרש כך — אני חוזר בי.

„לבקשתך, הריני להבהיר: אין קשר בין החלטות הממשלה לבין מה שקרה באיסטנבול. אין קשר בין שאיפתנו הכללית והכנה לשלום לבין רצח יהודים. לא העליתי ברעתי לרגע אחד, שזו צריכה להיות תשובתם של ארגוני החבלה והרצח של אש"ף לשאיפת השלום של ממשלת ישראל, כפי שמנסים לייחס לי. הם, בגלל אופיים הרצחני, בחרו בדרך נוראה זו, שכולנו מזועזעים ממנה.

„עלינו לעמוד איתנים מול הטרור של אש"ף, שנתמך על ידי סוריה ולוב. אי־עמידה מאוחדת של כולנו תביא להגברת פעולותיו הנפשעות.

„זה רגע קשה בתולדות העם היהודי בעולם כולו. בשעה זו העולם עומד וממתין לתגובת ממשלת ישראל ועל כן על כולנו להישאר מאוחדים מול הסכנות שלפנינו. בכבוד רב, אריאל שרון".

דברי השר שרון שגרמו למשבר

„הפוגרום הנורא, שנערך ביהודים בעת תפילה בבית הכנסת באיסטנבול היא התשובה הנוראה היחידה של הפלשתינים ותומכיהם, מאסד בסוריה ועד קאדאפי בלוב, לתחנוני השלום ולוויתורים הישראליים — מוויתורים לאש"ף, למלך חוסיין, למלך חסן ועד לוויתורים חמורים בעניין טאבה".

„הוויתורים הללו נתפרשו כחולשה של ישראל, והזמינו תוקפנות של הטרור הפלשתיני, הנתמך על ידי לוב וסוריה ומוצא אכסניה עד עצם היום הזה בירדן, ומפקדיו מבקרים ושוהים במצרים".

„הריצה הבלתי פוסקת אחרי תכניות שלום מפוקפקות וחסרות בסיס, בשעה שאויבינו מנהלים נגדנו מלחמה בלתי פוסקת, תרמה לערעור המגן הישראלי, לפגיעה בערנות ובכוננות שלנו, והפכה את היהודים בארץ ובחו"ל חשופים עוד יותר לטרור הפלשתיני".

האחיות נתנו למעסיקים ארכה עד מחר ● עמוד 16

סוהרת סייעה לנהגו של דוד בלס להיכנס לכלא ● עמוד 15

הכנסת תדון ביום ה' בטבח באיסטנבול ובדברי שרון ● עמוד 3

משלחת סנדיניסטית אורחת מפ"ם ● עמוד 4

מאמץ בפקיסטן ללכוד אנשי קשר מקומיים של חוטפי המטוס ● עמוד 14

המעט הדרוש — סלוק שרון מן הממשלה

כל הנזעמים על דברי הארס של השר אריאל שרון שכחו כנראה במי מדובר: האיש שהלך להשליט „שלום" בלבנון – נושא באחריות ישירה למותם של 650 מחיילינו ולפציעתם של אלפים. זה האיש, אשר על פי תפיסתו – השלום הבטוח ביותר הוא המלחמה. ואילו ניתן השלטון בידו היה משלח את צה"ל לירדן, לסוריה – (ורשימת היעדים עדיין אינה שלמה. נכון, הודעתו המתוכננת היטב (ולא „ספונטאנית", כפי שמנסים לסנגר עליו תומכיו) בעקבות הטבח באיסטנבול, כללה סממני עלילת־דם נגד ממשלת ישראל. ש„מדיניותה רכרוכית". ו„תחנוני השלום" שלה הזמינו (!) את הטבח. אך שרון הרגיל אותנו לעלילות־דם כאלה עוד בימי מלחמת לבנון, כאשר האשים את האופוזיציה ב„תקיעת סכין בגב האומה", ואת התקשורת ב„הפצת רעל".

מי שהסכים, כי שרון יכהן בממשלת ישראל אינו יכול לדרוש ממנו יותר מאשר ש„יחזור בו מדבריו ויתנצל". על פי התסריט של משבר שרון הקודם. אפשר היה להניח, כי בכך יסתיים גם „המשבר" הזה. כל ממשלה המכבדת את עצמה – והרי הפעם שרון האשים את הממשלה! – היתה מסלקת אותו ללא כל אזהרה או התנייה לנוסח כלשהו של התנצלות. אך לכך לא היה אומץ לב לפרס. החושש לסכן את „פסגת אלכסנדריה" – אם יפרוץ משבר ממשלתי, ואף לא ליצחק שמיר, היודע כי שרון נושף בעורפו – בתוך „חירות". הם הסתפקו. איפוא, באיזו התנצלות ששרון סחט מעצמו ביודעו, כי זו ממילא לא תמחוק מתודעת הציבור את התקפתו הארסית על ממשלה ה„ותרנית" לאויבי ישראל.

אפשר לחרבות בגנויים נגד שרון – והוא ראוי לכולם. אך האיש המסוכן הזה, נשאר על כנו, ועוד. נשמע ממנו לאחר הרוטציה, כאשר שמעון פרס יאבד גם את הסמכות לקרוא לשרון לסדר. צריך לזכור היטב, כי שרון הוא אמנם בריון פוליטי, גס־רוח שאינו בורר בשום אמצעי, אך בתפיסתו הפוליטית אינו נבדל משמיר, שייכנס בעוד 40 ימים לתפקיד ראש הממשלה. שמיר בולם כבר עתה גם את המעט ששמעון פרס מנסה לעשות עדיין למען חידוש התהליך המדיני. מה יעשה פרס אחרי הרוטציה, כיצד ימנע נהקו המיליטנטי של שרון להפוך למדיניות יומיומית של ממשלת ישראל? אילו רצה למנוע זאת היה עליו לפחות לסלק את שרון מן הממשלה. גם בגלל הנסיון לספסר בדם. וגם כדי לפרק ברגע האחרון את הממשלה, שבין שותפיה רובצת תהום של שנאה, שמשום־מה מצאו לה שם של „אחדות לאומית".

"המשמר"

הסברה בתורכיה: לוב לא מעורבת בטבח באיסטנבול

לוויית ההרוגים — ביום ד' ● הוגברה השמירה על נציגויות ישראל ובתיה"כ בערים הגדולות

מאת סוכנויות הידיעות

איסטנבול — ראש ממשלת תורכיה, טורגוט אוזאל, הביע אתמול את דעתו, כי לוב לא היתה מעורבת בהתקפה על בית־הכנסת „נוה שלום" באיסטנבול. וסגן מפקד משטרת העיר, מחמט אגר, אמר לעתונאים, כי חוקריו משוכנעים ששני המחבלים היו ערביים.

אגר סרב למסור פרטים נוספים, בטענה כי אין הוא רוצה לפגוע בחקירה. אך הוסיף, כי עדיין לא נקבע בוודאות מי הגורם שתכנן את הטבח.

לפחות שלושה ארגוני טרור, חלקם בלתי־ידועים, נטלו על עצמם את האחריות למעשה, והם: „ההתנגדות האיסלמית", הזהה למעשה עם „חיזבאללה", אירגונם הקיצוני של השיעים (בידיעה אחרת התנער הארגון מאחריות למעשה): „אירגון האחרות הצפון־ערבי"; „חזית הלחימה הבין־לאומית".

לבנון, ולא לוב

ראש הממשלה אוזאל אמר לעיתונאים: „נראה, כי לוב אינה קשורה כלל בהתקפה, אלא לבנון." הוא סרב להרחיב את הדיבור בנושא זה.

אתמול טענה לוב, בהתייחסה להתקפה על מתפללי בית־הכנסת, כי אין היא רוחשת איבה ליהודים והיא מתנגדת להתקפות על „אנשים חפים מפשע". גם אש"ף גינה את המעשה.

אזכרה בביה"כ

מלשכתו של הרב הראשי ליהודי איסטאנבול, דוד אסיאו, נמסר, כי טקס התפילה לזכר הנספים ייערך בבית־הכנסת, אף־על־פי שרצפתו עדיין מוכתמת בדם, וגוויותיו מנוּפצות והנברשות מוטלות מרוסקות על הרצפה. שעון בית־הכנסת עמד מלכת בשעה 9.17, הרגע שבה החלו המחבלים ממטירים אש על המתפללים.

עוד נמסר מטעם לשכת הרב הראשי, כי לוויית הניספים תיערך ככל הנראה ביום ד'.

אמצעי־בטחון מוגברים

תורכיה תיגברה אתמול את אמצעי־הבטחון בערים הגדולות. המשטרה ערכה סריקות נרחבות בחוצות איסטאנבול ובדקה את תעודות הזהוי של אנשים רבים. כן הפקידה שמירה על בניינים מרכזיים, כולל הקונסוליה הכללית של ישראל. תגבורת שוטרים סיירה בעיר הבירה אנקארה ואמצעי הבטחון תוגברו סביב הנציגות הישראלית. השלטונות בעיר השלישית בגודלה, איזמיר, הודיעו, כי תוספקר שמירה על שני בתי הכנסת בעיר.

מושל איסטאנבול אמר במסיבת עתונאים, כי המשטרה מצאה כנראה מתאבדים שהמחבלים גמרו תחילה את כל התחמושת שלהם ביריות על המתפללים, ועובדה זו מחזקת את הסברה, כי היתה זו חוליית מתאבדים. הוא מסר כי 21 מהמתפללים נהרגו. 4 נפצעו ו־1 (המשך בעמוד 2)

שני ישראלים — קורבנות הטבח באיסטנבול

שני ישראלים זוהו אתמול בין קורבנות הטבח באיסטנבול, ועתה נעשים מאמצים להביאם לקבורה בישראל.

ההרוגים הם מירזה באבאצרה, בן 82, מרחוב עמק ברכה בתל אביב, ורפאל ניסימיה, כבן 65, מרמת־גן. (עתים)

מקורות מדיניים: פסגת פרס־מובארק תתקיים עוד השבוע

רבין בפורום „שרינו": „טמיר מסבך אותנו" ● חשדו במנכ"ל משרד רה"מ שהסכים לכלול סעיף בזכות הגדרה העצמית של הפלשתינים ● פרס לבסיוני: בלי תנאים מוקדמים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מקורות מדיניים בירושלים אמרו אמש, כי עדיין אין התקדמות רצינית בשיחות בין ישראל ומצרים על סימון הגבול בטאבה ובחירת הבוררים הבין־לאומיים, אך פסגת פרס־מובארק „תתקיים כמתוכנן" במחצית השנייה של השבוע. המקורות העריכו, כי תימצא פשרה בנושא סימון הגבול, וכי מצרים תסכים לדחות את בחירת הבוררים עד לאחר החתימה על שטר הבוררות.

אמש נערכה במצרים פגישה בין צוותי ישראל, מצרים וארה"ב. מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר יצא אמש למצרים.

ביקורת על טמיר

בינתיים נודע, בעקבות שאלה שהציג שר הבטחון יצחק רבין בפורום „שרינו" ביום ד' שעבר, כי קיימת ביקורת כלפי אופן פעולתו של אברהם טמיר. רבין טען, מבלי לפרט, כי טמיר „מסבך אותנו" בגוש עם מצרים. פרס לא הגיב ב„שרינו" על דברי רבין.

מאוחר יותר נודע, כי כאשר נפגש טמיר עם הנשיא מובארק, לפני כשלושה שבועות, אמר לו מובארק, כי יבקש לכלול בהודעה המשותפת, שלו עם פרס על (המשך בעמוד 2)

הבוקר ניסיון אחרון להסיר האיום לנטוש את בתי־החולים

האחיות נפגשות עם הברפלד: נראה מה יש להסתדרות להציע

האוצר הסכים להוסיף בפגישה ביום ו' 1500 תקני כוח־אדם אך לא התפשר בעניין תוספות השכר ● האחיות החלו להתארגן לנטישה ● שיגרו מברק לממשלה: זה מעשה שכמותו טרם ידעה הארץ; הוא מסוכן וחסר תקדים; איננו חשות שהזעקה הגיעה לאוזניכם ● שביתה ב„סורוקה"

מאות מבקרים באו לפשפש אתמול בעשרות דוכני הפשפשוק והעסקים פרחו. שלטונות מס ההכנסה, מסתבר, פקחו עין על הנעשה גם השבוע, הפעם בשיטה שלא תעלה את חמת הדתיים: הפקחים ששוגרו לשטח היו כולם לא־יהודים. (צילום: ישראל סאן)

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים וכתב עתים

ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, אמור להיפגש היום עם נציגי האחיות כדי לנסות לשכנע אותן להסיר את איום הנטישה של בתי־החולים. זאת, בעקבות פגישה שהתקיימה שלשום בלשכת שר האוצר, משה נסים, ובהשתתפות מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, מנכ"ל האוצר, עמנואל שרון, והברפלד.

דובר משרד האוצר אמר לאחר הפגישה, כי השר נסים הסכים להוסיף 1500 תקנים של אחיות בבתי־חולים, ואולם, עדיין יש בעיה בקשר לפריסת התקנים הנוספים במשך הזמן, אך נמסר כי בעיה זו ניתנת לפתרון. עם זאת, נותרה בעינה בעיית תוספות השכר להן מתנגד האוצר מכל וכל.

משרד האוצר מסר, כי יהיה מוכן לבדוק את המשמעויות הכספיות של הצעות שונות שיבואו להקל על האחיות, כמו למשל, הנהגת שיטה של ארבע משמרות יומיות במקום שלוש כיום. הדובר ציין כי משרד האוצר יהיה מוכן לבדוק כל נושא שיועלה.

חטיבת האחים והאחיות הודיעה אתמול, כי ביום ו' הופעל שלב א' של תוכנית הנטישה הכללית של בתי החולים. מטה הנטישה העביר הוראות לאחראים בכל בתי החולים להכין מיד בכל משמרת שתי אחיות שידאגו לביצוע הוראות הנטישה. ברגע שהנטישה תתחיל, יפשטו האחיות את המדים וילבשו בגדים אזרחיים. האחיות האחראיות נתבקשו לדאוג שבכל בית־חולים יהיו בין 100 ל־150 אחיות בכוננות שתימשך יותר מ־12 שעות.

האחיות הסבירו, כי הן ממשיכות בהכנות האחרונות לקראת הנטישה, משום שאין הן רואות בהצעות שהעלו בפניהן כל התקדמות. זאת, למרות הפגישה עם חיים הברפלד, בה הן אמורות לשמוע „מה יש להסתדרות להציע".

אמש שיגרו נציגי האחיות מברק למזכיר הממשלה, בו כתבו: „נבקשך להביא לישיבת הממשלה הבוקר את הודעתם של האחיות והאחים בבתי־החולים העומדים לנטוש בכל רגע, באופן כללי ומוחלט, את כל העמדות בבתי־החולים. זהו מעשה שכמותו טרם ידעה הארץ; הוא מסוכן וחסר־תקדים מכל הבחינות. איננו חשות שזעקתן של האחיות העומדות על משמר בריאותם של החולים הגיע לאוזניכם. שכרן ותנאי עבודתן הגיעו לשפל שלמטה ממנו אי־אפשר. קולה של הפעולה שאנו מתכננים, יהיה גבוה וחזק מעל כל פיסגה פוליטית שהינכם עסוקים בימים אלה בהכנתה ותאפיל עליה מכל עבר. האחריות למה שיקרה תיפול עליכם. אזרחי ישראל לא יבינו ולא יסלחו לממשלה אשר עמדה מנגד ואיפשרה למערכת הבריאות בבתי־החולים ליפול נפילה איומה כזו".

שביתה בסורוקה

1800 העובדים במרכז הרפואי „סורוקה" בבאר־שבע שבתו היום מהשעה 10:00 עד 12:30 וקיימו אסיפת־מחאה והסברה על מצוקת תקן כוח האדם במרכז. מיד לאחר מכן, יעזבו האחיות את מרפאות החוץ ויעברו לתיגבור כוח האדם הסיעודי במחלקות האישפוז.

יו"ר ועד העובדים, חביב קדם, אמר כי המשבר החמור ביותר קיים במקצועות הסיעוד. לדבריו, רק בחודש שעבר הודיעו אחיות נוספות ב„סורוקה" על כוונתן להפסיק את העבודה. על תוספת 1,500 תקני אחיות לבתי החולים בארץ, שאישר משרד האוצר למשרד הבריאות לערוך בפריסה על פני שש שנים, אמר קדם: „לגבינו זה לעג לרש, מהתוספת הזו נקבל כאן 6 אחיות בשנה, וזה בדיוק מספר האחיות שעוזבות את סורוקה בכל [illegible]".

קרון הרכבת התהפך ומחץ למוות את קלוד

מאת שלי יחימוביץ' כתבת „על המשמר"

„מה לעשות?! מה לעשות?!" אלה היו מילותיו האחרונות של קלוד ברכה, אותן זעק אל תוך מכשיר האלחוט הנייד שלו, לפני שנדרס למוות על־ידי רכבת משא, סמוך לדימונה.

שלשום בשעה 3:30 לפנות־בוקר, נהג קלוד ברכה בן ה־44 בקרונית רכבת בתוואי שיקום של מסילת הברזל מדימונה לאורון. לפתע הבחין בקרונות רכבת הדוהרים לעברו ללא שליטה. הוא הספיק לזעוק אל מכשיר הקשר שלו, ואז נמחץ למוות.

מחקירת המשטרה עד כה, עולה כי במקום התבצעה עבודת הנחת המסילה באמצעות קטר רכבת. לפני הקטר נצבו 7 קרונות פתוחים, ובהם קטעי המסילה המוכנים להנחה על התוואי וכן קרון מנופים, המשמש להנחת פסי הרכבת.

סמוך לשעה 3 לפנות בוקר יצאה הרכבת מתחנת הרכבת בדימונה לכיוון המקום בו התרחשה התאונה. דקות מספר לאחר היציאה מהתחנה דיווח נהג הקטר באלחוט כי מספר קרונות נתקו מהקטר, וכי הם נעים לכיוון אתר הנחת המסילה במהירות גדולה וללא שליטה. ממול ישב קלוד ברכה בתוך קרוניתו, מכשיר אלחוט בידו והוא מכוון את נהג הקטר. הקרונות הגיעו אל קצה התוואי שם התהפכו, ואחד מהם מחץ למוות את ברכה שישב בקרוניתו.

עובדי הרכבת, שהבחינו במתרחש, מיהרו להזעיק את המשטרה. איש המשמר האזרחי, שהשתתף בסיור, בצלאל ליננברג, סיפר: „כשהגענו למקום היה חושך מוחלט. ראינו מחזה זוועה. הקרונות היו הפוכים, והאיש היה לכוד מתחת לקרונית. במאמצים רבים הצלחנו לחלץ אותו אך לגודל הכאב הוא כבר היה ללא רוח־חיים. זה היה נורא".

קלוד ברכה הותיר אחריו אשה ו־3 ילדים. „רכבת־ישראל" מינתה ועדת חקירה לבדיקת נסיבות האסון.

הגמלאים מתכננים הפגנה נגד ההסתדרות בסוף החודש

סכסוך הנטוש זה שנתיים בין ההסתדרות והגימלאים לבין קרנות הפנסיה „מבטחים" ו„מקפת", מסעיר את הרוחות בקרב הגימלאים וגורם התמרמרות גוברת גם נגד ההסתדרות הכללית.

מדובר בהחלטת הוועדה המרכזית, שעוד ב־17.6.84 חייבה את הקרנות בתשלום פיצויי־שחיקה לגימלאים ולותיקים. ההחלטה קוימה ע"י חלק מקרנות, ובראשן קרן הגימלאות המרכזית, אך לא ע"י שתי הקרנות הללו.

התמרמרות ארגוני הגימלאים נגד שתי הקרנות מופנית גם נגד מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, על שלא כדרכו בהגנה על זכויות עובדים פעילים, אינו נענה לדרישות לאכוף את ביצוע ההחלטה על הקרנות המשתמטות מלמלא אחריה.

מהסתדרות הגימלאים נמסר, כי במשך השנתיים נקבעו פעמיים הפגנות של גימלאים בעניין זה, אך נדחו ברגע האחרון ערב קיומן, בהיענות לפניות והבטחות להסדר גורל או שהגיעו מהוועד־הפועל, אך עד היום טרם מומשו.

הסתדרות הגימלאים וארגוני הגימלאים של שתי הקרנות נערכים עתה להפגנת מחאה שנקבעה ליום א' 28.9.86 בשעה 9.30 לפנה"צ בוועד־הפועל של ההסתדרות. (עתים)

סוויסה ימסור תשובותיו על דו"ח המבקר ביום ד'

נציב שירות בתי הסוהר, רפי סוויסה, יסיים את ניסוח תשובותיו לדו"ח מבקר משרד המשטרה, שהוכן בעקבות תלונותיהם של שלושת אנשי לשכתו לשעבר של הנציב.

תשובותיו של סוויסה יוגשו לשר המשטרה ביום ה', וביום ה' יידונו הדו"ח ותשובות הנציב בוועדת הפנים של הכנסת.

סוויסה יצרף לתשובותיו מסמכים רבים. בניסוח תשובותיו נעזר ביועץ המשפטי של שירות בתי הסוהר וכן בייעוץ משפטי של עורך־דין.

עיקר הטענות עליהן חשיב סוויסה, נוגעות לחריגות מינהליות, אשר לטענות על חריגות בעלות אופי פלילי שהועלו נגדו, הודיעה המשטרה כי הדבר נבדק ע"י קצין בכיר במטה הארצי, אשר לא מצא בסיס לחשד פלילי במעשיו של סוויסה. עם זאת, כפי שנהוג, תועבר בדיקת קצין המשטרה לעיונו של היועץ המשפטי לממשלה, להחלטה סופית בנושא.

גופת נער בן 15 נפלטה מהירקון

גופתו של נער בן 15 מרמת־גן נתגלתה שלשום ליד נחל הירקון ברמת־גן. הנער נעדר מביתו מראשית החודש, ונראה כי מצא את מותו בטביעה.

הנער נראה לאחרונה ב־2 בספטמבר כשהוא נוסע באוטובוס ציבורי לכיוון הירקון. הוא אהב צלילה ונהג ללכת למקווי־מים שונים. נערכו אחריו סריקות וחיפושים על־ידי כוחות משטרה, אך לשווא.

ביום ו' בצהריים הבחינו מתנדבי המשמר האזרחי במרחב דן בגופת הנער, על גדות הירקון, לא הרחק מהאיצטדיון. הנער היה לבוש בתחתונים ובגדיו נמצאו במרחק כ־100 מטרים מהמקום. ההערכה היא, כי טבע וגופתו נפלטה לחוף.

הגופה הועברה למכון לרפואה משפטית, כדי לברר את הסיבה המדויקת למוות. שמו של הנער טרם נמסר לפירסום. (עתים)

השכר יורד — האבטלה עולה

השכר הנמוך המוצע למבקשי עבודה הוא גורם ראשון במעלה לגידול במספרי האבטלה עד כדי 7.8% — אמרה שלשום עליזה תמיר יו"ר ועדת התעסוקה של ההסתדרות, בתגובה על פירסום ממדי האבטלה ביולי, מטעם שירות התעסוקה.

תמיר ציינה כי למעשה, המצב חמור בהרבה מהנתונים הרשמיים, נוכח הגידול במספרי הירידה. וכן בשל כך שמובטלים רבים לא נרשמים בלשכות התעסוקה. לפי נתוני הביטוח הלאומי מגיע כיום שיעור המובטלים ליותר מתשעה אחוזים.

עליה בפשיעה בנגב

עליה של שני אחוזים במספרי הפשיעה חלה במרחב הנגב. במקביל למחסור הגדל בשוטרים ובקשיים במרחב. על כך מסר בסוף השבוע מפקד מרחב הנגב של המשטרה נצ"מ חיים בראיון. לדבריו, חרף האבטלה הקשה בדרום, אין הצלחה בגיוס כוח אדם למשטרה.

נצ"מ בראיון ציין, כי רק בבאר־שבע מצוי תקן מלא של כוח־אדם ואילו כל תחנות המשטרה האחרות בנגב מופעלות בתקן חסר. (עתים)

ולנסי: המאבק לגט תם — העמותה ממשיכה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

יו"ר „עמותת אסירי בתי־הדין הרבניים", דניאלה ולנסי, קיבלה סוף סוף את הגט לו המתינה 12 שנה, במאבק בלתי־מתפשר.

לפני שנה קיבלה ולנסי גט, אך היה זה גט חד־צדדי, בלי הסכמת בעלה, שניתן על־ידי הרב משה אנטלמן, אב בית־הדין הרבני בארה"ב שעלה ארצה לפני שלוש שנים. הגט לא הוכר על־ידי המימסד הרבני בארץ ולמקרה של נשואין מחדש, על דניאלה היה לערוך את טקס הנישואין בשגרירות ארה"ב או לחילופין לנסוע לשם. עתה אולץ הבעל לתת גט על־ידי הרבנים.

דניאלה, שהיתה עד לפני חודשים אחדים תושבת קריית־גת ומורה בבית־ספר תיכון שם, עברה להתגורר במרכז הארץ. היא אינה מעוניינת להיזכר בשנות היסורים. אך היא מזכירה בכל זאת את אימרת השפר של אחד הרבנים בשיחה פרטית: „תפילה, בתי, זה המוצא היחיד. תתפללי שבעלך ימות..."

דניאלה סיפרה שאין לה כל כוונה לפרק את העמותה כל עוד קיימות נשים שהן עדיין אסירות בתי־הדין הרבניים וכאלה יש למרבה הצער, לדבריה, הרבה, הרבה מידי. (עתים)

הברפלד: הסרת הפיקוח — הפרה גסה של ההסכם

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, מתח שלשום ביקורת חריפה על דברים שאמר דוד ברודט, הממונה על המחירים במשרד התעשיה והמסחר, לפיהם יש במשרד תוכנית לביטול הפיקוח על המחירים במשך החודשים הקרובים על 75 אחוז מהמוצרים במשק.

הברפלד הזהיר, כי אם אכן יוסר הפיקוח על המחירים, תראה זאת ההסתדרות כהפרה גסה של הסכם המסגרת שנחתם עם הממשלה והפרת התחייבות שניתנה פומבית ובכתב ע"י שר האוצר, משה נסים, למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר.

החברה המנשקת של שרה אנג'ל — ל־7 ימי מעצר

בית־משפט השלום בירושלים האריך את מעצרה של טליה כהן (35) מבתים ב־7 ימים. החשודה בניסיון להעביר ביום ה' הרואין לשרה אנג'ל, בעת שיצאה מאולם בית־המשפט העליון בתום שמיעת עירעורה.

נציג משטרת ירושלים טען, כי טליה כהן החזיקה כמות מסחרית של הסם, 1.8 גרם עטוף בשקית, וניסתה להעבירו בנשיקת פה־אל־פה עם שרה אנג'ל. סוהרים שליוו את שרה אנג'ל לניידת הבחינו במתרחש, הפרידו בין השתיים ושקית הסם נפלה על הרצפה.

החשודה הכחישה את המעשה, וטענה כי באה לבית־המשפט משום שחשבה שתוכל לפגוש שם את בעלה העצור. לדבריה, כלל לא ניסתה להעביר לשרה אנג'ל את השקית, אשר נזרקה לעבר אנג'ל ונגעה בכתפה, וכלל לא היתה בפיה של החשודה.

„ספרות וקולנוע" זיווג חדש בבתי הספר

„ספרות וקולנוע" — הוא שמו של נושא לימודי חדש שהונהג בבתי ספר תיכוניים ביוזמת האגף לתוכניות לימודים במשרד החינוך והתרבות. תוכנית הלימודים בנושא נכתבה על־ידי ד"ר חמוטל בר־יוסף בעזרת צוות מומחים ומחנכים בכירים.

מטרת לימוד הנושא החדש היא ללמד ספרות תוך השוואתה לתחום הקולנוע וזאת כדי להבליט את ייחודה של היצירה הספרותית, וכדרך נוספת להעשרת רגישותו של התלמיד ללשון האמנות.

רה"מ פרס בישיבת הממשלה:

אנו מצפים שממשלת תורכיה תעשה את כל הדרוש לתפישת האשמים

ממשלת ישראל כיבדה אתמול בקימה את זכרם של נרצחי בית הכנסת באיסטנבול.

ראש הממשלה שמעון פרס אמר: „העם היהודי כולו מאוחד היום באבל על הרצחם של 22 מתפללים בבית הכנסת ‚נווה שלום' האיסטנבול. לא היתה כזוועה הזאת ולא היה כרצח הנפשע הזה. אנשים זקנים שהלכו בשבת בבוקר לשאת את תפילתם כמנהגם וכמנהג אבותיהם נורו. אחר כך ירו בהם פעם נוספת. אחר כך שפכו עליהם דלק והציתו אותם. זו ממש התנהגות של חיות יער. העם היהודי כולו מאוחד היום ביגונו ובנחישותו לגדוע את היד המרצחת הזאת ולהשיגה בכל מקום ובכל זמן.

אנו שולחים תנחומים למשפחות. כולנו יחד נתפלל ונתאבל. לבנו עם הקהילה היהודית בטורקיה. הממשלה תשלח להלוויה נציג של הממשלה וגם נציג לשני הרבנים הראשיים ליטול חלק בהלוויה, אשר תסתיים בקבר אחים. בשלב זה אנו מצפים שממשלת תורכיה תעשה את כל הדרוש כדי לתפוס את כל האשמים, להעמידם לדין ולהענישם במלוא החומרה. הטרור הבינלאומי הוא בעיה לכל עמי התרבות. ידוע לנו שלמחבלים האלה יש מסייעים בשקט ובעקיפין, גם הם אחראים לא פחות מאלה שאותם שלחו לבצע מעשים מסוג זה. זו לא הפעם הראשונה שמטורפים עולים על במת ההיסטוריה, אבל תמיד עמים יותר אחראים ואנשים יותר אחראים ידעו לגבור עליהם ולהענישם".

ישראל תרדוף את הרוצחים

נשיא המדינה חיים הרצוג שלח לראש הקהילה היהודית באיסטנבול הרב דוד אסאו מברק תנחומים, בו הוא מביע את אבל העם בישראל על רצח המתפללים בבית־הכנסת „נווה שלום" בשבת. „רצח יהודים בתפילתם" כתב הנשיא הרצוג, „עטופי ציצית וזמירות שבת קורע לב כל יהודי באשר הוא. פשע זה לא יסולח לעולם לאויבינו".

משלחת לאיסטנבול

נשיא הפדרציה הספרדית בישראל, אהרן אוזן, שיגר אתמול מברקים לראש הממשלה שמעון פרס, וליו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית, אריה דולצ'ין ובקשם לשגר משלחת לאיסטנבול שתהיה מורכבת מנציג הממשלה, נציג ההסתדרות הציונית העולמית ונציג הפדרציה הספרדית העולמית, שתשתתף בהלוויה, וכן תבקר את המשפחות ותברר מה ניתן לסייע, לרבות העליה לישראל.

צפירת דומיה

במברק אל ראש הממשלה שמעון פרס, הציע אתמול יו"ר הנהלת תנועת רפ"י — אומץ, זלמן שובל, להשמיע בעת ההלוויה באיסטנבול צפירת אזעקה בישראל, ולהכריז על דקת דומיה, כמו בימי הזכרון בארץ.

להפסיק הטרור

ישיבת הנהלת המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון נפתחה בהתייחדות ההנהלה עם זכרם של נרצחי התקפות הטרור הנפשעת בנמל התעופה בקאראצ'י ובבית הכנסת „נוה־שלום" באיסטנבול, שבו נטבחו יהודים בעת תפילתם. המרכז לשלום מגנה בשאט־נפש מעשי רצח מתועבים אלה, וקורא להפסקת כל פעולות הטרור וכל התקפות על אנשים חפים מכל פשע. מעשים מזועזעים מסוג זה פוגעים בתהליך השלום החיוני לאזור כולו.

פניית הרבנים הראשיים

הרבנים הראשיים לישראל הרב אברהם שפירא והראשון לציון מרדכי אליהו קראו אתמול לרבנים ומנהיגים בעולם לבוא לאיסטנבול, כדי להשתתף בהלוויית קורבנות פשע ההתנקשות בבית הכנסת שם, כדי לבטא את האחדות של עם ישראל בכל ארצות פזוריו.

מצרים מגנה את הטרור בכל צורותיו

מיופה הכוח של שגרירות מצרים בישראל מוחמד בסיוני מסר אתמול לסוכנות עתי"ם את הודעת ממשלת מצרים „המגנה את הטרור בכל צורותיו, ואת האלימות ששמה לה למטרה את החפים מפשע.

„מצרים קוראת מחדש להגביר את שיתוף הפעולה הבינלאומי במאבק בטרור בכל צורותיו ומקורותיו. היא קוראת לתאום המאמצים של כל המדינות כדי לנקוט צעדים מעשיים, שישימו קץ למעשי הטרור הבינלאומי", נאמר בהודעה.

פפנדראו: האנושות כולה מגנה ללא סייג מעשים כאלה

מאת ז'אן כהן, כתב „על המשמר" באתונה

ראש ממשלת יוון אנדריה פפנדראו גינה אתמול את הרצח שאירע אתמול באיסטנבול. במסיבת עתונאים שנתן אתמול לרגל פתיחת היריד הבינלאומי ה־51 בסלוניקי, ואמר שממשלת יוון והעם היווני כולו מגנים מעשה בלתי מתקבל זה. פפנדראו הוסיף כי אם הנאבקים למען זכויות שנלקחו מהם במשך ההסטוריה חושבים, שבדרך כזו ישיגו את מטרתם, הם טועים טעות טראגית, מפני שהאנושות כולה מגנה ללא סייג מעשים כאלה".

יצויין, שזוהי הפעם הראשונה שראש ממשלת יוון פונה בצורה ישירה וחריפה כזאת לפלשתינאים. בעניין אחר גילה פפנדראו, כי יוון מקימה פסל באושוויץ לזכר 66 אלף יהודי יוון שניספו על ידי הנאצים.

חוסל המשבר בממשלה —

(סוף מעמוד ראשון)

שתודיע את הודעתך בכתב", אמר ונעל את הישיבה.

מכתב התנצלות

לאחר ישיבת הממשלה שיגר שרון לפרס מכתב התנצלות. ראש הממשלה, שכינס לאחר ישיבת הממשלה את פורום „שרינר" כפעם השניה, מסר לשרים העתק המכתב, וכן העתק הודעת שרון בכלי התקשורת שלשום, תוך הדגשת החלקים שמהם שרון נתבע לחזור בו.

שרון כתב: „א.נ., זו איוולת לייחס לממשלת ישראל או ליהודי כלשהו סיוע ברצח של יהודים או גרימת רצח יהודים. מובן מאליו, שלכך לא התכוונתי, וחבל שכך נתפרשו דברי. בברכה, אריק שרון".

התגובה הכללית בפורום „שרינר" על המכתב היתה, כי איש לא האשים את שרון בכך שאמר, שהממשלה סייעה ברצח יהודים. ראש הממשלה הציע, כי השרים משה שחל ומשה נסים יציעו נוסחה הולמת של התנצלות, אך שרי המערך שללו זאת מכל וכל, והזהירו לא להכנס למצב של מו"מ עם שרון. השרים היו בדעה, כי יש להאחז בדברי שרון, ולתבוע ממנו לומר במפורש: אני חוזר בי מדברי אלה.

שמיר: דברים חמורים

מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר התקשר לפרס ואמר כי דברי שרון אמנם חמורים, אך אינם מצדיקים משבר ממשלתי, מה עוד ששרון התנצל וכדאי לעשות להרגעת הרוחות.

פרס הגיב בחריפות. הוא אמר, כי אינו מקבל את מכתב ההסבר של שרון, וכל עוד שרון לא יחזור בו במפורש מדבריו, אי אפשר לשבת אתו בממשלה. עוד אמר פרס, כי דברי שרון כוונו נגד כל הממשלה אבל „לא שמעתי שאתה יצאת נגדם. האם אתה מקבל אחריות על דברי שרון?"

מאוחר יותר התראיין שמיר ב„קול ישראל" ואמר, כי אינו מסכים עם התבטאות שרון, אינו מזדהה עם הדברים שאמר, אבל צריך לראות כל דבר בפרופורציה המתאימה. שמיר חזר ואמר: „אני אומר את אשר אני אומר לשר שרון, שהוא איננו צורך בהגדרת הדברים", אך אין להפסיק בגלל זה את פעילות הממשלה".

מקורות

(סוף מעמוד ראשון)

הסכמתם לכונן ועדה מכינה לוועידת השלום, סעיף המכיר בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים, זאת בהנחה שמדובר בפתרון הבעיה הפלשתינית במסגרת קונפדרציה עם ירדן.

טמיר השיב, כי בוועידת הפיסגה יהיה רשאי כל צד להעלות רעיונות והצעות וכי הנשיא מובארק יוכל להעלות רעיון זה בפגישת הפיסגה. „הכל פתוח", אמר טמיר.

ללא תנאים מוקדמים

נראה, כי רבין, ואולי גם גורם בלשכת ראש הממשלה, חשדו, שטמיר נתן למובארק את הסכמת פרס לכלול בהודעה המשותפת סעיף כזה.

ראש הממשלה הביע בשעתו שביעות רצון משליחות טמיר למצרים ותוכן שיחתו עם הנשיא מובארק, אך פרס טרח עם זאת להבהיר למצרים, באמצעות מיופה הכוח מוחמד בסיוני, כי כל צד יהיה רשאי להעלות בפיסגה את רעיונותיו, אך לא להעמיד כל תנאים מוקדמים.

תורכיה עשויה להסתייג מבואו של ד"ר בורג

מאת דליה שחורי

יציאתו של שר הדתות, ד"ר יוסף בורג לאיסטנבול, כנציג הממשלה בהלוויות היהודים שנרצחו בבית־הכנסת „נווה שלום", מוטלת בספק.

משרד החוץ מתאם עתה עם שלטונות תורכיה את צאתו של בורג. לא מן הנמנע, כי השלטונות התורכיים יגלו הסתייגות כלפי בואו של ד"ר בורג, מחשש כי הדבר יתפרש במדינות ערב כהזדהות יתירה עם ישראל.

ירידה בשכר החודשי הממוצע

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

השכר החודשי הממוצע במחירים קבועים היה נמוך במחצית הראשונה של 1986 בכ־4 אחוזים לעומת אותה תקופה אשתקד, כך מסרה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

הלשכה הוסיפה שהשכר החודשי הממוצע היה ברבע השני של השנה גבוה ב־0.8 אחוזים לעומת התקופה המקבילה ב־1985, וגבוה ב־4.9 אחוזים לעומת ינואר־מרץ השנה.

בחודש יוני היה השכר הממוצע במשק 1160 ש"ח.

הסברה

(סוף מעמוד ראשון)

יצא ללא פגע. כולם היו גברים.

„מדינה בטוחה"

רוזנר / הקהילה היהודית באיסטאנבול, ג'ק וייסיר, אמר, כי חברי הקהילה הזדעזעו, אולם „שום דבר לא השתנה בחיינו היומיומיים. תורכיה היא מדינה בטוחה מאד בשבילנו". הוא אמר, כי 25,000 יהודי העיר, המתכוננים לציין את יום השנה ה־500 לבריחת אבותיהם מפני האינקוויזיציה הספרדית ב־1492, מעולם לא חשו צורך לבקש את הגנת המשטרה על בתי־הכנסת שלהם.

דיון עם „המוסד"

הבוקר מסר העתון התורכי „הורייט", כי שר־הפנים התורכי, ילדירין אקבולוט, וראשי משטרת תורכיה שוחחו בשבת באנקארה עם נציגים של „המוסד" הישראלי.

האפיפיור מגנה

האפיפיור הכריז אתמול, כי יש לעשות הכל כדי לשים קץ לטרור. הוא הוקיע את תפיסת בני־הערובה בנמל־התעופה של קאראצ'י ואת הטבח בבית־הכנסת באיסטאנבול, בנאום ששודר ברשת הטלוויזיה „מונדוויזיון".

(אי.פי, עדה, ע"צ)

אסאד: רק ועידה בין לאומית

דמשק — נשיא סוריה, חאפז אל אסאד, הדגיש אתמול את דרישתה של סוריה לקיום ועידה בין־לאומית לשלום במזה"ת, בשיחתו עם השליח האמריקני המיוחד, ריצ'ארד מרפי.

בהודעת סוכנות הידיעות הסורית נאמר, כי אסאד חזר על „הדבקות הנאמנה" של סוריה בקיום ועידה בין־לאומית, בחסות האו"ם, לפתרון בעיות האיזור.

מרפי הגיע לדמשק במוצאי־שבת במסגרת מסע־הדילוגים שלו באזור, ואמש חזר לקאהיר. היה זה ביקורו הראשון בסוריה זה מספר חודשים.

אסאד אמר, כי „כל התפתחות אחרת, מחוץ למסגרת של ועידה בין־לאומית, תהיה חסרת תועלת ונוגדת את האינטרסים של הערבים ואת השלום הצודק שהם מוכנים להסכים עליו".

(ע"צ, עיד)

„על המשמר" עתון יומי
على همشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102—121, טל' 6—225125, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008; חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

פרופ' אסא כשר, מרצה לפילוסופיה באוניברסיטת תל־אביב

יש לו, לשרון, עוד הרבה מה ללמוד מבגין

איך היית מנתח את דברי שרון אתמול, מבחינה רטורית?

בניגוד לבגין, שנקט בדרכים מתוחכמות ביותר של שטיפת־מוח איטית, של דקויות באמירה או בשתיקה, אין כאן שום כושר שיכנוע ושום תיחכום רטורי. אלה הם דברים בוטים, שהנמקתם תלויה על בלימה, ואו שמאמינים להם או לא.

נאם לפרט?

מה טוען שרון? שיש קשר סיבתי בין מעשים מסויימים של הממשלה — ויתורים בטאבה, למלך חסן ולמלך חוסיין — לבין המעשה המחריד באיסטנבול. אלא שכדי לקשר בין המעשים הללו אנחנו צריכים לדעת למה נעשו מעשי הטרור. וזהו דבר שקשה להוכיחו כשמדובר במניעיהם של טרוריסטים, שאיננו יודעים מי הם ולמה עשו מה שעשו. לומר, שזוהי תגובתם על מדיניותה של ממשלת ישראל, זו טענה שאיננה ראויה ליחס רציני כטענה היסטורית. השקר שבה מתבטא גם באמירה, ש„הפוגרום הנורא, שנערך ביהודים בעת התפילה בבית־הכנסת באיסטנבול, הוא התשובה הנוראה היחידה של הפלשתינים ותומכיהם לתחנוני השלום ולוויתורים הישראליים." הרי כל מי שאוזניו בראשו יודע שיש תשובות פלשתיניות שונות, החל מתשובה טרוריסטית רצחנית וראויה לגינוי, וכלה בתשובות שצריך להתייחס אליהן בהקשר מדיני.

האם זכור לך אחד מניסוחיו המתוחכמים של בגין?

אחד מנאומיו של בגין ערב הבחירות התקיים בכיכר המדינה, למחרת ה־1 במאי. אז אמר בגין: „אמש, במקום הזה, היו הרבה דגלים אדומים. היום יש בו הרבה דגלי תכלת־לבן. זהו ההבדל המוסרי, ההיסטורי־אידיאולוגי בינינו לבין המערך הסוציאליסטי. הם עדיין לא למדו מה מסמל הדגל האדום בתקופתנו. זהו סמלו של הטוטו־נאציזם. אבל, על הנאציזם לא אדבר הלילה. אדבר על הקומוניזם. זהו דגל של שנאת ישראל והספקת נשק לכל שונאי ישראל מסביב. זהו הדגל של רדיפת היהודים ורדיפת העברית, של מחנות־ריכוז ודיכוי האדם." וככה נקשר המערך בבת־אחת לנאציזם, לרדיפת העברית, להספקת נשק לכל שונאי ישראל וכיו"ב.

יש לו, אם כן, לשרון עוד הרבה מה ללמוד מבגין...

כן, למרבה המזל או לרוע המזל.

אתי רונאל

רבין לארה"ב — ידון על היקף הסיוע הבטחוני ב־1987־88

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

שר הבטחון, יצחק רבין, יצא בדרכו לביקור עבודה בארצות־הברית. במרכז ביקורו של שר הבטחון יעמדו סידרת דיונים עם אנשי הממשל והפנטגון על מתן זכויות לישראל בדבר שימוש בקרנות המחקר והפיתוח שמעמיד משרד ההגנה האמריקני מידי שנה לרשות המדינות החברות בנאט"ו. מתן סיוע שכזה, אם יאושר, ישפר בהרבה את הסיוע הבטחוני לישראל באופן עקיף.

דיון על הסיוע הבטחוני

שר הבטחון יפגש בארה"ב עם עמיתו, קספר וינברגר, עם שר החוץ שולץ ועם היועץ לבטחון לאומי של הבית הלבן. כמו כן נועדו לרבין פגישות עם חברי קונגרס וחברי סינאט. איתם ידון על היקף הסיוע הבטחוני לישראל בשנים 1987־88.

אנו מודיעים בצער
על פטירתה של חברתנו היקרה
חמדה איש־עם
הלווייתה תתקיים ביום ג', 9.9.86
בשעה 15.00 בקיבוצנו
המשפחה
וקיבוץ אילון

במלאת שלושים
לפטירת חברתנו היקרה
לאה צימרמן
נקיים אזכרה
ביום ה' 11.9.86 בשעה 21.30 במועדון
קיבוץ חצור

משתתפים באבלו של חברנו
ברקו קושניר והמשפחה
על מות
אחיו
בניכר
קיבוץ המעפיל

הכנסת תדון ביום ה' בטבח באיסטנבול ובהתבטאויות שרון

„כריש פוליטי בממשלה משחר לטרף בכל פעם שהוא מריח דם"

אמר אתמול ח"כ יוסי שריד בעקבות דברי שרון ● שרי הליכוד העדיפו לשתוק

מאת מוטי בסוק ודליה שחורי, כתבי „על המשמר"

הכנסת תדון ביום חמישי השבוע, בישיבתה המיוחדת, באירוע הרצחני באיסטנבול, ובתגובתו של השר שרון למקרה הטראגי. אתמול אסף רן כהן (ר"צ) את 20 החתימות הדרושות לעריכת דיון מיוחד בעת פגרת הבית.

על הבקשה לערוך את הדיון המיוחד חתמו כל סיעות השמאל, שינוי הקואליציונית, דראושה (מערך) ובנימין (פואד) בן־אליעזר (מערך — יחד). ייתכן כי ח"כים נוספים במערך, ממחנה היונים, יצרפו את חתימתם לאחר שייוועצו בחבריהם למפלגה.

שרי הליכוד נמנעו אתמול מלהגיב בפומבי על התבטאותו של השר אריאל שרון, משום שרובם שוללים ומבקרים את הדברים שהשמיע, אך חוששים לצאת נגדו בפומבי.

השר היחיד שניאות להגיב, משה קצב, אמר כי התבטאות שרון אינה צריכה להביא למשבר בממשלה, ויהיה מגוחך אם „כאשר נשפך דם יהודי על־ידי מחבלים, ממשלת ישראל מתפרקת כתוצאה מכך".

שרי המערך הגיבו בפומבי על התבטאות שרון וגינו אותה. יצחק נבון: „השר שרון קבע, שלמעשה האחריות על מה שאירע באיסטנבול נופלת על מדיניות הממשלה. פה אין עניין של להתנצל. או שהוא עומד מאחורי דבריו, או שהוא חוזר בו מהם. אם הוא חוזר בו מדבריו, אז אפשר לראות את המשבר כבן־חלוף. אם הוא עומד מאחורי דבריו, אז יש משבר, והממשלה לא תוכל להתקיים במתכונת הקיימת".

יצחק רבין: „ממשלה לא יכולה להפקר כשחבר מתוכה מאשים את מדיניותה בגרימת האסון הנורא שאירע באיסטנבול ונותן כמעט־צידוק לפלשתינים לעשות זאת על רקע המדיניות של הממשלה".

ח"כ יוסי שריד (ר"צ) אמר אתמול, כי „ראש הממשלה ראוי לתמיכה מלאה באמצעים שהוא נוקט נגד שרון". שום ממשלה לא תסכים שיסתובב בה כריש פוליטי שבכל מקרה אסון כאשר הוא רק מריח דם, הוא יוצא ומשחר לטרף.

הליכוד פירסם אתמול הודעה המגדירה את פיצוץ ישיבת הממשלה על־ידי רה"מ כצעד אומלל. יו"ר הסיעה בכנסת, חיים קופמן, טען כי שמעון פרס צריך לגלות רגישות יהודית ואנושית, לכנס את הממשלה מהקדם, ולערוך דיון נוקב בדרך הטיפול של ישראל בענייני הבטחון הלאומי שלה. לדעתו, מעשה פרס אתמול נובע מתסכול אישי שמקורו בחוסר היכולת של רה"מ להגיע להישגים מדיניים עוד לפני מועד הרוטציה.

על הכסא הזה קופצים — אבל אין הרבה קופצים

שר הדתות, ד"ר יוסף בורג, היה אתמול למשך זמן קצר אזרח מן השורה. ב„אגד" בוודאי היו מי שתהו שמא בדעתו להחליף את כס הממשלה בכסא, קופצני לא פחות, לקראת החילופין (!) עם זבולון המר. (צילום: אליהו הראתי)

קטיושות בגליל

מאת יהודה צור.

כמה התפוצצויות נשמעו אתמול לפנות בוקר בגליל. תושבים בישובים בסביבה דיווחו לכוחות הבטחון על התופעה ואלה פתחו בסריקות שנמשכו כל היום באיזור, משני עברי הגבול.

מעריכים, כי מדובר בטילי קטיושה, אולם עד אמש לא נמצאו שרידי הטילים.

המחשב אשם!

עקב טעות מחשב במחלקת המים בעיריית תל־אביב, אירעו ברחבי העיר כ־170 פיצוצים בצינורות המים, ומשך ארבע יממות זרמו מים רבים לריק. (בצילום: אחד מתוך אחד־עשר עובדי העיריה שגויסו לעבודות התיקונים הרבות חושף צינור פגוע ברח' שביל החלב. (צילום: רבקה פינדר).

מפעיל הידראולי חדש „יוציא מההלם" את צינורות המים בארץ

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

מפעיל הידראולי אוטומטי, משוכלל, המגיב בפרק זמן של שניה, פרי פיתוחו של מפעל הבטו־מטל באשקלון, בשיתוף מהנדסי „מקורות", עבר בהצלחה את שנת הניסוי שנקבעה לו.

זה מכשיר בקרה וויסות מתוחכם, המונע תופעה של „הלם מים" הגורם פיצוץ בצינורות בקטרים גדולים בעת שינויי לחץ פתאומיים וחוסך כספים רבים והצפות שטחים במים. מנכ"ל החברה, סילביו הכט, סיפר במסיבות עיתונאים באשקלון, כי מפעיל הידראולי זה מיועד גם לייצוא מאחר ובעיה זו טרם נפתרה בצורה רצויה בעולם. לדבריו, אחרי פיתוח נוסף, ישמש המכשיר גם כמיתקן אוטומטי לכיבוי שריפות בשדות נפט וגז. זה גם כיוון של פתרון להזרמה אוטומטית של מי קירור לכור היתוך של כור גרעיני, כדי להתגבר על תקלות דוגמת זו בצ'רנוביל.

4 פעילי „כך" עצורים במשטרת ירושלים

ארבעה פעילי תנועת „כך" עצורים במשטרת ירושלים לאחר שהצליחו להיכנס לאיזור בית הכנסת העתיק ביריחו, על אף שהצבא הכריז על המקום כשטח צבאי סגור.

פעילי „כך" עשו את דרכם בערב־שבת לכיוון יריחו אך הצבא מנע את המשך התקדמותם לעבר בית הכנסת והם עשו את השבת בפאתי העיר. בשבת בלילה יצאו עשרה מהם רגלית דרך ההרים, וסמוך לשעה 3 לפנות בוקר הגיעו לבית הכנסת העתיק.

היום ניסיון ליישב המחלוקת שב"כ — פרקליטות המדינה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„פגישת צמרת" ליישוב המחלוקת בין השב"כ לפרקליטות המדינה זומנה להיום בלשכתו של ראש הממשלה בירושלים. בפגישה ישתתפו ראש הממשלה, שר הבטחון, שר החוץ, שר המשפטים, ראש השב"כ והיועץ המשפטי לממשלה.

חוגים משפטיים סבורים, כי הקרע בין שתי המערכות ייתכן לאיחוי רק אם שני היועצים המשפטיים של השב"כ יפרשו מתפקידם. כזכור, נהנים השניים מחנינה שהעניק להם בשעתו, נשיא המדינה.

מערכת היחסים המשובשת בין הפרקליטות לבין שירותי הבטחון כבר הסבה נזק חמור לעבודה התקינה הקשורה בהכנת תיקים נגד חשודים בפעילות עוינת. הנתק החל כשהיועץ המשפטי לשעבר, פרופ' יצחק זמיר, הורה לפרקליטות לנתק את הקשר עם המחלקה המשפטית של השב"כ, שנגד ראשיה נמצאו ראיות כי זייפו מסמכים ושיבשו הליכים משפטיים.

ראש השב"כ היוצא, אברהם שלום, הורה גם הוא ליועציו המשפטיים „לשמור על מרחק" במגעיהם עם אנשי משרד המשפטים.

דנקנר השקעות בע"מ

1. ניתנת בזאת הודעה על כינוס אסיפה כללית של החברה שתתקיים ביום 1 באוקטובר 1986 שעה 08.00 במשרד החברה בתל־אביב רח' השל"ה מס' 5.

על סדר יומה של האסיפה:
– אשור הדו"חות הכספיים המבוקרים של החברה לשנה שנסתיימה ב־31 במרס 1986, דו"ח המנהלים ודו"ח רואי החשבון של החברה.
– מינוי מנהלים.
– מינוי רואי החשבון של החברה וקביעת שכרם.
– קבלת החלטה מיוחדת להחלפת תקנה 16.3 של תקנות החברה בנוסח המפורט להלן:

„כל דירקטור יהיה רשאי למנות דירקטור או אדם אחר כממלא מקומו לישיבת דירקטוריון אחת או לפרק זמן ידוע או עד להודעתו על ביטול המינוי וכן יהיה רשאי לבטל את המינוי הזה ולמנות ממלא מקום אחר. המינוי או ביטולו יעשה בהודעה בכתב שתמסר לדירקטוריון. המינוי יהיה טעון הסכמתם של לפחות עוד שני דירקטורים או ממלאי מקום לדירקטורים שמינויים כבר אושר, הסכמה זו יכולה להנתן בישיבת הדירקטוריון עצמה או באמצעות אשור מוקדם בכתב.

לממלא מקום כזה תהיינה כל אותן הזכויות והסמכויות כמו לדירקטור שמינה אותו. למי שמונה כממלא מקום לדירקטור יהיו מספר הקולות כמספר הדירקטורים שעל ידם נתמנה וזכויותיו כזכויותיהם ואם הוא עצמו דירקטור יהיו לו הקולות והזכויות הנ"ל בנוסף על קולו ועל זכויותיו הוא. משרתו של ממלא המקום תתפנה מאליה עם התפנות הדירקטור שאת מקומו הוא ממלא".

2. חבר הזכאי להיות נוכח ולהצביע באסיפה הנ"ל, רשאי למנות בא כח שיהיה נוכח ויצביע במקומו. יפויי הכח יופקדו במשרד החברה בתל־אביב לפחות 48 שעות לפני מועד האסיפה.

בפקודת הדירקטוריון.
א. אשל
מזכיר החברה

אריה יערי וחנא סניורה בעימות־דיאלוג במילאנו

מאת אהרן ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — 90 אחוז מתושבי השטחים הכבושים תומכים באש"ף, אולם רק 70 אחוז מהם חסידי ערפאת (20 אחוז תומכים ב„חזית השחרור" של ג'ורג' חבש), רק 6.5 אחוז הם „פונדאמנטאליסטים" — מוסלמים קנאיים ו־3.5 אחוז בלבד תומכים בירדן.

נתונים אלה מסר חנא סניורה כ„סקופ" תקשורתי, בעימות פומבי עם אריה יערי במילאנו, במסגרת הפסטיבל ההמוני של היומון הקומוניסטי „אוניטה".

עורך היומון הירושלמי „אל פאג'ר" מבסס את דבריו על תוצאות סקר דעת־קהל רציני, שהוזמן במשותף על־ידי היומון, שהוא עורכו, היומון האמריקני „לונג איילנד ניוזדיי" ורשת טלוויזיה אוסטרלית.

בנימה אירונית, שבידרה את הקהל הגדול ועשרות עתונאים, העיר חנא סניורה: „יוצא שערפאת הרבה יותר פופולרי אצל הפלשתינים מאשר רייגן אצל האמריקנים, אשר נחשב, עם פחות קונסנזוס, לנשיא הפופולרי ביותר שהיה אי־פעם לאמריקה".

מעולם לא היה באיטליה הד תקשורתי כה חזק לעמדות הפוליטיות של מפ"ם כלפי הבעיה הפלשתינית, אם כי אריה יערי הופיע רשמית בשם „המרכז לשלום במזרח־התיכון".

גם אריה יערי וגם חנא סניורה נהגו במתינות על גבול של ידידות בעימותם הפוליטי, תוך מאמץ לקרב עמדות כדי לפתוח אופציות לפתרון פוליטי יסודי, כמובן שהיו גם רגעים של „צחצוח חרבות" ו„לחיצה לקיר". „סניורה" — פנה נציג מפ"ם לראש היומון הירושלמי „אל־פאג'ר" — „ערפאת אמר בז'נווה: ביד אחת אני מחזיק תת־מקלע וביד שניה ענף זית. אדון סניורה, האם המשפט הזה של ערפאת עדיין תופס?"

סניורה השיב תשובה מתחמקת: „אדון יערי, ערפאת ממשיך להציע אופציות פוליטיות לשם השגת שלום, אולם העם הפלשתיני מתנגד לכיבוש הישראלי".

הארגון לרווחת הנכה: סחבת בטלוויזיה מעכבת משדר שרות

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

נציגי אליה — ארגון ישראלי לרווחת הנכה — האשימו אתמול את הנהלת ועדת תשדירי השירות של רשות השידור בסחבת, המעכבת את צילום תשדיר השירות של הארגון והקרנתו בטלוויזיה.

לטענת יו"ר הארגון, יונה קילשטיין, קיבל הארגון, שהוקם לפני כשנה וחצי, אישור ממשרד החינוך לקיומו של יום התרמה ארצי באמצעות בתי־הספר ב־5 בנובמבר. ואולם, למרות שהארגון קיבל את אישורם של משרד־הבריאות, העבודה והרווחה, האוצר והמכס לפעולותיו, החליטה ועדת תשדירי השירות של רשות־השידור לבדוק את עניינם פעם נוספת. בדיקה הנמשכת כבר חודשיים, ומעכבת את צילום התשדיר, האמור להסביר לקהל הצופים את מהות הארגון ולהציג בפניהם את הקבלות כדי למנוע הונאות העלולות לפגוע בהתרמה עבור הארגון.

בתגובה, מסרה אתמול דוברת רשות השידור, ירדנה הראל, כי ועדת תשדירי השירות לא התכנסה משך זמן ממושך בגלל פגרת הקיץ, ומאחר שיו"ר הוועדה, נתן ברון, לא רצה להיות מעורב בהחלטה משום שאשתו היא יו"ר ארגון הגג של ארגוני הנכים, הוחלט להעביר את הנושא לטיפולו של חבר הוועדה, חגי אשר. יש לצפות — הוסיפה — שהוועדה תתכנס ותדון בעניינם עוד השבוע.

אל מנויי „על המשמר" בכפר־סבא
מספר הטלפון של
סוכננו מנחם גלילי ישונה
ל־052־27802 החל מה־10.9.86

עקורי עיקרית ובירעם חידשו אתמול את המאבק הציבורי לשיבה לאדמותיהם בהפגנה מול משרד ראש־הממשלה בירושלים. „חוקי לגלות ולהתעללות"; „כל פיצוי אינו רצוי" — נכתב בין השאר על השלטים. (צילום: רחמים ישראלי)

לאחר שנתיים מו"מ בין הממשלה הסנדיניסטית לנציגי מפ"ם

ניקרגואה תשגר לישראל משלחת חקלאית רשמית בראשית נובמבר

„המגע החשוב ביותר בין שתי המדינות מאז הפלת סומוזה וניתוק היחסים מצד הסנדיניסטים"

מאת שלמה סלוצקי

משלחת רשמית מניקרגואה תבוא לישראל בתחילת נובמבר. המשלחת, שבראשה גלוריה קרדנל, סגנית מנהלת המרכז למחקר הרפורמה האגררית במשרד החקלאות של ניקרגואה, באה לישראל כאורחת מפ"ם והקיבוץ הארצי, במטרה ללמוד את השיטות השונות לארגון חברתי וקואופרטיבי חקלאי — כגון מושב, מושב שיתופי וקיבוץ, ארגוני שיווק חקלאי ושימושים בטכנולוגיות חדשות בחקלאות ובתיעוש.

ביקור המשלחת ייצא לפועל כשנתיים לאחר ביקורה של משלחת מפ"ם בניקרגואה בנובמבר 1984. המשלחת, בה השתתפו ח"כ חייקה גרוסמן, ד"ר אברהם רוזנקיר מנהל המחלקה הבינלאומית של מפ"ם, ואבי בן־דרור, מי שהיה נציג מפ"ם באמל"ט, הזמינה את ראשי הסנדיניסטים לביקור־גומלין בארץ, והציעה את עזרת הקיבוץ הארצי בהשתלמות חקלאית.

כשנתיים ימים נמשך המו"מ בין הממשלה הסנדיניסטית ונציגי מפ"ם, על מימוש הביקור, שהושהה בעקבות לחצים פוליטיים על ממשלת ניקרגואה מטעם גורמים אנטי־ישראליים. בישראל אומרים, כי ביקור זה אמור להיות המגע החשוב ביותר בין ישראל לניקרגואה מאז הפלתו של סומוזה וניתוק היחסים מצד הסנדיניסטים, כגמול על התמיכה הבלתי־מסויגת של ישראל בדיקטטור, כמעט עד יומו האחרון.

ד"ר רוזנקיר אמר אמש, כי הביקור עשוי לפתוח צוהר ליחסים תקינים בין שני העמים, ובעתיד הקרוב ייתכנו ביקורי מומחים חקלאיים מהקיבוץ הארצי בניקרגואה, כדי לסייע לה להתגבר על בעיותיה. אם יצליח הביקור, אמר, יתכן שהילדים בניקרגואה ידעו שמדינת ישראל אינה רק יצרנית נשק לדיקטטורים.

עשרות ממלאים בקבוקים ב„מי מרפא" מהקבר בצפת

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

עשרות רבות של חולים וקשישים מצפת ומסביבתה פוקדים בשבוע האחרון את הקבר של שמורה בתן שמתה לפני 16 שנה ונקברה בבית העלמין בצפת.

כזכור, התברר לבאים לטקס האזכרה לפני שבועיים, כי מן הקבר זולגים מים, וקשר התופעה לא הוברר עד היום. בינתיים, פשטה שמועה בעיר כי אחד הרבנים ייחס למים תכונות מרפא המסוגלת לחולל פלאים אצל חולים וקשישים.

למרות שאיש אינו יודע בוודאות מי הרב שאמר זאת, פשטה השמועה, ובסוף השבוע האחרון פקדו את המקום ברגל וברכב רבים שבאו למלא בקבוקים מן המים במקום. לצורך מילוי הבקבוק נדרשה שעה ממתנה, ואנשים סבלניים המתינו איש לתורו בלי להפר את הסדר.

ההסתדרות תובעת ביטול חובת הפקדה לסטודנטים

קיסר: המדינה מתקרבת למצב של איבוד־לדעת בתחום החינוך הגבוה

„הוועדה המרכזת של ההסתדרות תובעת מהנהלות האוניברסיטאות לבטל את היטל ההפקדה בסכום של 1500 ש"ח לסטודנט וכן לחזור בהם מהחלטתם שלא לאפשר קבלת סטודנטים חדשים לשנת־הל תשמ"ז" — זה לשון ההחלטה שקיבלה אתמול הוועדה המרכזת של ההסתדרות על־פי הצעת סיכום של המזכ"ל, ישראל קיסר.

הוועדה המרכזת דנה אתמול בקיצוץ בתקציבי המוסדות להשכלה גבוהה בארץ, שהביא את ועד ראשי האוניברסיטאות להחליט על גזרות חמורות הפוגעות בראש ובראשונה בציבור הסטודנטים ובהוריהם. הדיון בוועדה המרכזת התקיים בעקבות הצעות לסדר היום שהעלו חברי הוועדה המרכזת נחום פסה, יעקב ישי ואפרים ז'ילוני. לדיון הוזמנו גם יו"ר ועד ראשי האוניברסיטאות, הפרופ' משה מני וכן ראשי התאחדות הסטודנטים הארצית ומזכירי ארגון הסטודנטים חברי ההסתדרות.

נשיא אוניברסיטת תל־אביב, פרופ' משה מני, עמד על הקשר שיש להסתדרות עם מוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל ובמיוחד עם אוניברסיטת ת"א שבה מקיימת ההסתדרות שלוחה ללימודי העבודה. הוא קרא תיגר על הממשלה שמקצצת בהדרגה בתקציביה להשכלה גבוהה בלי לתת יד להקלות במס על תורמים לאוניברסיטאות, כמקובל בארצות העולם.

פזי במקום פטנקין

כתבנו לענייני חינוך מוסר, כי חבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית בירושלים, שהתכנס לישיבה מיוחדת לדיון במשבר הכספי, בחר ברקטור האוניברסיטה פרופ' אמנון פזי, לנשיא בפועל במקומו של נשיא האוניברסיטה, פרופ' דן פטנקין, אשר הודיע על התפטרותו כשבוע שעבר, בשל „אחריותו המיניסטרלית", כדבריו, לגרעון הכספי הגדול שאליו נקלעה האוניברסיטה.

חבר הנאמנים החליט על הקמת „ועדת חירום" בעלת סמכויות נרחבות אשר תפקידה יהיה לגבש, לאשר ולפקח על ביצוע תוכניות הבראת המצב הכספי.

יואב סקל הובא למנוחות

„הלכת איתנו שנתיים — תהיה איתנו לנצח"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בחלקה הצבאית בבית העלמין ברחובות הובא אתמול אחה"צ למנוחות סמל יואב סקל, שנפל בקרב בדרום־לבנון במהלך פעולת צה"ל בסוף השבוע שעבר. סמל יואב הוא בנו של האלוף עמנואל סקל.

אחר ארונו של יואב, ששירת ביחידת חי"ר מובחרת, הלכו הוריו, עמנואל וערנה, ואחיו ורד ואבנר וכן שר הבטחון, יצחק רבין, השרים מרדכי גור, משה ארנס ויגאל הורוביץ, הרמטכ"ל רב־אלוף, משה לוי, אלופי צה"ל בסדיר ובמילואים ורבים אחרים. ספד לנופל מפקדו הישיר. שאמר: „הלכת איתנו שנתיים באימונים ובקרב, תהיה איתנו לנצח".

מאות ליוו למנוחות את דב זכין

„איש שביל הזהב וההבנה"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„דב היה חבר טוב שאפשר היה לסמוך עליו, חבר אופטימי, אדיב, סובלן, היה לו מאור פנים, אהב את הבריות". דברים אלה אמרה אתמול ח"כ חייקה גרוסמן ליד קברו הפתוח של דב זכין — לשעבר המזכיר המדיני של מפ"ם וח"כ מטעמה — בבית העלמין של קיבוצו, להבות הבשן.

מאות רבות ליוו אתמול אחה"צ את דב זכין בדרכו האחרונה. מאז נודע דבר מותו, השתרר אבל כבד בקיבוצו, להבות הבשן, אליו הובא מדירתו בתל־אביב, שם נפטר בסוף השבוע.

חייקה גרוסמן, שספדה לזכין ציינה עוד, „דב היה פוליטיקאי — כן, ציני — לא, נאבק — כן, מר־נפש גם בכשלון — לא, טאקטיקן — כן, מניפולטור — בשום פנים ואופן לא. איש שביל הזהב, איש ההבנה, איש המתחשב בדעת־הקהל, איש שאינו הולך עד הסוף, אך איש שבסיסו איתן, הבסיס הוא הבית, הקיבוץ, המשפחה וחיי־הרוח: השקפת העולם".

יו"ר הנהלת הסוכנות, אריה דולצין, הדגיש רוח נעוריו של זכין בבואו לנהל את המחלקה לפיתוח ושירותים קהילתיים. תוך כמה שבועות — אמר — גיבש דב זכין תוכנית רחבת־היקף לטיפול במחלקתו והוא עמד להציגה דווקא ביום שלאחר מותו כאשר איחר להגיע לפגישה. פגישה שהמוות מנע ממנו להגיע אליה.

אנשים ואירועים

ביטוח אסונות בים, באוויר וביבשה בקונגרס בת"א

דיונים על ביטוח מפני רעש־אדמה וגזים רעילים וכן אסונות טבע, יועלו בקונגרס האקטוארים הבינלאומי, שייערך ב־20־24 בספטמבר בתל־אביב.

הארגון העולמי מונה 800 חברים, ובישראל ישתתפו בקונגרס 200 איש מ־20 מדינות, ביניהן איסלנד, ארה"ב, צרפת, גרמניה, שוודיה, אוסטרליה, ארגנטינה, ברזיל ומקסיקו. כן ישתתפו שני נציגים מפולין.

הדיון העיקרי בקונגרס יסוב בנושא הביטוח האלמנטרי, אולם סבורים שהמשתתפים יבקשו לדון גם בביטוח הימי והאווירי. גם בעיית הטרור תועלה, כנראה, על סדר היום. אשר לביטוח האווירי, קיימת פוליסה נגד חטיפת מטוסים אולם היא מסווגת כסודית, כדי שלא לעורר חוטפים לחטוף את המטוס המבוטח. (עתים)

הבו כסף לסורק

כעשרת אלפים דולר נאספו במוצאי־שבת, בערב התרמה שערכה עמותת ידידי בית־החולים „קפלן" ברחובות, לשם רכישת סורק ממוחשב לבית־החולים.

בית־החולים המשרת את איזור אשדוד, יבנה, נס־ציונה וההתיישבות העובדת, שולח מדי חודש 250 חולים הזקוקים לבדיקת סורק. מנהל בית־החולים ד"ר חיים גורדון, ציין כי לא ניתן היום לגייס כחצי מיליון דולר לרכישת סורק, נוכח המצוקה הכספית בה שרוי בית־החולים. עם זאת, ציין כי הסורק הממוחשב חיוני והכרחי ברפואה המודרנית של היום.

באחוזת ביתו של נשיא מדינת ישראל הראשון, חיים וייצמן, ברחובות, התכנסו במוצאי־שבת מאות מתנדבים, רופאים ואישי ציבור, ביניהם שגריר קולומביה בישראל וראש העיריה יחזקאל הרמלך, לערב התרמה לצורך גיוס כספים למען מטרה זו. (עתים)

בדיקה אצל ידיד

אמו של נתן שצ'רנסקי, אידה מלגרום, ביקרה בסוף השבוע בהדסה עין־כרם, כדי לעבור בדיקה שגרתית אצל פרופ' מרווין גוטסמן, שהפך לידיד המשפחה. משמאל: אביטל שצ'רנסקי הנמצאת בחודשי הריון מתקדמים. (צילום: אבי חיון)

תאומה צרפתית לכרמיאל

עיריית כרמיאל והעיר מין בצרפת יתחמו בשבוע הבא על ברית ערים תאומות.

טקס החתימה יהיה ביום ראשון, 14 בספטמבר בהיכל התרבות העירוני. על מגילת הברית יחתום בשם כרמיאל ראש העיריה ברוך ונגר ובשם מין, ראש עיריית מין, ז'אן מרי ראוש. (עתים)

שני ראשים לעגל

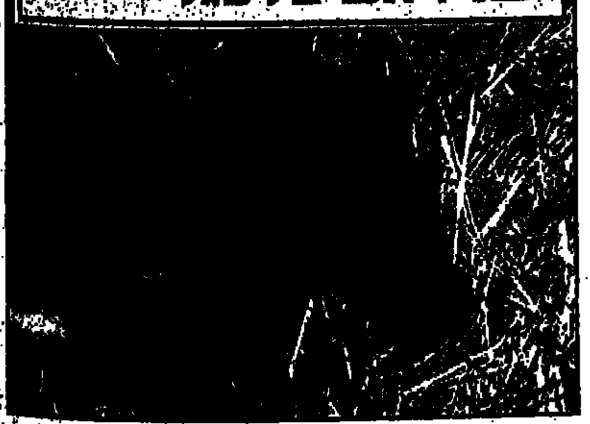

עגל עם שני ראשים נולד, בשבוע שעבר בקיבוץ עין־דור ומת אחרי כמה שעות. (צילום: בועז מרמלשטיין)

נחמיה גנות סגן מזכיר תנועת המושבים

נחמיה גנות (56) ממושב בורגתא בעמק חפר, נבחר ביום ו' ע"י המזכירות המאוחדת של תנועת המושבים, לתפקיד סגן מזכיר התנועה.

גנות יהיה אחראי במסגרת תפקידו החדש, על המוסדות הכלכליים, על הגיזברים ועל המנגנון בתנועת המושבים. (עתים)

מאת זהבה מוזס

אומרים שהוא אינו הוא...

הכנת כתב האישום נגד ג'ון דמיאניוק נמשכת כבר שישה חודשים, אך אין ביטחון מלא כי בידי התביעה הוכחות מוצקות שיביאו להרשעתו ■ מפלה בבית המשפט עלולה לחזק את ידיהם של מכחישי השואה

בסוף פברואר '86 הוסגר מארה"ב לידי מדינת ישראל ג'ון דמיאניוק, תושב קליבלנד־אוהיו, שכונה בפי אנשי מחנה טרבלינקה בשם „איוון האיום". בכך נענתה ארה"ב לבקשת ההסגרה של ישראל, לאחר תשע שנות מאבק משפטי שניהל נגדה דמיאניוק, כדי למנוע את גירושו מארה"ב.

קדם לבואו לארץ ויכוח ציבורי בין אלה שטענו כי לא ניתן יהיה לחזור על עוצמתו והשפעתו של משפט אייכמן בפעם השנייה, לבין אלה שטענו כי כדי לבצע את כל זוועות הנאצים דרושים היו גם מתכננים וגם מבצעים וכי משפטו של אייכמן היה משפטו של המתכנן, של אבי התוכנית השטנית, כעור משפטו של דמיאניוק הינו משפטו של המבצע וזו היא חובתנו המוסרית לשוב ולהזכיר את פשעי המלחמה לדור שלא נכח במשפט אייכמן.

הוויכוח הציבורי שהתנהל בתחילתו בין מעטים, לא הסתיים עד עצם ימים אלה. רבים שמו לב להתראתו של שופט בית המשפט העליון לפרקליטות המדינה, כי תתקשה להשיג הארכת־מעצר נוספת לאחר הארכות־מעצר חוזרות ונשנות וכי יהיה עליה להגיש בקרוב את כתב האישום נגד דמיאניוק.

הכנת כתב האישום התארכה

כשמדינה מבקשת כי פושע יוסגר לידיה, ברור כי בכוונתה להעמידו לדין וכי מצויים בידיה הוכחות וראיות מוצקות כדי להגיש כתב־אישום נגד החשוד. כך סברו אנשי המשטרה והמשפט, שטענו בתחילת המעצר כי ניתן יהיה להכין את כתב האישום נגד דמיאניוק בזמן קצר. למדי. אך הכנת כתב האישום התארכה מעבר לששה חודשים.

דמיאניוק הגיע לארץ כשהוא מלווה על־ידי שוטר פדראלי. עם רדתו מהמטוס המתינו רבים לראות, כיצד נראה המפלצת. האיש שמואשם בכך שלא הסתפק רק בהרג אלפי קורבנותיו בגאז, אלא היה מוכרח גם להתעלל בהם בדרכם אל מותם. מכבש המטוס ירד גבר גדל־מידות, ממושקף ומקריח, לבוש חולצה בהירה ומכנסיים חומים. ידיו הגדולות היו נתונות באזיקים, אך על פניו שררה מעין הבעה של אדישות. דומה כאילו רצה לומר לכולם כי כל העניין טעות ביסודו ובמהרה ישוב לביתו שבארה"ב, שם ממתינים לו אשתו ורה, בתו, חתנו ונכדו. כהילקחו לניידת שהובילה אותו „לכלא איילון" שברמלה — שם הוכן בעבורו תא מיוחד עם טלוויזיה במעגל סגור ושמירה מיוחדת משך 24 שעות ביממה — לא השתנתה הבעת פניו. רבים בנתב"ג שאלו את עצמם אם האיש רק משחק את האדיש או שמא אינו קולט כי על חומרת מעשיו יכולה התביעה לדרוש כאן גזר־דין מוות.

מספר שבועות לאחר מכן שלח ח"כ שבח וייס מכתב לשר המשפטים, בו ביקש להפסיק לאלתר את „מסע יחסי הציבור המתנהל מעל דפי העיתונות לפושע הנאצי דמיאניוק". וייס התייחס לקטעי עיתונות שסיפרו על אורח חייו של דמיאניוק בכלא וציטטו בהרחבה את דברי סניגורו.

האנשת המפלצת

למעשה, מאז הגיע „איוון האיום" לארץ, עסקה התקשורת בג'ון דמיאניוק באורח אינטימי למדי. ניתן היה לקרוא כי מספר נעליו הוא 48 וכי הוא לומד עברית, עושה תרגילי התעמלות, מתגעגע לבני משפחתו וכו'. למעשה הצליחה התקשורת, בלי שהתכוון לכך, להאניש את המפלצת. קולו של הצוות שעוסק במלאכת החקירה לא נשמע.

הסניגור הפליא להשתמש בשירותי הכתבים ופירסם מידע כי בידיו הוכחות רבות וניצחות לכך שהזיהוי נעשה על סמך מסמכים כוזבים ועל סמך ראיות שאינן מספקות. כך פורסם בהבלטה, כי סטרדי מסר עדות הטוענת, שידוע לו ש„איוון האיום" נהרג בטרבלינקה. הפרקליט סיפר על קשר רוסי שנרקם כנגד דמיאניוק, שהיה חייל אוקראיני ושבעקבותיו סופקו לשלטונות המשפט בארה"ב המסמכים הכוזבים. כן התפרסם דיווח על סתירה בין ממצאי בדיקתו של רופא הכלא על גובהו של דמיאניוק לבין הגובה הרשום בתעודת הזהות הגרמנית. במשך כל ששת החודשים, שעברו מאז נעצר דמיאניוק ומאז הוזנה התקשורת במידע רק מצד אחד, לא נשמע קולה של התביעה, לא באופן רשמי ולא באופן לא רשמי, להוציא את הדיונים על הארכות המעצר החוזרות ונשנות.

המחלוקת

מטעמי בטחון התקיימו הדיונים על הארכות המעצר בין כותלי הכלא. והצוות, שכלל את נציגי המשטרה והפרקליטות, היה מגיע עם ארגזי קרטון וקלאסרים רבים, אותם הציג כמחזיקים את החומר הרב שנאסף עד לשעת הדיון. נציג המשטרה היה פונה לשופט ומבקש להאריך את המעצר, בטיעון שצוות החקירה זקוק לזמן נוסף כדי לעבור על החומר הרב שבחזקתו. כך נטען, הגיע קרוב מאוד למועד קיום הדיון. כן היה נציג המשטרה מודיע כי חומר חדש, וכן תמונות ומסמכים, עתיד להגיע לידיהם בקרוב. אחר־כך היה מגיש לשופט נספח סודי, שהכיל פרטים רבים יותר אודות מהלך החקירה וכאמור, במשך חצי שנה אישרו השופטים את הארכת המעצר. לפעמים נמשך הדיון רק כעשרים דקות.

רק בדיון שהתקיים ב־25 במאי, כשלושה חודשים מאז הוסגר דמיאניוק לארץ, הוגשה לבית־המשפט סקירה היסטורית על מעשיו, החל בעניין מחנות ההשמדה ועד לתפקידו ומעשיו בטרבלינקה עצמה. בסקירה, אותה מסר עו"ד שקר מפרקליטות המדינה, נאמר כי אין מחלוקת שדמיאניוק נולד באוקראינה ב־1920, התגייס לצבא האדום ב־1941, עבר אימונים בחיל התותחנים ונפצע בגבו. לאחר שעבר תקופת אישפוזים חזר לחזית ובמאי 1942 נפל בשבי בגרמנים מצבא־אוקראינה. עד כאן, אמר הפרקליט, גם אין מחלוקת בינינו לבין סניגורו של החשוד.

אך מכאן ואילך שונה גירסתו של דמיאניוק. הטוען כי שהה משך כל התקופה מ־1942 ועד חורף 1944 במחנות שבויים, כשבוי רוסי בצבא הגרמני. ב־1944 עבר לשרת בצבא האוקראיני, שהוקם כשיתוף פעולה עם הנאצים בראשותו של גנרל ולאסוב וב־1945 נטשו הגרמנים את מחנה השבויים, שבו היה עצור והוא שוחרר על־ידי הצבא האמריקני. ב־1951 הגיש את בקשת ההגירה לארה"ב, ציין את שמות המאסרים שלו והשתקע בקליבלנד שבאוהיו.

נגד טענה זו הציג עו"ד שקר את גירסת התביעה, הטוענת כי דמיאניוק נשלף על־ידי מפקדת האס.אס. ממחנה השבויים בו שהה, והועבר למחנה אימונים ששכן לא הרחק מלובלין — מחנה טרבלינקה הוקם לצורך אימון שבויי מלחמה אוקראינים או תושבי ברית־המועצות בעלי ייחוס גרמני. שוכניו אומנו בתפקידים שונים, השתתפו בדיכוי מרד וארשה ובתפקידים אחרים במחנות ההשמדה.

דמיאניוק עצמו הוצב מיולי 1942 ועד סוף קיץ 1943 לשרת במחנה ההשמדה טרבלינקה, שפעל להשמדת חלק גדול מיהדות פולין וארצות נוספות. הערכה זהירה אומרת, שבתאי הגזים של המחנה הושמדו 800־900 אלף יהודים. על־פי הראיות שבידי התביעה נטען, כי דמיאניוק פעל בשני תחומים עיקריים: הוא היה מפעיל מנוע הגאז שהזרים את הגאז לתאים וכן היה מבצע מעשי אכזריות והתעללויות בקורבנות, הן בדרכם האחרונה לתאי הגאזים והן בקבוצות של עובדי־כפייה שנאלצו לעבוד בקרבת תאי הגאזים.

עו"ד דניס גולדמן סיפר לשופט, כי אנשי הצוות ביקרו באירופה ובארה"ב לצורך גביית עדויות, ובעת הדיון בהארכת המעצר האחרונה פירט גולדמן מקצת מהקשיים העומדים בפני הצוות המעכבים את איסוף חומר הראיות. לדבריו, לו היה מדובר במשפט רגיל, ייתכן שהפרקליטות היתה מסתפקת כבר בחומר הרב המצוי בידיה. אך כיוון שמדובר במשפט יוצא־דופן, מנסים אנשי הצוות לחקור ולבחון כל עוד אפשרי.

העורך־הדין הוסיף כי יש לזכור, כי מדובר במעשים שאירעו לפני זמן רב וכי כל תזכורת שכזאת לעדים מעוררת מחדש את הטראומות האיומות ביותר, דבר המחייב את החוקרים לנהוג במירב התחשבות ולחקור בפרקי זמן קצרים. כן יש צורך בתרגומם של מסמכים רבים ובהבנת תשתית היסטורית רחבה.

שאלה של זהות

מאז תחילת משפטו של דמיאניוק בארה"ב חוזרים הוא וסניגוריו על גירסתם, כי קיימת טעות בזיהוי, וממילא יהיה צורך להוכיח במשפט את שאלת הזהות. ולא אם ביצע או לא ביצע את אשר הוא מואשם בו. אף כי עניינו של דמיאניוק עבר את חמש ערכאות המשפט בארה"ב, אין מערכת המשפט בישראל יכולה להסתמך עליה, כיוון שלא עלתה שם שאלת הזהות של האיש. הרשות המשפטית שם הצליחה להוכיח, בצורה

(המשך בעמוד 11)

הוא עוד יתבע פיצויים...

בפרשת דמיאניוק ישנם גם מספר היבטים מעניינים מבחינה משפטית. עוד בטרם נפתח המשפט, כיוון שהעציר מוסגר ממדינה אחרת, בה הגן עליו פרקליט תושב אותה מדינה, ולאור בקשתו של דמיאניוק כי פרקליט זה ימשיך ללמד עליו סנגוריה גם בארץ, הועברה הבקשה להחלטת שר המשפטים והתקבלה גם הסכמת לשכת עורכי הדין לכך. לאחר שאושר לפרקליט מרק אוקונור ללמד סניגוריה על לקוחו גם בארץ, התחיל הסניגור, תושב מאוקלהו שבארה"ב, לחפש עורך־דין ישראלי שיעמוד לצידו. לדבריו, היו אליו מספר פניות בנדון.

כן הופעל בפעם הראשונה בפרשה זו סעיף בחוק, המחייב את הסכמת בית המשפט העליון להמשך הארכות המעצר מעבר לתקופה הנקובה בחוק. ציניקנים מוסיפים, כי הם „מקווים בכל ליבם" שישראל עומדת כאן בפני בעיה משפטית סבוכה נוספת. לטענתם, אם יחליט בית המשפט בירושלים לשחרר את דמיאניוק מחוסר הוכחות, קיימת על פניו אפשרות שהמשוחרר ינסה לתבוע את מדינת ישראל על בקשת הסגרתו לידיה ומעצרו בה לתקופה של שישה חודשים.

„כתב אישום" מצד הנאשם

דמיאניוק, הנוכח בכל אחד מדיוני הארכת מעצרו, מברך כל פעם כהיכנסו את הנוכחים ב„בוקר טוב", בעברית, כשחיוך קל על פניו. לאחר מכן הוא מרצין, יושב ומאזין לדיונים ולתרגומים מאוקראינית של פקד איזיה טובלמן. ארשת פניו הקפואה אינה עוזבת אותו במהלך כל הדיון, כאילו אין מדובר בהארכת מעצרו הוא. כדרך־כלל, לשאלות השופט אם ברצונו להתנגד להארכת מעצרו, הוא עונה באוקראינית בשלילה.

אל העיתונאים הרבים המסקרים את מהלך הדיונים הוא אינו מתייחס, אך כאשר ביקשו הצלמים בתחילה לצלמו, חייך לעברם ואף הסיר את משקפיו. משהתברר לו כי על העיתונאים נאסר לשוחח עמו בעת ההפסקה בדיונים, ביקש כי גם הצלמים יפסיקו לצלמו מקרוב. במהלך הדיון יושב מצדו האחד איש שירותי הביטחון ואילו מצדו האחר יושב המתורגמן. מדי פעם השניים מסתודדים.

בעת הדיון על אודות ההארכה האחרונה, שהתקיים מספר ימים לאחר פגישתו הקצרה של דמיאניוק עם בני משפחתו ועם סניגורו שהגיעו מארה"ב, ביקש „איוון האיום" להקריא הצהרה שהכין מראש. כהצהרה התנגד לבקשת ההארכה, ואמר כי הוא מוכן לעמוד למשפט כבר למחרת היום.

בהצהרה שפורסמה באוקראינית נאמר: „אני חושב שלהכנת כל כתב־אישום מספיקים ששה חודשים, אך כשמדובר על עניינים של זיוף לא יספיקו גם שנתיים. שמעתי שיונה בלטמן (פרקליט המדינה נ.מ.) פנה לאנשי עסקים אמריקנים, כמו לארון גלזר, וזה פנה לקונסוליה הסובייטית בוושינגטון וביקש מאנטולי דוברינין שיעזור לתביעה הישראלית נגד דמיאניוק, חייל סובייטי לשעבר ובוגד המולדת. בעקבות זאת צצה אצלי שאלה, איזה כתב־אישום חייב בלטמן להכין על שיתוף־פעולה עם גרמנים או על הבגידה שלי במולדת? אף פעם לא שיתפתי־פעולה ולא הייתי בוגד. גם לא התמסרתי לשבי. יום אחד הגרמנים תפסו ארבע ארמיות. הייתי מציע לכל היושבים כאן לקרוא ספר של הרב שיינפלד על מסמכים ועדויות של מומחים ישראליים מזמן מלחמת העולם השנייה. ואני שואל, מדוע ישראל לא הביאה את קסטנר, המנהיג מהונגריה, שבכמרי אס.אס. הסתובב עם אייכמן. אותו צריך לשפוט אחרי אייכמן ולא חייל סובייטי לשעבר, חף מפשע, שמעולם לא היה לו שום דבר עם רצח יהודים".

ג'ון דמיאניוק בבית המשפט. הדברים כאילו אינם נוגעים בו. (צילום: אנדרת ברוטמן)

עוד דילמה: היה ראיון?

שירות בתי־הסוהר עורה. טירוחה רבה סביב העציר דמיאניוק. בתאו הותקנה מערכת טלוויזיה במעגל סגור ושומרים מיוחדים הופקדו עליו. רובם אינם דוברי אנגלית.

בשל בעיית בטיחות רבות נאלץ שירות בתי־הסוהר לארח את בית־המשפט בין כותלי הכלא על כל הכרוך בכך. אך המופקדים על הנושא אומרים, כי כל דאגתם כרגע אינה נתונה לבעיית זהותו של דמיאניוק אלא לדאגה מן ינסה לברוח מהכלא.

באחרונה, בנוסף לטירחה הרבה, נוצרה גם אווירה של אי־נוחות, כתבה שהתפרסמה בשני המשכים בשבועון „העולם הזה" גרמה לשר המשטרה למנות ועדת חקירה שבראשה עמד מרדכי כפיר, ראש מינהל הבטחון של נציבות בתי־הסוהר. הוטל עליה לברר כיצד הצליחה כתבת השבועון לראיין את דמיאניוק בתאו. למרות האיסור והחומר שחל על כך. יש לזכור, שאותה כתבת פירסמה זמן־מה קודם־לכן ראיון בלעדי עם העציר צבי גוך לאחר בריחתו. השעוות רבות הועלו בקשר לכתבה. האחת טענה כי יתכן שהכתבת „פיברקה" את הראיון כולו. בשניה נאמר, כי אפשר שהכתבת הכינה רשימת שאלות שמסרה אותן בידי עו"ד וזה העבירן לדמיאניוק ולאחר־מכן העביר לה את תשובותיו. סברה נוספת אומרת, כי אולי נפגשה הכתבת עם בני משפחתו ששהו בארץ לביקור קצר, ומפיהם למדה על האיש. בגירסה מתוחכמת יותר הועלתה אפשרות שהכתבת הצליחה להחדיר לתאו של דמיאניוק מכשיר הקלטה על־ידי מבני המשפחה או על־ידי עו"ד, או באמצעות אחד מאנשי שירות בתי־הסוהר היודע אנגלית. ואלה העבירו את שאלותיה המוכנות מראש לידי דמיאניוק ואילו את תשובותיו הקליטו למענה.

הכתבת עצמה טענה בשיחה עם אחד הכתבים שהתקשר עמה, כי היא אכן ערכה את הראיון. אך היא מנעה מלספר על הטכניקה בה השתמשה. נוסף לכך סיפרה לו, כי הכתבה היתה מוכנה זמן רב לפני פירסומה. אך משיקולים שונים פורסמה רק בזמן שפורסמה.

ועדת החקירה שמינה השר קבעה במסקנותיה, כי כתבת „העולם הזה" דנגה ברק לא ראיינה את ג'ון דמיאניוק בתאו. וועדה לא עסקה בשאלה כיצד נכתבה הכתבה.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מכתבים לידיד

„פישפשוק לנפטרים"

נפתלי היקר,

תוכנית „מוקד" בטלוויזיה הוקדשה בשבוע שעבר לבעייה לאומית ממדרגה ראשונה — ה„פישפשוק" בקיבוץ ניר־אליהו. שני שרי ממשלה וחבר הכנסת, המכנה עצמו „רב המושבים" — מול מזכיר הקיבוץ, שכאילו הושב על ספסל הנאשמים. אפשר היה לחשוב, כי לחברה שלנו אין כבר בעיות בוערות יותר, מאשר אותה יוזמה של הקיבוץ, אשר העז להמציא ענף פרנסה לא כל־כך מקובל בתנועה הקיבוצית.

למרבה הפלא דיבר השר פרץ לא רק על שבת הקדושה, אלא על נטישת הערכים הקיבוציים, על התרחקות מיוסף חיים ברנר וא.ד. גורדון, וח"כ מנחם כהן אף הוא התאבל על אובדן ערכי התנועה הקיבוצית. לרגע קט היה נדמה, כי לפנינו מופיעים האידיאולוגים של התנועה הקיבוצית, הרואגים לטוהרה ולשמירת ערכיה הסוציאליסטיים.

השר יעקב צור אמנם הגן על זכותו של הקיבוץ להחליט על אורח־חייו, אך בסיכומו של הדיון כמעט התחבק עם השר פרץ, אשר על פי תרגיליו הידועים לנו — דיבר על הצורך בסובלנות, ועל רצונו הען להבנה בין הדתיים והחילוניים, ועוד הכרזות חסרות כיסוי במדיניותו המעשית כשר הפנים. על פי טענתו אין הוא מעוניין כל־כך בחקיקה דתית. מה שמעניין אותו הוא השמירה על אופייה היהודי של המדינה. מכיוון שלפרץ, למחנה החרדי ולדתיים בכלל ניתן המונופול לקביעת „האופי היהודי" של המדינה, הרי אם נקבל את הלכתם לא נצטרך כלל להתדיין על חוקים.

אני מציע לצופי הטלוויזיה או למאזיניו של השר פרץ ושל חבריו מן המחנה החרדי, לא להתרשם יתר־על־המידה ממתק שפתיו, מדיבורו המנומס ומהנסיון לאחז את עיני הציבור בכוונות כביכול להגיע „בדרך הסובלנות להבנה בין הדתיים לחילוניים". זוהי מסיכה בלבד, שמאחוריה מסתתרת קנאות המלווה איבה לתרבות חילונית, לרבות לאותו קיבוץ שהרב פרץ גילה, כביכול, דאגה לאובדן ערכיו.

אותו שוק בקיבוץ ניר־אליהו איננו ערך שעליו חייבים להאבק, ולא איזו „שיטה חדשה" בתנועה הקיבוצית. זוהי סתם יוזמה של קיבוץ אחד, המנסה לשפר את מצבו הכלכלי. איני חושב, כי בגלל התקפת הדתיים אני חייב להוסיף את ה„פישפשוק" לסיסמת הקרב של כל מי שרואה עדיין בתנועה הקיבוצית נסיון חברתי נועז ותסר־תקדים בעולם, למרות הסטיות הרבות שקרו בהשפעת המציאות הסובבת אותו.

אבל ההתקפה על הפישפשוק בניר־אליהו לא היתה מקרית. בעיתונו של שר הפנים הרב פרץ („יתד נאמן"), המתקשט בנוצות של סובלנות, מצאתי ביום ו' האחרון כתבה מגלגלת, המייחסת לקיבוץ געש הקמת... „פישפשוק לנפטרים". העיתון הזה יודע לספר, כי „גויים החפצים להיקבר דווקא בין היהודים, יוכלו מעתה למצוא את מקומם בבית הקברות של קיבוץ געש".

בשנים האחרונות — כך מגלה העיתון — נקברו במקום נכרים שפעלו „למען העם היהודי" (כהגדרת בני הקיבוץ), ולאחר מותם התברר, כי על פי ההלכה היהודית, אינם ראויים לבוא לקבורה בבית הקברות היהודי. על פי הסיפור המובא בעיתון אפשר להתרשם, כי ראשי המשק גילו לפתע ענף מכניס רווחים בלתי רגילים, ממש מכרה זהב שיעשיר את הקיבוץ. „בוצר ביקוש גואה" — כותב „יתד נאמן" — — „שיש לו כנראה אנשי מודיעין בקיבוץ — והוקמה ועדה מיוחדת מטעם הקיבוץ, כדי להחליט מי בדיוק ראוי להיקבר בבית הקברות של הקיבוץ. הוועדה קבעה, כי מעתה יוכלו להיקבר במקום לא יהודים, או כאלה שיהדותם מוטלת בספק, אשר תרמו תרומה משמעותית לעם היהודי, וכן יהודים שבני־זוגם אינם יהודים, והם מבקשים להיקבר לידם".

אחרי הגילוי המרעיש הזה מוסיף העיתון, כי ממשפחות הנקברים יידרש גם תשלום עבור החזקתו של בית הקברות. „הדבר עשוי להיות גם עסק מכניס, כך בכל זאת מקווים בגעש".

אחרי שעיתונו של השר פרץ קבע את „העובדות", מותר לו כמובן להוסיף גם „פרשנות כלכלית" כלהלן: יצויין, כי עקב המצב הכלכלי מנסים לאחרונה קיבוצים למצוא לעצמם מקורות הכנסה נוספים על ההכנסה מעבודת כפים בחקלאות ותעשיה. הפישפשוק בקיבוץ ניר־אליהו הוא אחד מהם — ובית הקברות של קיבוץ געש אולי „פישפשוק לנפטרים"...

בוא להיקבר אצלנו!

קיבוץ געש מציע קבורה בבית הקברות של הקיבוץ לכל מי שאינו יכול על פי ההלכה היהודית להיקבר בבית קברות יהודי ★ הקריטריונים: "תרומה משמעותית לעם היהודי" ו...תשלום עבור "אחזקה" ★ "פישפשוק לנפטרים"?...

מתוך „יתד נאמן", בהשגחת רבנים מוסמכים...

אפשר היה להסתפק בבוז כלפי אותה כתיבה בריונית, מלוכלכת, הנעשית בהשגחת גדולי וחכמי התורה (שהרי העיתון נמצא תחת פיקוח מתמיד של רבנים מוסמכים ועל פי הודעתו מלפני זמן־מה, אף שורה בו אינה מודפסת בלי לקבל גושפנקה רבנית מוסמכת...).

אבל כעיתונאי ראיתי לנכון לפנות לקיבוץ געש ולשמוע פרטים על „הענף החדש". והעובדות הן כדלהלן: במשך השנים האחרונות היו שני מקרי קבורה, שעל־פי הגדרתם של הדתיים יכלו להתקל בקשיים, אילו ביקשו להיקבר בבתי הקברות הנתונים לשליטת „חברות קדישא" למיניהן. האחד הוא צייר קובה לשעבר וולף סובידאנה, שהיה יהודי (הוא תרם לייסוד קרן וולף הידועה), אלא שאשתו לא היתה יהודיה, והצייר הקובאני ביקש להבטיח, כי בבוא העת תיקבר לידו. והמקרה השני הוא קבורת קובני אחר, אשר שירת בעבר בצבא הוד־מלכותו בארץ־ישראל, נשאר בארץ ונשא אישה יהודיה. רוב חברי קיבוץ געש הם דרום־אמריקנים וביניהם גם יוצאי קובה ומכאן מובן „הקשר הקובני" שלהם. אכן, כל „ענף הקבורה" (!) בקיבוץ געש מתייחס לשני מקרים של מתן חסד אחרון לאנשים ש„חברות קדישא" שלנו אינן מוכנות למצוא להם חלקת אדמה למנוחת עולמים.

מוטב לרב פרץ כשר הפנים שיגלה סקרנות־יתר בנעשה בבתי הקברות תחת חסותן של „חברות קדישא" לסוגיהן, וזהו ביזנס ממש, שבו סוחטים סכומי־עתק מן המשפחות ברגעיהם הקשים ביותר תמורת „חלקה טובה יותר". העיתונות דיווחה פעמים רבות על הנעשה בבתי הקברות, על הפקעת המחירים, על סחטנות (זכור עדיין השידור של „כולבוטק" בטלוויזיה). אולי גם יתעניינו בהיעלמם של קברים בבית הקברות בחולון למשל, שם „הופקעו" לצורך רווחים נוספים קברים קיימים, הגופות נעלמו, ובמקום הוטמנו מתים חדשים.

כעת יש לצפות להופעה חדשה של שר הפנים הרב פרץ, שבה שוב יגלגל את עיניו השמיימה וידבר ברכות על אהבת ישראל. או שמא ימצא הזדמנות — בימים הנוראים המתקרבים — לדרוש מעיתונו להתנצל ולבקש סליחה מקיבוץ געש?

שלך בידידות

מארק גפן

לבודד אותו מקירבנו

מאת לוי מורב

לא רק מהקבינט, לא רק מן הממשלה, את אריאל שרון צריך לבודד מקירבנו. יש לומר את הדברים בפשטות ובבהירות: הגיע הזמן שכולנו נבוא איתו חשבון. הגיעה העת שכל אחד מאיתנו, במקום בו הוא מוצב, יעשה הכל כדי לנדות את האיש הזה, העומד על הדם.

עוד לא יבש דמם הטהור של המתפללים בבית הכנסת „נווה שלום" והוא יוצא עם תגובה מנוסחת היטב, מקריא מן הכתב את שלו: „תחנוני השלום של ישראל" הם שהביאו לטבח.

אנחנו לא תמימים. אנחנו יודעים שהדברים שפורסמו מפיו של האיש הזה הם מתוכננים. מטרתם פוליטית, כיתתית ואישית, לטרפד את הרוטאציה, למנוע משמיר את תפקיד ראש הממשלה. זה הלא שקוף כל־כך. וזה מבחנו העליון של יצחק שמיר. אפשר לא לאהוב אותו. יש די הרבה סיבות להצטער על כך שהוא עומד להיות ראש ממשלת ישראל, אבל בינו לבין האיש שרון רובצת תהום.

אפילו בתגובה על הטבח הנורא והמחליא בבית־הכנסת, ניתן לראות את ההבדלים בין בן־תרבות לבין מי שחסר אותה במידה מינימאלית. שמיר דיבר על „הטרור האנטי־יהודי והאנטי־ישראלי". שמיר לא הזכיר את כל הפלשתינים או את אש"ף, כי כל עוד לא ברור מי ביצע את הטבח, אין לעשות זאת. שמיר יודע עובדה זאת, לפחות. לשקרן המקצועי ולתכבן הפוליטי אין מעצורים של בן תרבות. הוא כבר מדבר על כל הארגונים הפלשתיניים, הוא מדבר על ה„מיפקדות של אש"ף". הוא יוצר בהודעה שלו לציבור תחושה וידיעה ברורה: לטבח אחראים שני גורמים — הפלשתינים, כל הפלשתינים כאשר הם כאלה, וכל רודפי השלום למיניהם מעזר וייצמן ועד חד"ש. כולל, כמובן, ראש ממשלתו של שרון, שתחת הנהגתו הוא מכהן.

יכול אדם מן היישוב לשאול — אם זה נכון, אם אמנם שרון מאמין בדבריו, או מדוע הוא לא מתפטר. אם אמנם „הריצה הבלתי־פוסקת אחרי תוכניות שלום ותחנוני השלום" הם שגרמו להתרופפות העירנות ובעקיפין לטבח הנורא, הרי אילו שרון היה עקבי בטענותיו, היה צריך לקום וללכת מן הממשלה המסוכנת הזאת, „ממשלה רופפת ורופסת", כפי שכינה אותה בהזדמנות אחרת.

כל ישראלי בעל מצפון צריך מעתה להחרים בפועל את האיש הזה. כל אחד במקומו ובתחומו. על העיתונאים בעלי המצפון לא לשוחח איתו, לא לראיין אותו, לא לפרסם את דבריו ואת מעשיו. אני מציע לא ללחוץ את ידו. יעשו כך גם אנשי הכלכלה והמשק, שצריכים לבוא איתו במגע מקצועי. יעשו כך — ינדו ויחרימו אותו — התעשיינים, בני הקיבוצים, בני העיר. לא לשוחח עימו, לא לקיים איתו שום קשר מקצועיים וחברתיים. זו הדרך היחידה לסמן את האיש הזה מתוכנו, עד שיקום וילך.

ועוד מלה על יצחק שמיר: אם הוא רוצה להיות ראש תנועת החירות, מנהיג הליכוד וראש ממשלתו של כל עם ישראל, הוא חייב לדעת שלא יהיה שלום, לא לשמיר ולא לישראל, כל עוד שרון נמצא בשורה הראשונה של מקבלי ההחלטות הפוליטיות במדינת ישראל. אם שמיר לא יתפטר משרון — יתפטר שרון משמיר. לשמיר יש הזדמנות בלתי חוזרת. היא לא תשוב.

הפטריוט

אריאל שרון הוא פטריוט־ישראלי. הוא פועל למען מדינת ישראל והעם היהודי על פי הבנתו. הוא בוחר במטרות, באמצעים, בדרך ובסגנון כפי שהם נראים לו, בהתאם לתפיסת־עולמו ומיזגו.

מועמר קדאפי הוא פטריוט לובי. הוא פועל למען לוב והערבים, על פי הבנתו. הוא בוחר במטרות, באמצעים, בדרך ובסגנון בהתאם לתפיסת־עולמו ומיזגו.

שרון וקדאפי הם שני המנהיגים היחידים אשר — על פי דיווחי התקשורת — מצאו הסבר רציונלי לטבח בבית הכנסת באיסטנבול. על־פי קדאפי, שימש בית הכנסת „נווה שלום" סניף של „המוסד". על־פי אריק שרון המניע לפוגרום בבית הכנסת טמון במדיניותה של ממשלת ישראל, בבקשה להרחיב את מעגל השלום באזור.

אריק שרון הוא פטריוט ישראלי. מועמר קדאפי הוא שונא ישראל. עם פטריוטים כמו שרון אין צורך באויבים כמו קדאפי.

שמשון עופר

הפשע כן משתלם?

מאת בצלאל עמיקם

„ישיש תל־אביבי נשדד והוכה באכזריות על־ידי פורצים שחדרו לדירתו. חמלקוחו דמי הביטוח הלאומי שקיבל אותו יום בבנק בשכונתו" מרצדת הכותרת, שכמותה אנו מוצאים רבות בעיתונים. ידיעות על פריצות ושוד היו זה כבר לחלק מכרוניקה, שאיש איננו מתרגש ממנה. במציאות הדינאמית של ישראל, בה אירוע דוחק רגלו של קודמו וסיפור חדש מוחק את זה הישן, אין אנו שואלים מה הביאה חקירת המשטרה. נתפסו הפושעים? האם הוגש כתב אישום נגדם? ואולי הצליח הקליינט לחמוק מידי החוק?

מסתבר כי הפעילות הפלילית בארץ היא עסק די משתלם. רק רבע מכלל הגנבים והפושעים נתפסים על־ידי זרוע החוק ומוגשת נגדם תביעה משפטית. השאר נהנים משלל באין מפריע. גם שיעור נמוך זה של גילויים יש בו כדי להטרידנו, שכן מדובר בקרוב לרבע מיליון תיקי חקירה מדי שנה בשנה. אמנם דעתו של מפכ"ל המשטרה זחוחה עליו, שכן, כך הוא מציין בדו"ח השנתי שלו, ישנה ירידה של 3.7 אחוז במספר התיקים לעומת השנה הקודמת, אך צירוף התיקים החדשים לישנים יש בו כדי להדיר שינה מעיניים רבות במדינה.

הפשע על שלוחותיו וענפיו בארץ ומחוצה לה מגוון ורב־פנים. סעיפיו העיקריים והפופולאריים אצלנו הם: עבירות רכוש — 79.5 אחוז, אחריהן צועדות עבירות נגד הסדר הציבורי — 7.6 אחוזים; עבירות נגד גוף — 4.1 אחוזים; עבירות נגד סמים — 1.8 אחוז; מירמה — 4.6 אחוזים; ושאר עבירות — 2.4 אחוזים.

הגנה עצמית

אגב, בתחום הסמים ידה של המשטרה היא במובהק על התחתונה. סוחרי הסמים נעשו מתוחכמים יותר ונועזים יותר והמשטרה מתקשה לשים ידה עליהם, בעיקר אמורים הדברים בסחר בסמים קשים. כל המבקרים מחו"ל שנקלעים לשכונות מגורים ישראליות נוהגים להביע תמהונם למראה הסורגים הקבועים בחלונותינו. בשטח זה אנו קוראים דרור ליצירתיות של המסגרים המעצבים את הסורגים, אך העובדה נשארת בעינה: הישראלי כולא עצמו מאחורי סורג ובריח כדי לחוש עצמו מוגן יותר. ואמנם, בתחום עבירות הרכוש בולטת לאחרונה ירידה משמעותית, שהיא תוצאה של אמצעי המיגון בהם נוקטים בישראל.

רק רבע מכלל הגנבים והפושעים ניתפסים על־ידי זרוע החוק ומוגשת נגדם תביעה — האחרים נהנים משלל באין מפריע ■ רבע מיליון תיקי חקירה כל שנה

היציבות הכלכלית הפחיתה כנראה את רמת הציפיות להתעשרות מהירה עקב תעתועי האינפלציה. מסתבר כי התאווה להתעשרות מהירה מתפשטת וה„סטטיסטיקה המשטרתית מצביעה על עלייה של 95 אחוז בפתיחת תיקים בעבירות כלכליות. היחידה הארצית לחקירת הונאות במשטרה התמקדה בחשיפה וחקירה של עבירות הונאה מסוגים שונים, בעלות היקף ועניין מיוחדים. עיקר הדגש הושם על חקירות של מנהלי תאגי[...] שעברו עבירות נגד הגופים נותני־החסו[...] חקירת עבירות בתחום „ההון האפור" וכא[...] המשטרה ניצבת לבד. מסייעים עימה א[...] מס ההכנסה, המכס ועוד.

הפשע קורץ לנוער

הנוער, עתידה של כל מדינה, הוא [...] לאכזבה עמוקה. אם קיימת נטייה להשל[...] עם גילויי הפשע של חברת המבוגרים [...] שמעורבותם ההולכת וגוברת של נע[...] בעולם התחתון חייבת להדליק נורה אד[...] אצל פרנסי הציבור וכמיוחד בקרב האח[...] לחינוכו של הדור החדש: בני הנוער מה[...] 11.5 אחוז מכלל העבריינים. ירידה [...] מחצית האחוז לעומת אשתקד. בין הפושע[...] הצעירים מספר רב של ילדים, פשוט [...] כמשמעו, שבעגה המקצועית הם מכו[...] קטינים, מתחת לגיל האחריות הפלילי[...] כיצד ניתן למנוע עבריינות־נוער? מסתבר [...] אין מתכון קבוע. המשטרה פועלת מ[...] הכבושה המושתתת על איתור קטי[...] מועדים להידרדרות עבריינית. והפני[...] לגורמי טיפול בקהילה, כגון: איתור תלמי[...] נושרים ממסגרות חינוך, כמטרה להחז[...] למסגרת הלימודים, הפניית קטינים שבי[...] עבירות קלות וחד־פעמיות לרשויות סי[...] אזרחיות ועוד.

באחרונה ננקטו פעולות מנע מגוונ[...] אחת הדרכים — ארגון תלמידי בית־ס[...] במסגרת „נאמני רכוש". הנאמנים הצעי[...] נטלו על עצמם בימי פגרת הקיץ את „הגנ[...] רכוש בית הספר. „משמרות החופש" [...] קבוצת נערים ונערות, הפוקדים את [...] הרמצה ובריכות השחייה, לשמירה [...] המתרחצים. אחרים עוסקים באיתור [...] אובדים.

סכנה אחרת האורבת לנוער: בעית הסמ[...] השימוש בסמים מסוג חשיש ומריחואנה [...] השנה בעלייה וחוקרי נוער במשט[...] מתלבטים בשאלה אם מדיניות אי־תגו[...] והסברה תניב פירות רצויים יותר [...] הגישה המקובלת של פתיחת תיק, שלש[...] משיגה תוצאה הפוכה.

קרובים רחוקים

מאת עוזי מחניימי

אני, מועמר, מגן האדמות הערביות

מתקבל הרושם, כי עימות נוסף בין מערכת הנשק המתוחכמת של האמריקנים וצבאו של הקולונל מועמר קדאפי, הוא רק שאלה של זמן. המנהיג הלובי, שגדולי הפסיכואנליטים בעולם עדיין לא ירדו לסוף דעתו, הביע בנאום כשבוע שעבר את עמדתו הנחרצת כלפי האמריקנים.

כה אמר הקולונל:

„אמריקה נחושה בדעתה להגיע לחופי לוב. אחר־כך היא תנסה להכניס את סוריה. בצורה כזו שליטתה הצבאית תשתרע מתורכיה עד גיבראלטר. מדוע? בגלל לוב? לא! בגלל ברית־המועצות. אם ארצות־הברית תשתלט על לוב, סוריה ואלג'יריה, מעמדה של ברית־המועצות ייחלש, ברית־וארשה תהיה בסכנה. הים התיכון יהפוך לאגם אמריקני. זו אחת הסיבות למאבקנו המשותף עם ברית־המועצות משום שנפילת לוב תביא להחלשת ברית־המועצות, ואילו הגנה על לוב תביא להכסתו של אויבה של ברית־המועצות, היא אמריקה.

„לסובייטים כוח אדיר השווה לכוחה של ארצות־הברית. לגורבאצ'וב טילים בין־יבשתיים. יש לו צוללות אטומיות. יש לו מאות ספינות מלחמה. יש לו את חצי כדור הארץ. הוא יכול להעזר בכוכבים. אבל הסתכלו עליו: בכל הזדמנות שומר איש זה על שלום העולם. לגורבצ'וב נשק הדומה לזה של ארצות־הברית. אף ההבדל בין שני המנהיגים רב. אחד מהם מטורף, והשני איש שקול. האחד מנהיג של מעצמה, ואילו השני היה ונשאר שחקן הוליבודי מהמדרגה השניה.

„האמריקנים טוענים, כי הם חשפו תוכניות לוביות לפעול נגדם. אני קורא להם להוכיח את טענתם זו. האמריקנים נאיביים ומאמינים לידיעות כוזבות. הם טוענים כי קדאפי איבד את מנהיגותו. הם טוענים כי הנהגה צבאית קולקטיבית היא אשר מנהלת את העניינים בלוב. אלה כזבים, אף עם לא יכול להיות באופן קבוע תחת לחץ של נושאות מטוסים ואיומים השכם והערב. זו מדיניות של הפחדה בה נוקט רייגן נגד אומה קטנה. אני אומר לו: אם אתה תמשיך את עריצותך, את הטירוף והטיפשות בהם אתה נוהג נגד הקהילה הבינלאומית ושלום העולם – אני, מועמר קדאפי, מצהיר כזה שאקים צבא בינלאומי שבו יהיו לוחמים נגד האימפריאליזם ובמיוחד נגד ארצות־הברית. אני יכול להקים צבא מחוץ ללוב, וצבא זה יתפשט לכל קצות כדור הארץ ויהרוס את הנוכחות האמריקנית באשר היא.

„אני עדיין מנהיגה של לוב ומגן האדמות הערביות. אנחנו נעמוד באומץ נגד ההתקפות האמריקניות. אנחנו נגרום לאמריקנים נזקים כבדים. דגי הים־התיכון יטעמו מבשרם אם הם יתקרבו לטריטוריה שלנו. אני מרגיש כי ללוב יש יכולת צבאית ואנושית. החל מהשבוע הבא אנחנו נתחיל לאסוף מיליון רובים כדי לצייד בהם מיליון אנשים אשר יוצבו לאורך חופי הים־התיכון.

● שליט לוב. „אם אתה (רייגן) תמשיך את הטירוף אקים צבא בינלאומי"

● רחוב ביירותי הרוס לאחר התפוצצות מכונית תופת. „אומת החושבים" הולך הביתה!

מתנות־הפרידה של הגנראל עזי כנעאן

הגנראל, עאזי כנעאן, המודיעין הסורי בלבנון, היה לאימתם של הלבנונים. האיש, ממקורביו של נשיא סוריה אסד, ניהל היטב את השיטה הסורית בלבנון, שעיקרה שמירה על „מאזן החולשה", כלומר, דאגה לכך שכל הפלגים היריבים בלבנון יהיו תמיד מסוכסכים זה עם זה, ולעולם לא יהיו חזקים כדי שצד אחד יגבר על רעהו, וכולם יחד ייזקקו לסורים. שיטה זו, אותה מייסד קודמו של עאזי כנעאן, גנראל מחמד ע'אנם, עלתה ללבנונים, במיוחד לתושבי ביירות, במחיר דמים כבד. אין זה סוד, כי מאחורי מאות מכוניות התופת, עומד הגנראל כנעאן אשר שיסה את הפלגים הלבנוניים זה בזה באכזריות מקפיאת דם. מיפקדתו של הגנראל הסורי שכנה בענג'ר שבבקעת הלבנון, שם גם הוקם בית־סוהר גדול בו הוחזקו מאות לבנונים ופלשתינים בפקודתו של כנעאן. בלבנון מספרים, כי מאז החלה המעורבות הסורית בלבנון נשלחו לבתי־הסוהר בסוריה חמשת־אלפים אזרחים לבנוניים שנותקו כליל ממשפחותיהם. ואיש אינו יודע דבר על גורלם.

בשבועות האחרונים לא נראה הגנראל כנעאן ברחובות ביירות. השמועות מספרות כי כנעאן הוחזר לדמשק כדי לטפל בניסיון הפיכה שבוצע לאחרונה בסוריה על־ידי קצינים בחיל־האוויר. הניסיון נחשף והקצינים כבר הוצאו להורג, אך הנשיא אסד החליט להביא את כנעאן מלבנון ולמנותו עוזר למחמד אל ח'ולי, מפקד המודיעין של חיל־האוויר, והאחראי על פעולות הטרור הסורי ברחבי העולם. יש האומרים, כי סדרת ההתפוצצויות האכזרית במיוחד של מכוניות התופת בחודש האחרון היו מתנת־פרידה של כנעאן לתושבי ביירות.

סולחה בפנים ובחוץ

שבועון אש"ף, „פלשתין אל־תורה", התכבד בראיון עם אבו־ג'יהאד:

מה הסיכויים ל„סולחה" בין הארגונים הפלשתיניים היריבים?

„אני רוצה בראש ובראשונה להדגיש את אחדות השורה של עמנו בתוך ומחוץ לאדמות הכבושות. אשר לפלגים הפלשתיניים, הרי שברצוני להזכיר כי המועצה הלאומית הפלשתינית האחרונה הקימה ועדה לבחינת אפשרויות קירוב בין הפלגים הפלשתיניים. הצעד האחרון שננקט לקראת הסכם בין הצדדים סוכל, למעשה, על־ידי הסורים, שעה שסגן הנשיא, עבד אל־חלים חדאם, אמר כי כל מי שישתתף בכינוס הפיוס יקבל, מסוריה, „כרטיס טיסה בכיוון אחד בלבד".

● **מה, לדעתך, עמד מאחורי הצעד הירדני לגרשכם מירדן ולסגירת משרדי פתח?**

מאז הודיעה ממשלת ירדן על הפסקת שיתוף הפעולה והתאום עם הארגון, נקטו הירדנים מספר החלטות, שהאחרונה בהן היא החזרת מערכת היחסים למצב שלפני 1982. לאחרונה כמה מהאחים הערבים נקטו צעדים לשפר את היחסים בין הארגון לירדן.

● **האם ירדן מחפשת הנהגה חלופית לאש"ף?**

אויבנו הישראלי ניסה מספר פעמים בעבר להקים הנהגה חלופית לאש"ף ונכשל נוכח התנגדות עמנו למזימה. רעיון אגודות הכפרים יורד מעל הפרק, וכך גם רעיון האוטונומיה. כמו ישראל, נכשלו גם משטרים ערביים אחרים במציאת תחליף לאש"ף. כל מאמץ חדש למצוא תחליף לאש"ף, נדון גם הוא לכישלון.

● **מה אתה יכול לומר לנו על יחסי הארגון עם סוריה? האם יש נסיונות תיווך חדשים בין הצדדים?**

אנו תמיד ניסינו להחזיר את היחסים בינינו לבין סוריה לצורתם הטבעית. העוינות בין הפלשתינים לסוריה משרתת רק את האינטרסים של ישראל וארצות־הברית. מסיבה זו הושטנו את ידנו ומתחנו את לבותינו להשבת יחסי הידידות עם סוריה. אנחנו מקווים עתה להצלחת המאמצים שעושים כמה אחים וידידים למען סולחה עם סוריה.

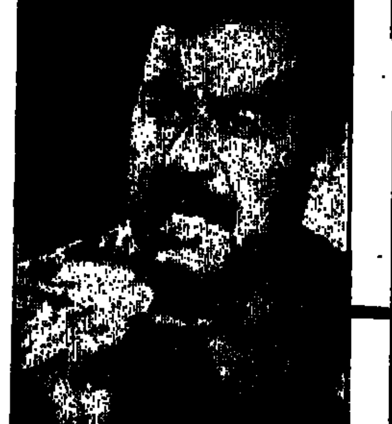

● צדאם חוסיין. סטטוס־קוו עד מתי?

● הצבא העיראקי. אין מה לגחך

עיראק אינה מאמינה בנסים

מלחמת המפרץ בין עיראק לאיראן נכנסת בקרוב לשנתה השביעית, ועומדת להיות המלחמה הארוכה ביותר בהיסטוריה המודרנית של המלחמות.

המלחמה, שהחלה (למי ששכח) בהתקפה נרחבת ובמסע כיבושים מהיר של עיראק, שהביא בזמנו את ראש אמן לשעבר, יהושע שגיא, לנחש (ולטעות) כי הניצחון העיראקי הוא עניין של ימים" מלחמה זו נמצאת כיום במצב של סטטוס־קוו. העיראקים „מתים לשלום", אך חומייני הקשיש מבטיח שזה יקרה רק אחרי מותו של צדאם חוסיין. שני הצבאות שונים ללא הכר מהצבאות שפתחו את המלחמה: סדר הכוחות גדול יותר, הנשק מתוחכם יותר, והחיילים כבר הסתגלו לדינאמיקה של המלחמה, שנושאת בשנים האחרונות אופי של מלחמת התשה. למלחמה זו צדדים שונים לבחינה, שאחד המסקרנים בהם הוא יכולת הלחימה של הצבא העיראקי, בעיקר בהיותו אויב פוטנציאלי של ישראל.

הצבא העיראקי השתנה בשנות המלחמה הארוכות. אומר מפקד עיראקי שפיקד לפני שבע שנים על פלוגה (ונשאר בחיים) מפקד כיום על דוויזיה. הקצינים והטייסים של הצבא העיראקי הם כיום המנוסים שבמפקדי המזרח־התיכון (כולל צה"ל). הצבא העיראקי גדל במהלך השנים פי־ארבעה, ואפילו פי־חמישה.

„מומחים" לצבא עיראק מבטלים במחי יד את הניסיון הצבאי שצברו העיראקים במהלך שנות המלחמה. „העיראקים מטומטמים", אמר לי אחד האנשים שהיטיבו להכיר בעבר את הצבא העיראקי. „השנים הארוכות של המלחמה לא הכניסו להם שכל לראש, ולנו אין מה לחשוש מהם". אפילו אם נכונה קביעה נחרצת זו אשר ליכולתם השכלית של העיראקים, קשה להניח שאחרי כל־כך הרבה שנים של מלחמה לא הסף הניסיון גם לאיכות.

בצבא העיראקי יש כיום לפחות 30 מפקדי דוויזיות. יש לזכור כי אלה מקרב הקצינים העיראקיים אשר שרדו והצליחו להתקדם לעמדות בכירות, חייבים להיות קצינים טובים, והסבר לכך פשוט: בעת שלום קיימת סבירות גבוהה כי קצינים לא מוכשרים יתקדמו בדרגות, בעקבות מערכת יחסים טובה עם מפקדיהם וכדומה. המלחמה מביאה עימה את הברירה הטבעית: מפקד לא טוב, לא חוזר עם חייליו חי מהמערכה. זה שנשאר חי במלחמה אחרי שנים כה רבות, מלבד היותו בר־מזל, צריך להיות קצין טוב. אפילו לא כל שלושים או ארבעים מפקדי הדוויזיות בצבא העיראקי טובים, נאמר כי הטובים הם רק שישה־עשרה קצינים. שישה מפקדי דוויזיות עיראקים מעולים עם ניסיון קרבי רב מזה של מפקדי הדוויזיות בצה"ל — הם צרה אמיתית למדינת ישראל. הטייסים העיראקיים צברו אלפי שעות טיסה. אפילו לא כל מאות הטייסים העיראקיים טובים, כמה עשרות טייסים מעולים עם ניסיון קרבי אדיר עלולים להיות בעיה לטייסי חיל־האוויר שלנו, אם יופנו אי־פעם כלפינו.

חיל־האוויר העיראקי ביצע באחרונה את אחת ממתקפות האוויר הארוכות ביותר במזרח־התיכון. המטוסים העיראקיים נשלחו לתקוף את מסופי הנפט האיראניים באי סירי, מרחק 1500 ק"מ. המטוסים פגעו היטב באי ובמתקניו, וזאת לאחר טיסה ממושכת שכללה גם תדלוק באוויר. את מתכנני המבצע הזה קשה לכנות „מטומטמים". אגב, התקפות ארוכות־טווח של מטוסים הם, כנראה, תחביב עיראקי עתיק־יומין; למי ששכח, במלחמת „ששת הימים" תקף מפציץ עיראקי מדגם טופולב בטיסת הפצצה ארוכת־טווח את נתניה.

הצבא העיראקי עומד עתה הכן לקראת המתקפה העונתית הגדולה של האיראנים. העיראקים חוששים יותר מנחישותם של האיראנים מאשר מכוחם הצבאי. עתה נראה, כי גם אחרי ההתקפה האיראנית החדשה (וצריך לזכור, על אדמת עיראק) יימשך, כנראה, הסטטוס־קוו. וכל אלה המייחלים לסיומה של המלחמה יצטרכו להמתין שעיראקי כלשהו יטול יוזמה וירצח את צדאם חוסיין. אז — כך הבטיח חומייני — תסתיים המלחמה. העיראקים, בינתיים, לא מאמינים בניסים.

רשות הקורא

ניר אליהו אינו לבד

הממסד הדתי ניתפש לעצמו בכל פעם מחדש נקודות אחיזה למאבקו המתוכנן והעקרוני, ומנהל על אש קטנה ורצופה את פעולותיו נגד חופש המצפון בהלכות החיים של הציבור החילוני. הפעם זו התערבותו הגסה בעניין הפיש־פשוק של קיבוץ ניר־אליהו.

פישפשוקים על פי מהותם, בצורותיהם השונות, קיימים ומנוהלים בשבתות בכל ערי ישראל, במושבותיה ובקיבוצים השונים. מעניין איך מיעוט שבמיעוט באוכלוסיית הארץ מרשה לעצמו במצח נחושה לקבוע הכרעות בהלכות חיים של רוב הציבור בארץ, שהוא חילוני. ואף גורף אחריו בתגובה עלילית את ראש הממשלה. האם ראש הממשלה שבתגובתו על „המאורע ההסטורי הזה" הפך לסנגורם של הדתיים.

המעציב הוא, שנוכח המתקפה המרוכזת של הדתיים, לא באה לידי ביטוי מוחשי תגובת התנועות הקיבוציות. 86 קיבוצי השומר־הצעיר, 166 של התנועה־המאוחדת, חייבים, לאות מחאה על הקמפאניה המאורגנת נגד קיבוץ ניר־אליהו, וכדרך להזדהות מלאה עם חבריו, לקום ולשלוח במרוכז, כל קיבוץ לחוד וכולם יחד, משלחות שיצטרפו לאלפים, כדי לחזק רוחם בעמידתם הצודקת, ולהפיח בהם ובכנו את ההרגשה שאינם בודדים. מאבקם הוא מאבקנו והוא נוגע בציפור נפשם של כל שוחרי החופש לנהל את חייהם והתנהגותם בביתם הם כרצונם ולפי מצפונם ואמונתם.

שלום בית בין דתיים וחילוניים כן — אבל בל ינכספו לפנינו עם הרחליל הזה, בעוד הם בדרכם מתקיפים ביתר חוצפה ובלא התחשבות בזולת בעניינים לא להם.

חייבים אנו להגיב בדרך שלנו ובזמן הנכון.

אייזיק זלשינסקי, קבוץ עברון

תשובה מתמיהה

תשובת פרס לשולץ ולפי על המשמר (31/8), בה הוא מביע הזדהות מלאה עם עצותיו של מזכיר המדינה, מתמיהה מאד, כי הרי הצעות אלו הן בניגוד גמור לערכי תנועת העבודה. הקטנת־המיסוי — בעיקר, כמובן, על העשירים — על חשבון צמצום מירבי של שירותי הרווחה עד כדי החנקתם, תוך פגיעה קשה מאד בשכבות מעוטות־היכולת, היא התכחשות מוחלטת למטרות המוצהרות של תנועת־העבודה. אמנם יש הכרח בייעול מירבי של שירותי הרווחה, תוך צמצום מירבי של המנגנון, ביטול הכפילות וביטול כל בזבוז, בינוי מיותר וכו' וכו', וכן עידוד ארגוני מתנדבים לעזרת השירותים וגיוס בנות־דתיות לשירותים אלו, בעיקר לעזרת אחיות בבתי־החולים ולפעולות־סיעוד אחרות. אבל לא מגיעה בעצם הפעילות התקינה של שירותי הרווחה, החיונית לזקוקים להם.

יש גם מקום לשינויים רבים בשיטת ההצמדה וכמתן תמריץ לעבודה. תוך הצמדת חלק ניכר מהשכר לפריון העבודה וכדומה. אבל אם מדובר בתמריץ לצמיחה כלכלית, הרי ראשית כל יש להציל את המפעלים הנמצאים על סף התמוטטות, שאחת הסיבות העיקריות לכך היא הריבית הגבוהה. לפיכך הכרחי להקטין את הריבית רק על הלוואות לשם ייצור, תוך פיקוח חמור על השימוש בהלוואות אלו, ולצמצם במידה רבה את ההלוואות לשם צריכה ולהשאיר את הריבית עליהן גבוהה.

אמנם המיסוי הוא גבוה מאד, אך הרי ארצנו נמצאת במצב מיוחד בגלל העדר־שלום וכן ההתנחלויות וכל הקשור בסיפוח המעשי של הגדה והרצועה, הבולעים את חלק הארי של תקציב המדינה. מצד שני יש הון רב בידי אזרחים רבים. בהם עשירים ובעלי נכסים גדולים. לכן, כדי לאזן את התקציב שיאפשר קיום הוגן לכולם, יש למצוא שיטה לספיגת כספים מהעשירים בלי לפגוע בתמריץ הייצור. וזה ניתן להשיג קודם־כל על־ידי הנהגת שני סוגי מס, אחד עממי, שיישאר במתכונת הנוכחית; ושני שיעלה את המע"מ על מצרכי ושירותי מותרות לגובה רב, בלי להכלילו במדד. וכן מס על נכסי־עשירים, על דירות פאר, מכוניות פאר וכו'.

במצבנו הנוכחי אינני רואה הצדקה להעניק שירותי רווחה, כמו למשל קצבות לילדים, לעשירים. יש אולי לדון בשינויים בשיטה הקיימת, ביחס למכוניות — ברור שאחת הסיבות לתאונות הקטלניות בדרכים היא המספר העצום של כלי הרכב. לכן יש לצמצם עד כמה שאפשר את מספרם, הן על־ידי מסוי גבוה מאד על מכוניות שלא הכרחיות לצרכי עבודה, איתור חורק עקרון ומצד שני החרפת הדרישות לקבלת רישוי והרחקת נהגים שגרמו לתאונות מן הכביש, וכן בדיקות רפואיות תכופות של הנהגים, על חשבונם.

מכירת מפעלי המדינה לאנשים פרטיים היא פגיעה חמורה ביותר ברעיון תנועת העבודה. אמנם יש הכרח לייעל את המפעלים ולהנהיג בהם שינויים יסודיים בכיוון של שיתוף העובדים ותמריצים לעבודתם. אך המדובר במכירת מפעלים רווחיים, שכדאי לקונים לקנותם, והאי אנו ערים לפשיטות רגל רבות מאד של חברות פרטיות, כך שאין יתרון להון הפרטי על הציבורי, אם זה האחרון שומר על יעילות מירבית. מצער מאד שאין „השמאל" נאבק מספיק נגד מגמה הרסנית זו.

רבקה חל, קיבוץ עמיר

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

אולי הקאזינו יושיע

ירוחם ידעה, לפני מספר חודשים, לנהל מסע יעיל של יחסי ציבור להבלטת אומללותה ונחשלותה. אבל יש עיירה אחרת. לא רחוקה, שמידת עליבותה גדולה מזו של ירוחם. העיירה הזו היא מצפה־רמון, שכמות הדירות הריקות בה, שננטשו על־ידי תושבים־עוזבים, מספיקה לצורך הקמת ישוב חדש.

הרבה אכזבות ידעה מצפה־רמון, והגדולה שבהן — לאחר פינוי סיני. תקוות גדולות תלו במצפה בהיערכות החדשה של צה"ל בנגב. ציפו לאנשי קבע שיבואו להתיישב בעיירה, ציפו לתנופת פיתוח, לפתיחת בתי־עסק ולהרחבת תעשיות שיועסקו בהן נשות אנשי הקבע. אבל מצפה נשארה מיותמת ועזובה כמקודם, עם שיעור האבטלה הגבוה בנגב.

בחודשים האחרונים נתנו דיוני ועדת המנכ"לים, שמינה ראש הממשלה בעניין מצפה — פתח חדש לתקווה.

ואכן, ועדת המנכ"לים המליצה בפני ראש הממשלה על מתן פטור מלא ממס־הכנסה לתושבי העיירה. הממשלה ישבה, דנה, והחליטה לקבל חלקית את ההצעה. חלקית מאוד, אפילו. למצפה אושר פטור בשיעור של עשרה אחוזים. מכיוון שתושבי העיירה נהנים ממילא מפטור של 7 אחוזים, ומכיוון שעשרת האחוזים החדשים הם תוספים, יהיה הפטור בפועל — 3 אחוזים בלבד. במצפה קראו לזה — לעג לרש. אפשר להבין אותם.

אכזבה זו, האחרונה, הצליחה להוציא מפיו של ראש המועצה, שמואל כהן, איש שקט ומתון בדרך־כלל — הצהרות של זעם בלתי־מרוסן. „יושבת" שם (בממשלה) חבורת אידיוטים, שלא יודעים אפילו איפה נמצאת מצפה על המפה, והם חורצים עלינו גזר־דין מוות", אמר.

ביוזמת מפ"ם וחבר הכנסת ז'ק אמיר, הועלה הנושא לדיון מחודש בכנסת, אלא ששם הוא הועבר לוועדת הכספים, ומוועדות הכנסת לא תבוא לעיירות הפיתוח הישועה.

בינתיים ביקר בעיירה הקטנה והמבודדת, שבדימוי הציבורי הפכה בינתיים גם לג'ונגל שורץ נמרים טורפים — השר אמנון רובינשטיין, שר התקשורת ביקר במקום כדי לחנוך בטקס חגיגי פתיחת סניף דואר (!). רובינשטיין אמר, שהוא תומך נלהב בבניית קאזינו בעיירה. הקאזינו, אמר, יהווה אטרקציה בדרכם לאילת.

אז אם לא על צה"ל, ולא על הממשלה, ולא על הכנסת — אולי על תיירים תאבי הימורים תיבנה מצפה־רמון ותינצל מדעיכה שסופה מוות.

שום עסקים פליליים

הדברים הבאים נאמרו מפיו של מפקד משטרת מרחב הנגב, ניצב־משנה חיים בן־איון.

„תשע שנים", אמר בסוף השבוע שעבר ניצב־משנה בן־איון, „אני משרת כאיש משטרה במרחב הנגב. בתשע השנים האלה אני לא זוכר שום עבירה פלילית בקהילת הכושים העבריים. לא סמים. לא פשיעה. אולי פה ושם עבירות קלות מאד.

בן־עמי קרטר. מנהיג כת הכושים העבריים

צילום: אמיר וינברג

כעת, לאחר ש־17 כושים עבריים כבר גורשו מהארץ, ולאחר שכל הסטיגמות העברייניות שבעולם כבר הודבקו להם, יש לדברים הללו משמעות, כשהם באים מפיו של מפקד המרחב, בו נמצא ריכוז הכושים העבריים הגדול בארץ. „חוץ מהסיפור המדיני־לאומי, לנו, למשטרה, אין שום עסקים פליליים איתם. אבל מה, הם, על הדבר הקטן ביותר — בפנים. מחפשים אותם", אומר בן־איון.

כדי להדגים את מידת השלווה השורות בקהילה הזו, מספר ניצב משנה בן־איון, שמורי פעם מתקשר אליו מנהיג כת הכושים העבריים, בן־עמי קרטר. „מר בן־איון", אומר לו קרטר. „יש אצלנו ילד אחד שאנחנו לא מצליחים לחנך אותו. הוא זורק אבנים על שמשות ולא מתנהג יפה לזקנים". הילד הזה, אומר בן־איון, הוא בנו של קרטר.

ניצב־משנה בן־איון מסיים את הדברים בהכרזה הבאה: „מרחב הנגב מאורגן ומוכן לבצע כל משימה שתוטל עליו על־ידי הדרג הפוקר של מדינת ישראל בעניין הכושים העבריים".

אגב, הנהנים העיקריים מכל הפרשה הם שוטרי משטרת דימונה. שלושה שוטרים דימונאים, שמעולם לא יצאו את גבולות ישראל, טסו לארה"ב יחד עם המגורשים, כמלווים.

מרחיקים את השטחים

במדור זה יש לאחרונה איזכורים רחופים אודות טריקים/מימצאים מבריקים, שמעתה ולהבא יפתרו את כל בעיות זיהום הסביבה בבאר־שבע ובאזור הדרום. המתקפה הזו היא תולדה של נסיונות־אמת של מפעלי הסביבה להפסיק לעשות את באר־שבע לפח־אשפה לאומי. והם תוצאת העובדה, שגופים רבים, הנחשבים למזהמים פוטנציאליים, שכרו לעצמם את שירותיהם הטובים של מישרדי יחסי ציבור.

הידיעה הבאה היא עוד אחת בסידרה: השבוע החלו עבודות להנחת הצינור להעברת השפכים התעשייתיים בנחל באר־שבע. עד כה הוזרמו שפכים אלה ממפעל מכתשים אל תוך נחל באר־שבע. הנפגעים העיקריים מהפיכתו של הוואדי לביוב — היו תושבי שכונת נוה־נוי, השכונה הדרומית ביותר בבאר־שבע.

הצינור יעבור במקביל לנחל באר־שבע, ובתוכו יוזרמו השפכים אל מורד הנחל. בתוך מספר חודשים אמור להסתיים שלב א' של הנחת הצינור: 7 ק"מ שיעקפו את נחל באר־שבע. הנחת 11 ק"מ נוספים תסתיים עד סוף שנת 87', ואז יוזרמו השפכים ישירות לבריכות האידוי ברמת־חובב (שגם הן, אגב, שנויות במחלוקת ציבורית).

הצינור האמור עשוי חומר פלסטי מיוחד — פקסגול שמו — והוא מיוצר במפעל הפלסטיק של קיבוץ שער־הגולן. החומר, כך אומרים מייצריו, עמיד בפני טמפרטורות גבוהות, לחצים, שחיקה וחומרים כימיים מכל הסוגים. הצנרת הובאה למקום על גבי גליל ענק בגובה של קרוב ל־5 מטרים, והיא תונח עם מינימום חיבורים בין קטע אחד למשנהו, מה שיפחית את סיכויי התקלות בצינור.

כעת, משיכולים תושבי נוה־נוי לנשום לרווחה — מעוררת הזרמת השפכים התנגדות חדשה. הפעם — בקרב תושבי חבל אשכול, החוששים לזיהום יתר במורד הנחל באזור נחל הבשור.

נציב המים הסיר את התנגדותו להנחת הצינור, לאחר שהשתכנע כי השלב השני של העברת השפכים לרמת־חובב — יסתיים עד דצמבר 87'.

מהפך המסים בארה"ב

הבלתי־אפשרי קרה

ערב צאתו לפגרת הקיץ הקדושה, בחודש אוגוסט, אישר בית המחוקקים האמריקני על שני בתיו מגילת מס־הכנסה חדשה, שכמותה לא ראה המערב: המס השולי המירבי על הכנסתו של אדם, או על רווחיה של חברה, יעמוד על 33 אחוז בלבד. כמחצית משיעורי המס השולי הקיימים בארצות אחרות. למעשה, מלבד אחוז זעום של מיליונרים, לא יגיע האזרח הממוצע של ארה"ב לשיעור מס שולי העולה על 28 אחוז מהכנסתו. אף על פי כן, אמור המיסים החדש לא להגדיל את הגרעון בתקציב ממשלת ארה"ב. וזאת לא בגלל אמונה נאיבית של כלכלני הפחתת שיעורי מס על יחידים תמריץ את הפעילות הכלכלית הכוללת עד כדי כך, שההכנסות ממסים יגדלו ולא אלא מסיבה פרוזאית ופוליטית יותר – הכבדה ניכרת של נטל המס על המגזר העיסקי, על התאגידים והחברות. מעלה על הדעת, שואלים פרשנים פוליטיים בארה"ב, כי מימשל רייגן, שעל דיגלו חרותה הדאגה לעולם העסקים הפורחים, ושהחל את דרכו הפיסקאלית במתן הקלות מס אדירות לחברות ולהשקעות, גם הספקולאטיביות, יוביל מהלך שהביזנס נחרד מפניו!

על המהפך ה„שמאלי" במערכת המסים של ארה"ב, על סיבותיו ותוצאותיו, תדווח מוושינגטון דליה רפאל, בסדרת רשימות המתחילה להתפרסם במדור זה.

מאת דליה רפאל, וושינגטון

„נצחון גדול, הישג הסטורי, רפורמה מרחיקת לכת, השינוי הכולל והחשוב ביותר זה שבע, ארבעים ושתיים ואף שבעים שנה" — כל אלה התארים שהוענקו לחוק מס־ההכנסה האמריקני החדש, העומד, בכל הנראה, להיות מאושר בשני בתי הקונגרס בחודש הבא. עיקרו של חוק זה — הפחתה ניכרת של נטל המסים על המשפחות והכבדתו על החברות, תוך ביטול פטורים, עיוותים ומדרגות המס הגבוהות.

לראשונה הועלה הרעיון ל„מהפכת מס" באופן כללי על־ידי הנשיא רייגן בנאום „על מצב האומה" שנשא ב־1984; למעשה, הסתמך רייגן על הביקורת הנוקבת של הנשיא קארטר בשעתו על שיטת המס האמריקנית. אחר־כך גולגלו הרעיונות, לבשו ופשטו צורה מעשית, ירדו אל תהום הנשייה ושבו ועלו ממנה — עד שבא הרגע הגדול והושגה פשרה בין ההצעות ובין כל קבוצות הלחץ.

צורתו הנוכחית והסופית של חוק מס־ההכנסה החדש היא תערובת של הצעות ממשל רייגן, הנשיא ושר האוצר, בתוספת גירסה ליבראלית יותר של הקונגרס והסנאט. תוצאותיו של תהליך תחיקתי ארוך ומייגע כתובות על דפי מסמך ארוך (1000 עמ') ומורכב, שהשפעותיו, קטנות כגדולות, יידונו ויימדדו במשך שנים.

איש אינו טוען שהחוק מושלם. מחוק המס האמריקני החדש מצפים „רק" שיהיה הוגן, פשוט ויעיל יותר מקודמו. שיעורי המס, הן על היחידים והן על החברות, הופחתו במידה ניכרת (שיעור המס המירבי הוא 33 אחוז). מאמץ מיוחד הושקע בסתימת הפרצות הרבות שבהן הצטיין החוק הישן.

העברת מיליארדים

על הנייר, החוק החדש הינו „נייטרלי מבחינת הכנסה", כלומר הכנסת הממשלה מן המסים לא תעלה ולא תרד לעומת המצב הקודם. החוק, במימושו, אמור להעביר 20 מיליארד דולר לשנה מנטל המיסוי הפדראלי על היחידים אל כתפי החברות והתאגידים. הרפורמה תהפוך איפוא על־פיה מגמה שנמשכה 35 שנה, ואשר הקטינה בהדרגה את המס האפקטיבי המוטל על המגזר העיסקי. ואכן, תרומתו של המגזר העיסקי לסך כל המיסים הישירים ירדה מ־34 אחוז בראשית שנות ה־50, ל־8.4 אחוז בשנה שעברה. עתה, אם יתממש המהפך, יחזור ויעלה חלקו ל־13 אחוז.

השינוי לגבי היחידים אמור להיות מרחיק־לכת יותר מכל שידעו שיטות־מס בעבר: במקום מערכת מורכבת ומסובכת של 14 מדרגות שונות (מ־15% עד 50%) יונהגו שתי מדרגות בלבד, של 15 אחוז ו־28 אחוז. מדרגה נוספת מיוחדת (33%) תחול על בעלי הכנסות גבוהות במיוחד. המדובר באוכלוסיה של 655,000 נישומים בלבד, שלכאורה חל עליהם עתה שיעור מס שולי של 50 אחוז. למעשה, מומחים מעריכים שכ־300,000 מהם עשו שימוש מתמיד ב„מקלטי מס" שונים ולפיכך נטל המס האפקטיבי ששילמו בפועל הגיע ל־11 אחוז בלבד.

שיעור מס־ההכנסה הממוצע יירד בשישה אחוזים, עד למימוש מלוא הרפורמה בשנה הבאה, לגבי 142 מיליון משלמי המס בארה"ב. 6.5 מיליון אזרחים, בעלי הכנסה נמוכה, ישוחררו עתה כליל מתשלום מס־הכנסה פדרלי. אין ספק, כי הרפורמה מטיבה עם מעוטי ההכנסה והיא נחשבת לתוכנית הרווחה הסוציאלית הגדולה ביותר זה 15 שנה.

מעמד הביניים

לנגד עיניהם של המחוקקים בקונגרס ובסנט עמדה בעיקר קבוצה שאיננה בעלת הגדרה מדוייקת — מעמד הביניים הרחב, אותם אמריקנים עובדים, שנשאו ברוב המיסוי, בעוד העסקים והיחידים העשירים הצליחו, דרך שפע פרצות בחוק, להתחמק מתשלום המס. „לא עוד ישלמו בעלי הכנסה בינונית יותר מחברות מולטימיליונריות", הכריז סנאטור ביל ברדלי (דמוקרט מניו־ג'רסי), מאדריכלי הנוסחה הסופית. „מה שהממשלה אומרת לאמריקנים מהמעמד הבינוני בחוק המס החדש הוא: אם אתה עובד קשה, ומרוויח יותר כסף, תוכל לשמור לעצמך חלק גדול יותר מהכסף שאתה מרוויח", אמר הסנאטור, בסיגנון הפשטני שבו אוהבים האמריקנים לדבר בענייני הממון הסבוכים.

במציאות, התגלה קושי רציני בהגדרת אותו „מעמד בינוני", האמריקני הממוצע, שעימו ביקשו להיטיב ועליו רצו להקל. הכנסתו של משק הבית החציוני בארה"ב (משפחות ובודדים) היא 22,415 דולר בשנה. כלומר, מחצית המשפחות משתכרות פחות מכך, ומחציתן יותר. הפוליטיקאים לא נצמדו למספר זה, אלא קבעו שהמעמד הבינוני „המרכזי" כולל את כל משקי הבית בעלי ההכנסה שבין 20 ל־50 אלף דולר בשנה. הגדרה זו מכסה כ־32 מיליון נישומים, יותר משליש מהסך־הכל. הקלת נטל המס על הנופלים בתחומה פירושה, שיש לקחת סכומי מס גדולים מ„מישהו אחר". כך נתגבשה ההחלטה להעלות את סך כל המיסים שישלמו התאגידים העסקיים ב־120 מיליארד דולר בשש השנים הבאות, לעומת המיסים שהיו משלמים לפי חוקי המס הנוכחיים. אותו אילץ את הסנאטורים וחברי־הקונגרס ל הקלות במס משוריינות, שמהן נהנו חוקים במשק, כמו הבנקאות, התעש בנכסי־דלא־ניידי, התעשיה הכבדה ותעשיית נשק.

„משק בית ממוצע"

ההגדרה הרחבה של „משק בית ממוצע" שימשה גם את מטרותיהן הפוליטיות של המפלגות הגדולות, ששתיהן כאחת ברפורמה כלי לרכישת קולות. „לרפובליקנים יש בעיה, כיוון שהם נתפסים אצל חלק מדעת הקהל כמסייעים לבעלי השמנים. לדמוקרטים יש בעיה כיוון ש נתפסים כתומכים בתוכניות־סעד גדולות גבם של משלמי המסים מהמעמד הבינוני" — מסביר תומס מן, יו"ר האיגוד האמריקני למדעי המדינה — „ולכן היה כאן, במפתיע, לכל אחת מהמפלגות תמריץ לשנות תדמיתה, ולזהות עצמה כמגינת הבינוני. „משק הבית הממוצע" בתפיסה החדש נמתח הרבה מעבר למרכז הסטטיסטי. על־פי נתוני מס ההכנסה בוושינגטון, מן הנישומים ב־1983 (הנתונים המעודכנים ביותר) השתכרו פחות מ־20 אלף דולר לשנה, 32 אחוז נוספים יישתכרו בין 20 ל־40 אלף דולר ורק כ־11 אחוז מעל 50 אלף בשנה. מעניין, שהניגוד בין הדימוי בולט עוד יותר בתפיסת האמריקנים את עצמם. סקרים מראים, ש־92 אחוז מ אמריקה רואים עצמם כמשתייכים למעמד הבינוני, ורק 4 אחוז כמשתייכים למעמד הגבוה. התפיסה של „אני ממעמד בינוני" אמריקנית מובהקת.

למרות המאמץ שנעשה להקל על זו, השינוי הממשי בהכנסה נטו יהיה מאוד. המשפחות הנמנות עם מעמד הביניים יזכו לתוספת להכנסת נטו בסדר גודל של 3.8 דולר ל־7.9 דולר בממוצע. סכום של מיליארד דולר יחולק בשש השנים הבאות הנכללים בהגדרה זו, סכום גדול, לזעיר כשהוא ניתן למספר רב מאוד של „נהנים".

עסקים, ככלל, יזכו להורדת השיעור המירבי של מס החברות, מ־46 ל־34 אחוז. רווח זה מקוזז ואף יותר מכך על־ידי תמריצי־מס מיוחדים להשקעות ופחת בשיעורים שנתיים נמוכים מאשר הנוכחיים. מומחים אחרים מעריכים גורמים אלה — פחת מואט וביטול השקעות מיוחדים — יפגעו בהשקעה עתירות־הון כמו פלדה וטקסטיל, ענפים כבר סובלים קשה מיבוא מתחרה. וזו רק תחילתן של החששות.

(רשימה ראשונה)

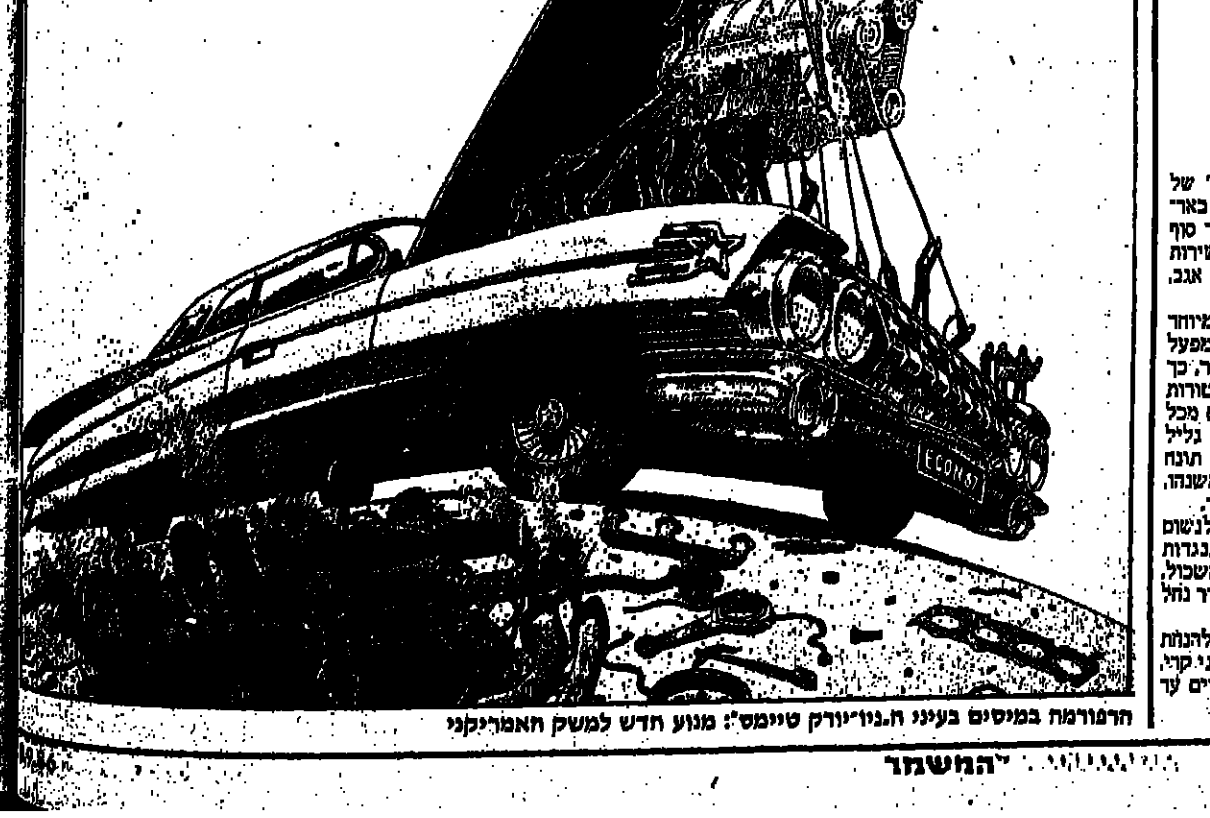

הרפורמה במיסים בעיני ה„ניו־יורק טיימס": מנוע חדש למשק האמריקני

מן הגלריה הכלכלית/צבי טימור

שוב הכל רואים שחור

„ההזרמה שלא היתה" בחודש אוגוסט שיחררה אצל פרשנים כלכלנים מסויימים את כל הרפלקסים המותנים, הבאים לידי ביטוי כאשר מצטיירת שוב הממשלה כדמות המדפיס הגדול. שוב החלו לכתוב על „ימי פרס העליזים", בהשוואה ל„ימי ארידור העליזים". ספק אם היו עליזים גם אלו וגם אלו. שוב פרסמו תחזיות פסימיות על גאות נמשכת בצריכה, ועל כל מה שנחשב בקאטאסטרופות אפשריות ובלתי־אפשריות.

כמה בעצם מדובר?

בהודעת האוצר צויין, כי מתוך סכום ההזרמה הגדולה של כ־640 מיליון שקלים, 207 מיליון שקלים שולמו לבנק ישראל במסגרת פדיון אגרות־חוב המוחזקות על־ידו, פעולה שאין לה כל משמעות כלכלית או מוניטארית, ולפיכך ההזרמה למשק עצמו הסתכמה ב־430 מיליון שקלים.

האוצר כולל את ההתחשבנות עם בנק ישראל בתקציב ובנתוני ההזרמה, בין היתר כדי לא להבליט יותר מדי את עודפי ההכנסות בתקציב.

עוד נמסר מהאוצר, כי ההזרמה הכוללת בשוק ההון היתה באוגוסט — 553 מיליון שקלים, ומכאן שעודף הביקוש הממשלתי — הגרעון כהגדרתו הרגילה — הסתכם ב־83 מיליון שקלים בלבד.

מאחר שבאוגוסט ירדו יתרות מטבע החוץ ב־46 מיליוני דולר, לא נותר שום עודף ביקוש ממשלתי מקומי שילחץ על מערכת המחירים הפנימית, או על מערכת המוצרים: מלוא העודף נספג על־ידי שוק מטבע החוץ.

בחישובים אלו אין עדיין תשובה לשאלה, מה יעשה הציבור עם 346 מיליון שקלים שנותרו ברשותו באוגוסט (346 מיליון ש"ח הוא ההפרש בין ההזרמה הממשלתית לשוק ההון, בסכום של 553 מיליון ש"ח, לבין הסכום של 207 מיליון ש"ח שהוא, כאמור, "רק רישום התחשבנות פנימית בין האוצר לבין בנק ישראל).

346 מיליון שקלים יכולים לפנות להשקעות הון חדשות, לשוק ניירות ערך, לצריכה מיבוא או לצריכת תוצרת מקומית. איש אינו מסוגל לנבא מראש לאן יופנו סכומים אלה. ייתכן, כי הציבור ישאיר את רוב הכסף בבנקים, בפקדונות שקליים (כפי שקרה בשבוע שעבר), והבנקים יעבירו סכום זה למבקשי אשראי למיניהם, העומדים אצלנו תמיד בתור. בכל מקרה, ההנחה שהציבור יכוונו מייד את 230 מיליון הדולר, אך ורק מכיוון שהממשלה לא רצתה לבזבזם, אין לה על מה לסמוך. אבל אפילו נניח כי כל הסכום יופנה ליבוא צרכני, גם אז השפעתו על מאזן התשלומים תהיה רעה של כ־100 מיליון דולר — כ־130 מיליון דולר יגבו כמסי־יבוא בשקלים. אולם הנחה כזאת קיצונית מדי, ואינה סבירה בעיני. להערכתי, השפעת ההזרמה של אוגוסט על מאזן התשלומים היא בסדר גודל של כ־25—30 מיליון דולר.

צריכה קטנה, מלחמה גדולה

גם ב„ימי ארידור העליזים", הבעייה לא היתה בעצם גאות הצריכה: כל תוספת הצריכה המיובאת החריגה הסתכמה בכ־350 מיליון דולר. הבעייה היתה שממשלת בגין־ארידור פיזרה עוד כ־3 מיליארד דולר על מלחמה מזיקה ומיותרת בלבנון. על כך אין חילוקי דיעות. אפשר כמובן לבוא בטענות לארידור, מדוע הסכים להגדיל את הצריכה הפרטית, בעת ובעונה אחת עם מלחמה כה יקרה, שהיתה מחייבת קיצוץ מקביל בכל השימושים האחרים, לכך יש תשובה פוליטית־מפלגתית המשקפת את אופיה הפופוליסטי של „חרות". אולם הבעייה הכלכלית האמיתית של שר האוצר ארידור היתה הגידול בצריכה הבטחונית המקומית, בשיעור ריאלי של כ־20 אחוזים תוך שנה אחת.

היועצת הכלכלית במשרד האוצר (שמונתה בימי ארידור על־ידי המנכ"ל דאז עזרא סדן) מנסה היום להפחיד את הציבור באמצעות פירסום אומדנים שחורים במיוחד. היא מנבאת עלייה של 11 אחוז בצריכה הפרטית הריאלית השנה, גידול של 6 אחוזים ביצוא, ירידה בהשקעות יצרניות וגידול בהשקעה במלאי, וירידת הצריכה הציבורית. מצד השימושים אפשר לצפות השנה לתוספת של כ־1.6 מיליארד דולר בצריכה, ועוד כ־600 מיליון דולר ליצוא. מהיכן יבואו המקורות לאספקת תוספת השימושים? ראשית, צפוי גידול של 26 אחוז ביבוא מוצרים מוגמרים, שהם כ־200 מיליון דולר, והיתרה חייבת, לדעתי, להשתקף בצורה כזו או אחרת בגידול התוצר הלאומי. להערכתי, התוצר הלאומי הריאלי יגדל במשך השנה בכ־5 אחוזים. אך היועצת הכלכלית לאוצר מעריכה לדבר על גידול של 1.3 אחוז בלבד של התוצר הלאומי. כגידול האוכלוסיה ומספר המועסקים. להערכתי, אומדניה אינם מתואמים בינם לבין עצמם.

גם מנכ"ל האוצר מאיים

גם מנכ"ל האוצר הצטרף למקהלת נביאי הזעם, ומדבר על האצת האינפלציה בחודשים הקרובים, כפי הנראה על־מנת להצדיק את המחדל של המדיניות המוניטארית. אמנם, ייתכן כי בחודשים הקרובים יעלו המחירים בדיוק על־פי נבואות מנכ"ל האוצר, כי הנבואות מזמינות עליית מחירים מסוג זה. התחזיות של הבנקים, עד הופעת המנכ"ל, היו נמוכות במידה משמעותית.

המדיניות המוניטארית מבוססת לכאורה על הנחות ליבראליות. פקידים מסויימים בבנק ישראל טוענים כי אינם יכולים לכוון את האשראי וההון להשקעות רצויות, שאין בכלל טעם בפיקוח ממשלתי על המחירים, ושיש לתת משחק חופשי לכוחות בשוק. והנה, מה הפלא — יש תחום אחד שבו שוכחים את כל האידיאולוגיה. בקשר לקביעת נפח האשראי הרצוי, ושיעורי הריבית שבאמצעותם ניתן להשיג נפח זה, חושבים עצמם הפקידים למומחים המסוגלים לנווט את השוק ביד קשה, ולא חשוב שתמיד טעו בחישובים. אף אחד מביניהם אינו יודע להסביר מהו נפח האשראי הרצוי, ומה רע אם פירמות במשק, הצורכות 90 אחוזים מהאשראי, יכולות להשיג את הנפח הרצוי בעיניהן במחירי שוק סבירים — על כל הסוגיות האלה אין תשובה מוסמכת בבנק ישראל ובאוצר. כך פורחים המיתוסים, לפיהם התרחבות האשראי הוא דבר רע מטיבו, וכאשר הממשלה סופגת כסף, הרי זה מעשה של הטוב האבסולוטי.

טור החדשות

הבנקים מעריכים: עודפי הנזילות ירדו

בבנקים הגדולים צופים, שעודפי הנזילות הגדולים שהצטברו במערכת הבנקאות בסוף השבוע שעבר ירדו בימים הקרובים, בעקבות תשלומים המתבצעים בדרך כלל באמצע החודש (מע"מ וביטוח לאומי) והנפקות של בנק ישראל.

אתמול נמסרו הערכות שונות על היקף עודפי הנזילות. על־פי ההערכה הנפוצה יותר, מדובר בעודפים בהיקף 100־150 מיליון שקל, ובאחד הבנקים הגדולים העריכו כי העודפים מגיעים ל־200 מיליון שקל.

עודפי הנזילות הגדולים נוצרו כתוצאה מההזרמה הממשלתית הגדולה בסוף אוגוסט והגידול ביתרות העו"ש של לקוחות הבנקים בתחילת ספטמבר, עם קבלת המשכורות.

אם עודפי הנזילות יוסיפו לגדול בימים הקרובים, מעריכים כי הבנקים יורידו את הריבית המשולמת לבעלי תפ"ס ופק"מ. בסוף השבוע שעבר כבר הקטינו הבנקים את הריבית על פקדונות „גאמבו" מ־19 ל־16.5 אחוז בחישוב שנתי.

אודי נחשון

תוכנית חומש ל„כור": שינויים מבניים ופרסונליים

בסוף השבוע יפורסם קונצרן „כור" תוכנית חומש, הכוללת בין השאר גם שינוי במבנה הקונצרן. מנכ"ל „כור", ישעיהו גביש, הציג את התוכנית בישיבת הנהלת הקונצרן אתמול, לדיון ראשון, וההנהלה אמורה לאשר אותה במהלך השבוע הזה.

גל הפרסומים בעיתונות על השינויים המבניים והפרסונליים המתוכננים יצר לחץ על המערכת ויביא ככל הנראה לזירוז תהליך אישור התוכנית. ב„כור" מודאגים בעיקר מהפרסומים, שהשינויים הפרסונליים מיועדים לחזק את שליטתו של גביש ולהקטין את כוחו של הדרג שמתחתיו — ראשי הקבוצות. נודע כי בין השינויים המתוכננים: פיצול קבוצת „כור מזון" ומוצרי צריכה ליחידת מזון („כלובנר", „שמן", „עץ הזית", „מטע" ו„ורד הגליל") ויחידת מוצרי צריכה („בעלי ירושלים", „ברבור", „לפיד", „בעמן", „סיני ציה" ומפעל הקרטון). שינוי נוסף: פירוק חטיבת מכאניקה ומערכות לשתי חטיבות — מפעלי מכאניקה שישולבו עם מפעלי גומי ופלאסטיקה ומפעלים של מערכות מוצרי תעופה.

א.נ.

מתיחות בענף ביטוח רכב לקראת התעריפים החדשים

בענף הביטוח שוררת מתיחות רבה לקראת פגישת ראשי החברות עם המפקח על הביטוח באוצר, יהודה דרורי, ביום רביעי הקרוב, בה הוא אמור להודיע על האישור לתעריפים החדשים של ביטוח הרכב.

ראשי חברות ביטוח גדולות מתכוונים למחות בפני יהודה דרורי על ש„הסנה" ו„הפניקס" מציעות ביטוח גרירה במסגרת הפוליסות החדשות שלהן. הם יטענו, כי ביטוח הגרירה עלול לגרור את חברות הביטוח לתחרות מיותרת, כפי שהיה לפני כשנתיים, כשכל החברות הבטיחו ביטוח גרירה וחל גידול ניכר בהוצאותיהן.

אתמול נודע כי „הסנה" תיתן ביטוח גרירה ללא כל תשלום נוסף, ואילו „הפניקס" תגבה עבורו תוספת קטנה למחיר הפוליסה.

מנכ"ל חברת „מנורה", שבתאי אנגל, אמר אתמול: „אנחנו נגד ביטוחי הגרירה שמציעות „הסנה" ו„הפניקס", ואיננו מתכוונים להציע זאת במסגרת הפוליסות שלנו. אין זה סוד ש„הסנה" ו„הפניקס" שותפות בחברת „שגריר" לגרירת רכב, והן יכולות להציע את השירות הזה בתעריפים מיוחדים".

חברות הביטוח טוענים, כי המפקח על הביטוח באוצר הבטיח להן לדחות בחודש את הפעלת שיטת הגבייה החדשה בביטוח הרכב, כיוון שהחברות עדיין לא הצליחו להיערך לקראתה. כידוע, על־פי השיטה החדשה יוצמדו ביטוחי הרכב למדד במקום לדולר, כפי שהיה נהוג עד כה. אולם התעריפים החדשים ייכנסו לתוקף, כמתוכנן, החל ב־15 בספטמבר.

לפי השיטה החדשה יחולקו כלי הרכב ל־50 קבוצות, ולכל קבוצה כזו ייקבע תעריף. על התעריף הזה יינתנו הנחות, שיוגשו על־ידי החברה לאישור האוצר. עד ינואר 87' יהיה ניתן לבצע תיקונים בתעריף — הן ביוזמת החברה והן ביוזמת המפקח על הביטוח באוצר. בתום שלושה חודשים מיום הפעלת התקנות החדשות אמור המפקח על הביטוח לדווח לוועדת הכספים של הכנסת על השינויים שחלו בתעריפי ביטוח הרכב. המפקח על הביטוח יפעיל צוותי פיקוח שיוודאו כי החברות והסוכנים אינם מעניקים הנחות גדולות יותר ממה שייקבע. כוונת התקנות החדשות היתה, בין השאר, לצמצם את היקף ההנחות שמעניקות חברות הביטוח, כדי לצמצם את התחרות ביניהן.

א.נ.

גלגלי הבורסה

עלייה כללית בשוק המניות

בנק ישראל מחדש הנפקות

אתמול עלו כל מדדי השערים של המניות, חוץ ממניות של חברות ביטוח, שירדו בממוצע ב־0.57%. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.66% ושל מניות ההסדר (בנקים) עלה ב־0.57%. לעומת יום ה' של השבוע שעבר נחלשה מגמת־העלייה. העלייה הגדולה ביותר – 1.8% – נרשמה אתמול במדד השערים של מניות בנקים למשכנתאות. למניות ההסדר היה ביקוש של 2.2 מיליון ש"ח. בשוק איגרות החוב התאזנו הביקושים וההיצעים בצמודות לדולר. בלטה הירידה בביקוש לצמודות למדד – ל־1.8 מיליון ש"ח – בהשפעת ההתחדשות של ההנפקות החדשות שבנק ישראל יציע היום לציבור.

הציבור הוציא אתמול 2.5 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות ה„סולידריות" והשקיע מיליון ש"ח במתמחות במניות.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד, בערך נקוב כולל של 45 מיליון ש"ח. מזה 35 מיליון ש"ח ע"נ, מסוג „שגיא" ל־6 שנים במיכרז במחיר מינימום של 88% מע"נ ו־10 מיליוני ש"ח מסוג „גליל 4.25%" ל־10 שנים במחיר מינימום של 83%.

לפני שבועיים מכר בנק ישראל אג"ח מסוג „שגיא" ב־91%, ביום ה' של השבוע שעבר – ב־88.5%, אחרי שהוריד את מחיר המינימום מ־91% ל־88%. הורדת מחיר המכירה משקפת עליית שיעור הריבית.

מצפים לשינויי שערי מטבע באירופה

ב־24 השעות האחרונות נפוצו ידיעות בבירות המערב, שלפיהן יש לצפות להתאמת שערים חדשה ב„שיטת המטבע האירופית" ולירידות בשיעורי הריבית. לאחר שיחות השבוע בין ראשי הממשלות של צרפת וגרמניה המערבית, שישלימו את דרישות ארה"ב כלפי יפאן. בינתיים נהנית הלירה האנגלית מעלייה קלה נוספת של מחירי נפט ב־0.25%. דולר ל־15.75 דולר לחבית מסוג „בראנט" וב־25 סנטים ל־14.55 דולר מסוג „דובאי". נפוצו שוב שמועות על כינוס סודי של „חמשת הגדולים", שאחרי כינוסם בספטמבר של השנה שעברה התחילה הירידה הגדולה של ארה"ב ביחס למטבעות יפאן ומדינות אירופה המערבית.

בשוק המניות עלו אתמול 174 שערים, לעומת 93 שירדו ו־110 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 31 ב־5% ויותר ו־20 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 1 „קונים בלבד" (דרוקר 5) ו־3 „מוכרים בלבד".

המחזור בשוק המניות הסתכם ב־9.5 מיליון ש"ח, מזה כ־2 מיליוני ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נרשמו אתמול רק עליות שערים (ב־%): פועלים ש' – 1.0; פועלים מ' – 0.8; בל"ל – 0.5; אי די בי רג' – 0.2; אגוד רג' – 0.7; דיסקונט ב' – 0.9; דיסקונט א' – 0.4; מזרחי מ' – 1.6. תשואותיהן השנתיות נעו בין 15.92% (הפועלים ש') ל־16.41% (אי די בי רג'), הפועלים מ' – 16.02%, בל"ל – 16.15, המזרחי ש' – 16.36%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר שררו עליות שערים, עלו ב־%: אוה"ה – 0.9; הספנות 1.0 – 6.2; כללי מ"ר 1 – 0.9. לעומתן ירדו מניות הבנק הבינלאומי ב־1%.

במניות המסחריות בלטו ביותר העליות (ב־%): אלקול – 10.3, כ־10% עלו: מרכז קבלנים 5 – 10.0, מ.ל.ל., עסיס, ורדיניה, טראויל 5. לעומתן ירדו ב־10%: הראל 1, רוגובין 5, פרוטארום.

בשוק איגרות החוב עלה אתמול ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.23%, בעוד שערך השוק של הצמודות למט"ח ירד ב־0.11%. המחזור בשוק אג"ח התקרב ל־5.4 מיליון ש"ח, מזה 1.6 מיליון ש"ח בסוג „שגיא".

במילוות קצר מועד נעו אתמול התשואות החודשיות בין 1.38% ל־1.48% והתשואות השנתיות – בין 18.15% ל־18.75%, תוך מחזור של 3.3 מיליון ש"ח. ל־2 סדרות – ל־58 ול־65 ימים – לא הוגשו פקודות.

אלחנן הורוביץ

אין צופים שינוי בציפיות הציבור ליציבות

הצהרות האוצר עשויות ליצור אווירה חיובית בשוק המניות

הצהרות האוצר, שלא ינקוט צעדים נגד הגידול בצריכה הפרטית, והכוונה לאפשר לסקטור העסקי להגדיל את חלקו בגיוס מקורות פיננסיים בשוק ההון, עשויות ליצור אווירה חיובית בשוק המניות — כך מעריכים כלכלני אחד הבנקים הגדולים. עם זאת, הם צופים כי מדי פעם נהיה עדים לתהליכים של מימוש רווחים, כפי שאירע בשבוע שעבר.

בבנקים סבורים כי רמת התשואות לפדיון בשוק אגרות־החוב מניחה את הדעת, מה עוד שבנק ישראל מחדש את ההנפקות לציבור לאחר הפסקה קצרה. בעתיד הקרוב גם תתבצענה הנפקות של קונצרנים (אחת מהן, של „פועלים הנפקות", התבצעה בשבוע שעבר ונמכרה במלואה).

מדיניות בנק ישראל, שלא למכור חלק גדול מהחוב הפנימי שמועד פרעונו חל בחודש אוגוסט, תרמה לשינוי המגמה בשוק אגרות־החוב בשבוע שעבר. בבנקים מעריכים, כי בשוק הצמוד למדד אין ציפייה להתגברות משמעותית של המגמה החיובית. בצמודי הדולר ייתכן המשך התיקון הטכני שהיה בשבוע שעבר, בעקבות שחיקה מאסיבית באגרות־החוב מסוג זה. אולם מעריכים כי אין שינוי בציפיות הציבור ליציבות של השקל ביחס לדולר. כלומר, אין ציפיות לפיחות.

א.נ.

הטבות נוספות למחזיקי „ויזה"

חברת כ.א.ל, המנפיקה את כרטיס האשראי „ויזה" ללקוחות קבוצות בנק לאומי ובנק דיסקונט, הודיעה אתמול על הוספת הטבות למחזיקי כרטיס אשראי של „ויזה".

מחזיקי ה„ויזהב" ייהנו מעתה מחברות בארגון הבינלאומי IAPA, המעניק הנחות עד 40 אחוז מאלפי בתי־מלון ובסוכנויות להשכרת רכב ברחבי העולם. בעלי „ויזהב" גם מקבלים כרטיס אישי של חברת „באדג'ט", המקנה תנאי השכרה מועדפים ותעריף מוזל. מחזיקי כרטיס הזהב מבוטחים ביטוח חיים עד 150 אלף דולר לתאונות בעת נסיעה בתחבורה ציבורית, כשכרטיס הנסיעה נקנה באמצעות ה„ויזהב". כמו כן, נהנים לקוחות אלה מאשראי מוגדל בתוכנית „ויזה 30+".

כזכור, בשבוע שעבר הודיעו בנק לאומי ובנק דיסקונט כי המחזיקים ב„ויזהב" יוכלו למשוך מיום רביעי הקרוב עד 300 שקל ביממה.

בנק לאומי גם הודיע אתמול על שיפור נוסף במסגרת שירות ההודעות האלקטרוני הניתן בבנק, יוכלו מעתה הלקוחות לקבל גם הודעות על ביצוע פעולות במטבע חוץ. ההודעות מופקות בשירות עצמי על־ידי כ־230 מכשירי מידע בסניפי הבנק ו־32 מסופי בל"ל, במשך 24 שעות ביממה, וניתנות חינם. כך נחסך זמן המשלוח של הודעות באמצעות הדואר.

א.נ.

הזמנת יצוא ראשונה ל„נירעותק"

הזמנת יצוא ראשונה, בהיקף של רבע מיליון דולר, הגיעה למפעל החדש לייצור נייר־העתקה ללא פחם (נייר כימי) בקיבוץ ניר־דוד. ההזמנה נתקבלה מגרמניה.

המפעל החדש, „נירעותק", החל את הרצתו לפני מספר שבועות ומספק כבר עתה את מוצריו לשוק המקומי. בהקמתו השקיעו 11 מיליון דולר, והוא נחשב למפעל המודרני ביותר מסוגו כיום. עובדים בו 45 חברים מקיבוץ ניר־דוד.

המפעל נעזר ברשת השיווק של מפעלי נייר חדרה ומפיץ את מוצריו באמצעות רשת זו לסיטונאי נייר, בתי דפוס ומפעלי נייר רציף למחשבים. נמסר כי בעתיד הקרוב אמור המפעל לפתח מוצרים נוספים, שישלימו את מגוון סוגי נייר ההעתקה לשימושים שונים.

● היצואנים הגדולים של ישראל, הפועלים במסגרת מועדון „מיליון פלוס", תובעים מן הממשלה להשוות את עלויותיהם החריגות לאלה של מתחריהם בחו"ל, על־ידי הנהגת תשלום השוואה מיוחד. לשם כך, לדעתם, יש לפעול לביטול השפעתן של עלויות שונות החלות על היצואן הישראלי ואינן חלות על מתחריו, המוכתבות על־ידי רשויות המדינה.

בעריכת עלינא תורי

מופע

אלי בארץ הפלאות

מאת גיורא מנור

"עליסה בארץ הבלהות" מסע תיאטרלי, עובד וביומוי: אלי דור־כהן וריצ'ארד אורבך. עיצוב תנועה: ריצ'ארד אורבך ואליס דור־כהן; בהשתתפות משה מלכא, אילן גזית, אפרית חשין, מיכל שמעוני, ר. אורבך, אלינורה ברוך, אליס ואלי דור־כהן — בתיאטרון "זיג־זג".

מבחינה מסויימת המופע של הזיג־זגים, המבוסס על אסוציאציות עם "עליסה בארץ הפלאות" אבל במתכוון אינו נאמן למקור זה, שכבר שימש רבים וטובים, הוא קרקס של ממש. וכי מהו קרקס, אם לא אוהל בכיכרה של עיר, המעורר סקרנות בשל צבעוניותו, הקולות המגרים הבוקעים ממנו, המראות החטופים של שחקנים, המחליפים תלבושת או מסכה באחת הפינות, הגלריות דווקא לקהל שלא הצליח לפלח לו דרך פנימה, — בקיצור סוכריה תיאטרלית לכל הגילים.

אלי וריצ'ארד העמידו מבנה — הפעם בגן הפעמון בירושלים, אבל היוזמה הראשונית היתה דווקא של עיריית עכו, בעת הפסטיבאל שנערך בה לאחרונה — ובו חמישה חדרים, מוקפים יריעות פלסטיק צבעוניות, שהצופים מטיילים בהם, בזה אחר זה, לפי סדר התמונות.

כבר מבחוץ אתה רואה את אילן גזית מטפס על גבי סולמות מעל לראשי הצופים, לבוש כזיקית, ואתה שומע את המוסיקה הבוקעת מחדר אחר, שעה שמזמין אותך השפן (משה מלכא) להכנס ("תיכף ומיד!") אל עולם העטלפים. בו מקדם את פניך אלי, ולו כנפיים גדולות, בממלכתו האפלולית, כשמעליך עולים ויורדים עוד עטלפים — כולם עשויים גומי ספוגי, צבוע ומעוצב ברוב דמיון.

שעה שאתה עוזב, כעבור כעשר דקות, לחדר הבא, אתה מגיע ל"בריכת־הדמעות". ולעיניך שטים דגים ומיני ייצוריים בגלים מקסימים של פתיתי קליקר, היוצרים מים יבשים משכנעים ביותר. לתוך הבריכה יורדת גם עליסה (אליס), ודווקא כאן הטקסט לא כל כך משכנע, מלמד המונולוג הקטן של הדמעה, ויורדת לה מסולם, ממעל, אלינו, בעמק הבכא. זה רגע של פיוט אמיתי, ויש עוד כאלה בטקסטים, שכתב המעצב, הבמאי, והשחקן — אלי דור־כהן, שבהחלט ראוי לתואר "רב־אמן". גם בתחום הקשה של גיוס אמצעים ושכנוע מוסדות, והיכולת ליצור תיאטרון מ"שלושה קרשים ותאווה", הוא אלוף.

שעה שקבוצת הצופים עוברת לחדר השלישי, היער הקסום, כבר מוזמנת קבוצה נוספת לחדר הראשון, כך שההצגה מתנהלת כמין זחל, כשחדר ריק מפריד בין קהל לקהל, ורק קולות רחוקים מגיעים לאוזניך מיתר מקומות ההתרחשות הפעילים אותה שעה.

הכל מסתיים במסיבה רבתי ב"בית־הקלפים", תוך אקרובאטיקה ומחול סוער על שטח של שלושה מטר רבועים. ממש בתוך הקהל.

אם לדרג את מרכיבי המופע המהנה הזה, הרי שהבכורה היא להמצאה הבימתית, לעיצוב. אחריהם מגיע תור התנועה, ורק בשלב אחרון המשחק, שאינו על רמה אחידה ועל כן הטקסט, שהוא לעיתים פיוטי ותמיד מעניין, נשאר קצת מקופח, בשל הקולות המאולצים של רוב המשתתפים, סבורים, משום מה, שצריך "לעשות קולות" משונים, כשעוסקים בתיאטרון לילדים.

מה שמחמם את הלב היא האינטימיות של המופע, המגע הבלתי אמצעי עם השחקנים־הקרקסנים יוצר חמימות, שובר מחיצות, ומכניס אוירה של קונדסות פקחית, תענוג שבהגזמה קרקסית ושוקית.

מכבר לא נהניתי כל כך ממופע, שנועד כביכול לילדים, אבל מדבר אל כל אוהב אמנות.

"עליסה בארץ הבלהות" – אליס דור־כהן וקהל ילדים ב"גן הפעמון" בירושלים

קולנוע

הטובים והיפים?

"אהבה בשחקים" בקולנוע בן־יהודה בת"א

מאת משה צימרמן ונירית בן־יוסף

האחים רידלי וטוני סקוט הגיעו לקולנוע האמריקני לאחר שהיו הבמאים המובילים בתעשיית סרטי הפירסומת והוידיאו־קליפים באנגליה. את השפעת הסגנון של סרטים אלה, ובמיוחד המהפכה שחלה בהם בשנים האחרונות, ניתן לאבחן בלא כל קושי בסרטיו של רידלי סקוט (האח הבכיר, לפחות מבחינת פירסומו) שהבולטים שבהם הם "הנוסע השמיני", "בלייד ראנר" ו"אגדה".

עם הצפיה בסרטו של טוני סקוט "אהבה בשחקים", ניתן להבחין בהשפעות אלה גם על האח השני. בסרט בן שעתיים, המספר את סיפור אימוניהם ופעילותם המבצעית של טייסי אף־14 של הצי האמריקני, מושם רגש על הצד הוויזואלי של הטיסה וביצועי המטוסים (מלווים במוסיקה המתאימה), ופחות על העלילה האנושית המלווה אותם. מה שמתקבל הוא סרט פירסומת ארוך לחיל־האוויר האמריקני בכלל ולמטוס האף־14 (ה"לביא" האמריקני) בפרט. הסרט נעשה, קרוב לוודאי, כמו מבצע הפירסום הגדול למען ה"לביא" למטרות קידום מכירות, [illegible] עשיר במבצעים אוויריים אקרובטיים, שמבעדם אנו צריכים לעקוב אחר עולמם של טייסי הקרב של הצי האמריקני, העוברים את תהליכי האיבחון והסינון בבית־הספר המוניטין של הצי, הממוקם בבסיס חיל־הים "מיראמור", שבצפון סאן־דייגו בקליפורניה.

עלילת הסרט מתמקדת בדרכו של [illegible] צעיר ומבריק בשם פט מיטשל, המנסה להוכיח בבית־הספר כי הוא הטוב מכולם, לפחות כמו אביו, שהיה אף הוא טייס קרב [illegible] באופן מסתורי בווייטנאם ומשמש מאז [illegible] הערצה לבנו.

פט זוכה בשל הישגיו באהבתה של [illegible] היפה (מומחית לאסטרופיסיקה) העונה ל[illegible] שרלוט צ'רלי ומגולמת על־ידי השחקנית [illegible] מקגיליס ("העד", "ראובן, ראובן"), ול[illegible] מחבריו ומוריו על אופן הטיסה הפרוע של[illegible] בעזרת האהבה המתפתחת ביניהם, מצליח [illegible] להתגבר על הקשיים השונים ומוכיח לכו[illegible] ההצטיינות כטייס וכשרות האומה היא [illegible] להשגת תהילה ונשים יפות. חובבי [illegible] ומטוסים ירוו נחת מסרט זה.

"אהבה בשחקים" – הטובות לטייסים

ג'אז

הפסטיבל השלישי

אירוע הג'אז הגדול ביותר המוקדש לאמנים ישראליים בלבד "פסטיבל הג'אז הישראלי השלישי" ייערך מה־15 ועד ל־19 בספטמבר, בתל־אביב, ירושלים וחיפה. האטרקציות של הפסטיבל יהיו הופעת ההרכב החדש של ג'רי גרבל, להקת "מהצד האחר" ואבנר שטראוס, ליו מגנס, "צליל שכן", להקתו של דני גוטפריד וניסים ימיני ועוד עשרות אמנים צעירים, ליאור יקותיאלי, הזמרת עתליה פנואל ולהקת "צליל שכן". שלושה ימים, ארבע שעות כל יום — באמפיתאטרון והיכל בתל־אביב [illegible] באראתונים, בחיפה ובירושלים. [illegible] הריכוז הגדול ביותר שהיה עד כה בארץ [illegible] מקומי. במהלך הפסטיבל ייבחרו אמני ה[illegible] של השנה. שנה שלישית לפסטיבל ה[illegible] המקומי, והפעם בגדול.

ע.ו.

מקבץ

חילופי תרבות ארגנטינה — ישראל

קונצרט מוקדש כולו למוסיקה ישראלית התקיים בפעם הראשונה בתיאטרון קולון בבואנוס־איירס בתחילת החודש ובוצעו בו יצירות פרי־עטם של יעקב גלבוע, גבריאל אירני, יוסף דורמן, יוסי פלס, ג.פ. ויליאמס ודניאל גלאי.

ההרכב המבצע הוא ENCUENTROS INTERNACIONALES DE MUSICA CONTEMPORANEA "מפגשים בינלאומיים למוסיקה בת־זמננו", הכולל זמרת, חליל, קלרינט, כינור, צ'לו ופסנתר, בהנהלתה ובניצוחה של אליסיה טרציאן. טרציאן, שהיא בעצמה מלחינה בעלת מוניטין מחוץ לגבולות ארצה וקיימה מספר סיורים ברחבי העולם עם להקתה, היא הרמות הראשית בקיום הפרוייקט הזה.

לקראת חודש דצמבר שנה זו מתוכנן קונצרט גומלין בתל־אביב, שיוקדש כולו ליצירות בנות־זמננו של קומפוזיטורים ארגנטינאים. ניהול מוסיקאלי בידי דניאל גלאי, יליד ארגנטינה, הפועל במסגרת "אקוסטיקה 11־7". ייתכן שקונצרטים אלו יהוו פתח לאירועים דומים בשיתוף ארצות יבשת אמריקה שונות.

"5 צעקות" בארה"ב

ההצגה "5 צעקות" של להקת תמרגע בבימויה וניהולה האמנותי של נאוה צוקרמן, התקבלה בפסטיבל אדינבורו 86' בהתלהבות על־ידי הקהל והביקורת. מבקר התיאטרון החשוב מייקל קווני שיבח את המופע מעל דפי ה"פיננשל־טיימס": "אני בספק אם יש בכל פסטיבל אדינבורו עוד הצגה כל־כך מסוגננת או אירוטית. היא שיעשעה אותי עד בלי גבול. הטראגדיה היא ש"תמרגע" כבר לא תהיה כאן כשאיכותה תיוודע ברבים".

בעקבות ההצלחה הוזמנה הקבוצה להופיע בארצות־הברית במארס 1987, במשך שלושה שבועות בתיאטרון האומות של [illegible] בלטימור.

נשיא התיאטרון, פילים ארנה, שחזה בהופעה באדינבורו, חתם עם מנהלי הלהקה, במקום, על חוזה הופעות בארה"ב. נוסף על כך הזמין את הלהקה לחזור עם "5 צעקות" גם לפסטיבל אדינבורו בשנה הבאה — כדי לקטוף את פירות הצלחת הצגת השנה.

הלהקה תקיים באולם "צוותא" בתל־אביב הופעות נוספות של "5 צעקות" ב־14 [illegible] בספטמבר.

אדם

ה"אני מאמין" של הנרי מור

הנרי מור ויצירתו – אנרגיה משל עצמה

מאת דורית קדר

הנרי מור הלך בשבוע שעבר לעולמו, אבל פסליו נותרים בעולם הזה וכנראה בכל העולמות.

בחרתי להעניק לאמן את רשות הדיבור: "עבורי כל עבודת אמנות מן הראוי שתהיה לה חיוניות משל עצמה. אינני מתכוון לכך שהיצירה תשקף את החיוניות של החיים, של התנועה, של המן הפיזי, אלא שתכלול בתוכה אנרגיה משל עצמה, חיות משלה ללא תלות באובייקט שהיא באה לייצג. כאשר ליצירה יש כוח שכזה, אין למושג יופי מקום בלשוני.

יופי — במובן היווני הקלאסי או הרנסאנסי אינו מהווה יעד לפסליי. יש הבדל ניכר בין יופי ההבעה לכוח ההבעה. יופי ההבעה מתעתד לענג את החושים, והשני — יש לו חיוניות רוחנית, החודרת אל מעבר לחושים. מכיוון שהיצירה אינה מתכוונת לשכפל את הנגלה — אין היא מהווה בריחה מן החיים אלא דווקא באה לתת משמעות לחיים, תמריץ למאמץ גדול יותר בחיים."

בדברים אלו כלל מור בעצם מהפכה גדולה וחשובה, ואולי כדאי להבהיר את הנקודות הרבות.

● בעבר פסל התקשר לקונצפציה כלשהי. פסל של ונוס התקשר לאלה המיתולוגית ונוס ופסל של קדוש נוצרי התייחס לדמות שצויינה בברית החדשה או בספרות החיצונית לה. אבל כל פסל חייב היה בחוט־טבור המקשרו למציאות החוץ־אמנותית.

הנרי מור דוגל, בעקבות סזאן ופיקאסו בעיקר, באוטונומיה של היצירה. את החיוניות שלה היא לא תשאב מאיזה פריט הקיים במציאות שמחוץ לפסל, אלא מתוך גרעין הפסל עצמו.

● הנקודה השנייה דנה ביופי לעומת כוח ההבעה. ושוב הולך מור למסורת, על־מנת להישען עליה ולתוקפה מבית. תפיסת היופי הקלאסית התקשרה אף לתפיסה אתית. היפה הוא הטוב (נפש בריאה בגוף בריא). המכוער בהכרח רע. המלאך הוא על כן תמיד יפה והמפלצת או השטן דוחים בכיעורם המבעית.

אמנות העבר מילאה פונקציה מתערת יותר. הווה אומר, היא סיפרה על התפקידים המוסריים שמילאו הקדושים או האלים הגדולים בזכות טובם, לעומת העוול שנגרם על־ידי מפלצות כמו מדוזה או נשים שטניות, כמו שלומית, שגרמה לכריתת ראשו של יוחנן המטביל.

הרואים את היצירות מימשו את שידעו מלכתחילה באמצעות תמונות ופסלים. האמנות לא יידעה, לא הסעירה, לא שינתה אלא המחישה.

תרומת האקספרסיוניזם — ודבריו של הנרי מור מתקשרים כאן לזרם זה — בגרימת מערבולות וסערות בנבכי הנשמה. האמנות לא תהיה יותר, לבלי המענג את העין, אלא כלי הבא לחולל תמורות בנשמה. תמורות כאלה משיגות את גרעין הדברים ועל כן הן חודרות אף מבעד לחושים החיצוניים.

● נקודה שלישית: בעבר פסלי אדם נאחזו ביש החיצוני. "בחלון" הרנסאנסי (ביצירה שראו בה חלון שדרכו רואים), ניתן היה לזהות כל מה שיש בתמונה. שכן לא היה קיים בה דבר שאינו לקוח מהחיים עצמם. בהכרח הפכה היצירה לחיקוי של הטבע וככזו היא היתה פחותה מהמקור. עצם קיבועה בציור דו־ממדי או אי היכולת לגלם את גורם הזמן בפסל תלת־ממדי — היו "חסרונות". בו ברגע שיצירה אינה פונה למציאות, במקור של חיקוי, אלא מספרת על החיים — דברים נוספים — היא גורם המעשיר את הצופה בחוויות נוספות.

ושוב נתבסס על דבריו של הנרי מור: "ישנן צורות אוניברסליות הקבועות בתת־המודע של כל אחד ואחד. אנו יכולים להגיב לצורות אלה אך ורק אם המודע לא מונע מהם זאת. אף שהדמות האנושית היא מעניינת אותי, תמיד הקדשתי תשומת לב מרובה לצורות הטבעיות כגון אבנים, צדפים, חלוקים וכו'. לפעמים, משך שנים, רצתי באותם מקומות שעל החוף. כל שנה צורה אחרת של אבן משכה את עיני, אף כי בשנה שעברה, האבנים היו מושלכות בהמוניהן — ולא ראיתי את הצורה המסויימת. מתוך הצורות הרבות שנמצאות בחוף אני בוחר לראות דווקא את הצורות התואמות לעניין הצורני שיש בי בתקופה מסויימת. מובן שמשהו שונה מתרחש אם אני לוקח מספר אבנים בידי ובוחן אותן זו אחר זו. או כמובן אני עשוי להרחיב את חוויית הצורה על־ידי שאני מעניק לרוחי זמן להיות מוכנה לתפיסת צורה חדשה".

● נקודה זו רביעית, היא חשובה מאין כמוה ורלוואנטית בעיקר לנעשה היום בחוגי בתי־ספר לאמנות.

על מנת לראות את הצורות האוניברסליות להיות פתוחים. לא רואים אם לא עמלים על פתיחות של העצמיות. זו מתאפשרת על־ידי ריבוי ההתנסויות והלך־רוח מסויים מאוד.

ולסכם את עיקרי הדברים:

צריך שתהיה ליצירה האמנותית חיות משל עצמה.

צריך שתהיה בה הבעה אשר עשויה לחולל תמורות נפשיות.

צריך שהיא תוסיף על התנסויות החיים ולא תחקה אותן.

צריך שהיא תדע לקלוט את עושרן של הצורות המצויות במציאות והמצויות עמוק בתודעתנו. הליך אפשרי רק על־ידי עבודה על האני של האמן.

קשה מאוד להוסיף דברים נוספים.

וושינגטון מרכיבה תשבצים

מאת דליה רפאל, וושינגטון

מעצרו של העיתונאי האמריקני ניקולס דנילוף במוסקבה מעורר בוושינגטון כעס, תמיהה, מבוכה, ויותר מכל — ספקולציות. מומחים מנסים להסביר את המניעים למעשה, מניחים הנחות לגבי הכוונות הפועלים, ומנחשים תוצאות אפשריות. בהתאמה, מצטיירים תסריטים שונים.

בראיון ל"על המשמר" פירטו שלושה יועצים בכירים לקונגרס את דעתם על הנושא. הסתכנו בניחוש לגבי המשך ההתרחשויות. כולם הרגישו, כי "נבואותיהם" מתבססות על תחושות ואינסטינקטים, יותר מאשר על עובדות ממשיות. אחד מהם הסביר שחלק חשוב באתגר הוא הרכבת "פאזל" מחלקים בודדים בלבד והמתח שבציפייה להיווכח אם אכן יתאמתו ההנחות.

מספר אפשרויות הועלו לגבי המניעים שהביאו למאסר דנילוף: תגמול על מאסר עובד האו"ם הסובייטי זאכארוב באשמת ריגול בארה"ב, ו/או מטרה להחליפם זה בזה; טירפוד ועידת הפסגה בין הנשיא רייגן לגורבאצ'וב עליו הוסכם כי יתקיים לפני סוף השנה; ניסיון תחירה וחבלה במעמד גורבאצ'וב בתוך בריה"מ, (כנראה ע"י הק.ג.ב.). המטרה — חבלה באווירה של הפשרת היחסים וההתקרבות לארה"ב, שעליה עמל גורבאצ'וב מאז עלותו לשלטון; הפרחת עשן בעיני ארה"ב והעולם המערבי, על־ידי יצירת תמונה מטעה של מאבק כוחות פנימי בבריה"מ, ועל־ידי כך השגת ויתורים אמריקניים, שיאפשרו לגורבאצ'וב, ה"בחור הטוב", לגבור על מתנגדיו מבית.

"תוכנית חילוף"

ד"ר סטיוארט גולדמן, מומחה לענייני בריה"מ בשירות המחקר של הקונגרס, נוטה לחשוב שמאסר דנילוף לא נעשה מתוך רצון להביך את גורבאצ'וב או לחבל בוועידת הפסגה. לדעתו, אין ספק שקיים מאבק כוחות פנימי בבריה"מ, אך המאסר לא היה חלק ממנו. מה עוד, שכרגע אין כל בטחון כי הפיסגה אכן תתקיים, והקושי הוא דווקא בתחום המו"מ על הגבלת מירוץ החימוש. ד"ר גולדמן סבור שבנושא זה חשוב שארה"ב תפגין נכונות לפשרה. עם זאת אפשרי, לדבריו, שהמשבר הנוכחי ישמש לרוסים כ"תוכנית חילוף" נוחה מהפסגה, במקום להודיע בפירוש שגורבאצ'וב אינו רוצה לבוא לוושינגטון.

ד"ר גולדמן סבור שהדרך בה ייפתר המקרה הנוכחי, היא שתעיד על מהותו: אם יימצא פתרון מהיר ושקט, משמעות הדבר שהסובייטים מעוניינים בפיסגה ובמניעת החרפה ביחסים, במידה שהמקרה יתפתח למשבר כללי ביחסים, יעיב הדבר על אפשרות קיום הפיסגה וההתקדמות במו"מ על הגבלת החימוש.

גורבאצ'וב – מה המטרה במאסר דנילוף?

גישה שונה לחלוטין ביטא מומחה אחר לענייני בריה"מ, שביקש להשאר בעילום־שם. אדם זה הגיע לארה"ב לפני 14 שנה מהונגריה. הוא בעל דוקטורט במדעי־המדינה והחוק מאוניברסיטת בודפשט, והוא מעיד על עצמו, כי הוא "מכיר את המערכת בגוש הקומוניסטי".

לדעתו של מומחה זה לא מהווה המאסר ניסיון לטרפד את הפיסגה, שכן גורבאצ'וב כלל אינו מייחס לה חשיבות רבה. זאת, משום שאין בכוונתו להיפגש עם רייגן השנה. גם ההסבר של תפיסת דנילוף לצרכי החלפתו בזאכארוב, נראה לו פשטני ומגושם. הוא משוכנע כי כל התרחשות היא חלק מהמאבק הפנימי המתנהל בתוך הפוליטביורו, לצרכי פנים בלבד, והיא נעשית באותה דרך בה השתמש סטאלין, שטען כי "כל הורים מרגלים". לדעתו, אין ספק שדנילוף יישפט במשפט קצר, אך ההצגה תהיה גדולה. יתכן שיזוכה, יוחלף או יגורש, אך גורבאצ'וב ייצא מחוזק מ"התרגיל" כולו. המסר של איש־שיחי לאזרחי ארה"ב, ישראל, או העולם החופשי כולו, הוא שאין זו התנהגות חריגה. כך מתפקדת המערכת בבריה"מ. זוהי דיקטטורה ולא מדינת חוק דמוקרטית, ומי שמחליט לנסוע למדינה קומוניסטית "עושה זאת על אחריותו האישית".

הצעותיו המעשיות של בן־שיחי הן: לגרש את כל העיתונאים הסובייטים מארה"ב, וכמובן, לצפות לתגובה סובייטית דומה; להחזיר את השגריר האמריקני ממוסקבה ולשלוח את עמיתו הסובייטי חזרה לשם; להוריד בכלל את רמת היחסים הדיפלומטיים לדרגת נציגויות ולהקטין את המשלחות בשגרירות הסובייטית בוושינגטון ובאו"ם.

תגובה למעצר זאכארוב

עמדת־ביניים יש לפרנסיס מיקו, יועץ בכיר לקונגרס בענייני בריה"מ ומזרח אירופה. מיקו סבור שתפיסת דנילוף היתה תגובה למעצר זאכארוב בארה"ב. לא ברור לו באיזו רמה התקבלה ההחלטה, הוא מעריך, שגורבאצ'וב "היה בתמונה", משום שהיה צורך באישור מ"גבוה מאד". השפעת המקרה על יחסי ארה"ב־בריה"מ תתברר כאשר יסתבר מהי ה"עסקה" שתיעשה. אם תימצא פשרה, שזה הכיוון בו פועל ממשל ארה"ב, "אולי אפילו ייצא מתוק מעז". עם זאת הוא מרגיש, כי רבים סבורים שהתייחסות "מקבילה" לדנילוף בבריה"מ ולזאכארוב בארה"ב, היא "משחק לידי הסובייטים".

מיקו דוחה את ההסברים כי מאסר דנילוף היה ניסיון לטרפד את הפיסגה. הוא מסביר כי גורבאצ'וב השקיע ב"יחסי ציבור" עם ארה"ב בפרט, ועם המערב בכלל, ולא יוכל לקעקע את כל מה שהשיג. יש בידיו דרכים מתוחכמות יותר להימנע מהפיסגה, אם ירצה בכך".

ברור למיקו כי אכן קיים מאבק פנימי בבריה"מ, אולם הוא דוחה את תדמית ה"בחור הטוב", שיש מי שמצייר לגורבאצ'וב בתוך התמודדות זו. לדעתו, אין הוא שונה מקודמיו, "אלא שסולם העדיפויות ולוח־הזמנים שלו שונים. עתה מכתיבה לו תכניתו מספר שנים של הורדת מתח ביחסים הבינלאומיים, וכך הוא נוהג".

בסך הכל מתקבל רושם בלתי־מעודד ביחס לעתיד. אם הסובייטים יכולים לעצור אזרח אמריקני למטרות "מסחר" בכל פעם שאחד מסוכניהם נתפס בארה"ב, הרי ההתקדמות בדיאלוג ליצירת אמון הדדי אינה מרחיקת־לכת, (ועל אמון זה אמורים לקום הסדרים והסכמים ביחס לשימוש בנשק גרעיני, הגבלת החימוש והגנת השמיים שמעל כולנו...

"המלשין" והנוקמים

מאת גלעד דותן, טורונטו

ימים מעטים לאחר התפוצצות החללית צ'לנג'ר, על כל שבעת אנשיה, הופיעו שני מהנדסים, אלן מקדונאלד ורוג'ר בויסג'ולי, בפני כלי התיקשורת. הם העידו שהזהירו את החברה בה הם עובדים, מורטון תיוקול, המייצרת עבור נאס"א — מינהל החלל והאירונאוטיקה הלאומי — מפני תקלות צפויות, אך אזהרותיהם נפלו על אוזניים אטומות.

החברה מיהרה להגיב לאחר הופעתם לפני העיתונאים: הם הועברו ללא דיחוי למישרות נמוכות יותר. רק כשהחלו להצטבר העדויות על המחדלים, הרשלנות והאדישות שהביאו לאסון, וכן עקב לחצי דעת הקהל וכלי התיקשורת, הוחזרו השניים לתפקידיהם הקודמים.

מקרה חריג? פרופ' מירון פרץ גלייזר, סוציולוג ממיכללת סמית היוקרתית, ורעייתו פרופ' פנינה מיגדל גלייזר, המלמדת היסטוריה בהמפשאייר קולג', מתעניינים בנושא זה שנים. שני המרצים האמריקנים־יהודים כותבים ספר על הנושא, שעוד לא ראה אור. אך עקב תשומת הלב שהנושא מעורר, זכו ממצאיהם לפירסום נרחב עוד לפני הפירסום. השניים חקרו 55 מקרים של עובדים מצפוניים, שהתריעו על סכנה לחיי אדם עקב אדישות, שמרנות, רדיפת בצע ורשלנות פושעת. הם גילו שבכל המקרים הוטל בלפני העובד המתריע תהליך של צעדי גמול: הורדה בדרגה, צעד הכרוך בהורדה בשכר ובזכויות הסוציאליות; איסור גישה למיסמכים ואיסור לבוא במגע עם עמיתים לעבודה; הרעה ביחס המעביד הישיר וההנהלה; ותכופות גם פיטורים. מחקרם מוכיח, שהתופעה קיימת גם בחברות ממשלתיות וגם בפרטיות, אבל בחברות פרטיות המצב רע בהרבה. בחברות הפרטיות לא גילו השניים אף מקרה אחד, בו החזיק העובד מעמד לאחר התקרית — הוא פוטר או "התפטר".

שונה היה מצבם של שני המהנדסים האמיצים. התפוצצות החללית זכתה לסיקור אדיר ולחקירה מקיפה מטעם הנשיא והקונגרס, ולשניים נמצאו בעלי ברית רבי השפעה שהגנו עליהם. זהו מקרה יוצא דופן. מקרה אופייני הוא של ארנסט פיטסג'ראלד, שב־1969 העיד על בזבוז עצום במשרד ההגנה האמריקני. הוא פוטר מיידית ע"י מעבידו ומוכריו לעבודה, הוטלו עליו משימות בעלות עניין ושוליות, ולבסוף פוטר. בית־משפט אילץ את משרד ההגנה לקבלו חזרה לעבודה, אך היחס מצד מעבידיו לא שונה לטובה.

שני החוקרים טוענים, שאין שום סיכוי לשינוי במצב, כל עוד לא יהיה שינוי מבני בצמרת החברה. הצרה היא, שעד שלא "קורה משהו", לא משלמים את המחיר הנושאים באחריות עליונה לכשלון או למחדל, ואחראים אלה נוטים לנקום בעובדים המגלים אחריות יוצאת מגדר הרגיל ואומץ נדיר. ברור שגם הגנה חוקית איננה מספיקה. כי מעביד תמיד יכול למצוא דרך להיפרע מעובד הכפוף לו. לרוע המזל, גם ועד העובדים ועמיתים לעבודה אינם נוטים להתייצב לימינו של "המלשין".

אומרים שהוא

(המשך מעמוד 6)

מסמכים שנשלחו אליה מרוסיה, כי דמיאניוק שיקר לשלטונות ההגירה ובכך הסתפקה.

אי יכולתה של התביעה להגיש כתב־אישום במשך זמן רב מביאה רבים למחשבה, כי ייתכן שישראל אכן שגתה בבקשה את הסגרתו וכי הולכת ומתחזקת האפשרות כי האדם אשר מוחזק בכלא אינו זה שאותו היא אמורה להעמיד למשפט.

במספר שיחות בנושא עם אנשי משפט ומשטרה הם הביעו בטחון מלא ביכולתם לגרום להרשעתו של האיש ולהוכיח את זהותו, על סמך הידוע להם זה מכבר. נראה כאילו סוברים במשרד המשפטים, שהזנת התקשורת על־ידי הצד שכנגד, בעוד הם שומרים על שתיקה, עוזרת לתביעה דווקא.

לאחרונה נמסר כי במשרד המשפטים הוחלט להגיש את כתב־האישום עד האחד באוקטובר. עו"ד גולדמן הסביר לשופט הדיון בעת הארכה, כי התביעה זקוקה רק לששת השבועות שביקשה, כדי להביא להשלמת התיק, אך יחד עם זאת סירב להתחייב במועד שהתיק ישלם עד ה־1 באוקטובר.

אם כך, ייתכן כי בידי התביעה מצוי תיק מוכן ושלם, המסיר כל ספק בדבר זהותו ומעשיו של הנאשם, ואילו הסמכים סבורים, כי משרד המשפטים החליט, שמוטב להגיש כתב־אישום ולאפשר לשופט להחליט על סמך החומר שנאסף, אם יש בו די כדי לשפוט את דמיאניוק, מאשר להסתכן ולשחררו מהמאסר בתום מועד ההארכה.

הבאתם של פושעי מלחמה נאצים למשפט הינה חובתנו המוסרית והחוקית, ואין עוררין על כך. אך בשל רגישותו הגדולה של הנושא והכיסוי הרב שיזכה לו בוודאי המשפט בירושלים, יש לקוות כי בתחומם של פרקליטי המדינה מבוסס ונעוץ בעובדות וכי נמצאות בידי התביעה ראיות מוצקות, חד־משמעיות, המצדיקות את העמדתו לדין של הפושע הנאצי. ולא — תנחל ישראל מפלה בכל הקשור בהסברת נושא השואה ואילו מכחישי השואה, המתרבים מדי יום, ימצאו כוח נוסף לטיעוניהם.

בעריכת דוד ארן

ידיים מחשמלות

מאת כריסטינה שטייגר, "וולטווכה"

מרפאי־הפלא הם כיום עניין שבאופנה. גם בשווייץ יש מרפאים רבים כאלה, אך לא תמיד ברור אם הם מבכרים את "הנחת הידיים" על פני הושטת היד לכסף. ואכן, שאלות רבות כבר התעוררו ביחס ל"מרפאים" מסוג זה. למשל, כמה זמן מועילה ה"קרינה" של המרפא לחולה, ואימתי היא מועילה אך ורק ל"מקרין"? מה־גם שהמחלה מחלישה את כושר־שיפוטם של החולים, וכאשר אין להם עוד מה להפסיד, הם מפסידים בקלות יתרה את כספם...

כל התחבולות של ה"מרפאים" למיניהם, הנעשות לשם התעשרות קלה, הן כצנינים בעיני "מניחת הידיים" ורני צנרר, ילידת 1930, נשואה ואם לארבעה. צנרר, המשמשת זה שבע שנים כ"מרפאה" בשיפפהיים (כפר בקאנטון לוצרן שבשווייץ) זועמת במיוחד על השימוש המסחרי הנעשה בריפוי מסוג זה. לדעתה, מרפאים היוצרים תלות מצד לקוחותיהם, נכשלים מראש, "שכן הריפוי חייב להפעיל את כוחותיו של החולה עצמו, ולהחזירו לעצמאות".

צנרר גם מצטערת על כך ש"כוחות הריפוי" הללו אינם מופעלים במקום שבהם הם עשויים, לדעתה, להועיל יותר מכל. למשל, בלידות או בעוויתות החודש השלישי אצל תינוקות, ובמחלות אחרות, המגיבות יותר על "הנחת ידיים" מאשר על אמצעי הרפואה הרישמית: קצרת, שיגרון, אקזמות, קדחת־השחת, אלרגיות, כאבי ראש ויתר מרעין־בישין כרוניים, המגבירים את המחזור של התעשייה הכימית.

ורני צנרר אינה מתנגדת לכימיה כשלעצמה. היא איננה טוענת בשום אופן לעליונות של שיטת הריפוי שלה על־פני הרפואה הרישמית, אלא רואה בה השלמה תומכת בשיטות הריפוי המקובלות. מסיבה זו היא מצדדת בהתלהבות בשיתוף פעולה בין מרפאים לרופאים, כפי שהוא כבר מקובל בבריטניה. שם עובדים ה"אויבים" לשעבר בבתי־חולים מסוימים, דלת ליד דלת.

גם בשווייץ יש כבר רופאים המגלים פתיחות כלפי שיטת הריפוי בהנחת־ידיים. כך, למשל, מתכוונת מחלקת הבריאות של העיר באזל, בשיתוף עם הסתדרות הרופאים, להציג בסתיו הקרוב שיטות ריפוי "אלטרנאטיביות" — שביניהם גם הרצאה של ורני צנרר.

גם הרופאים בסביבתה נוטים לה חסד. מכל מקום, איש מהם לא גרם לה עדיין קשיים. אגב, גם הכנסיה אינה מפריעה לה. הכומר אינו שולח אליה רק את המבשלת שלו, הוא בא לקליניקה שלה בכבודו־ובעצמו...

אין זה פשוט לבדוק מקרוב את פעולתה של מרפאה זו. כאשר כותבת שורות אלה באה לכפרה של ורני, לא הצליחה לראות הרבה — אך הרבתה לשמוע: אחת האיכרות סיפרה לי, כי ורני צנרר ריפאה לא רק אותה, אלא גם את פרתה — על־ידי הנחת יד על עטיניה. הפרה השתחררה מגידולים בעורה, והאיכרה עצמה — מהצטננות.

"ריפוי הוא בעצם מושג מוטעה", אומרת ורני צנרר. לדבריה היא מוסרת רק "אימפולסים", והללו מפעילים את כוחותיו של החולה עצמו. בסופו־של־דבר "מרפא" החולה את עצמו. יש גם חולים שאינם מתרפאים — הם "נחסמים" באורח בלתי־מודע, משום שבעזרת המחלה הם מבקשים להדחיק בעיה בלתי־פתורה, או אולי כלל אינם רוצים להחלים. אצל האחרים כבר השתלטה המחלה עד כדי כך, שלכל היותר הם ישיגו באמצעות הריפוי הקלה בכאבים או התגברות על פחדים.

ורני צנרר אינה דורשת תמורה. כששואלים אותה, היא משיבה שאפשר לתת לה לכל היותר 10 עד 20 פראנקים. "לא הייתי יכולה להתפרנס מזה", היא אומרת. אך פרנסה ממילא לא היתה מעולם כוונתה. את כישוריה גילתה מאוחר מאוד, ותחילה לא אבתה להאמין בהם, מכיוון שגדלה בצירוך "בעירונית ראציונליסטית־ספקנית". לדבריה, התנהגות הבריות שיכנעה אותה בכוחותיה.

האויב הסמוי — אלרגיה

מאת אניטה דרלר

פרשת מארי הוליסטר, אמריקנית בשנות ה־30 לחייה, זכתה בזמנה לפירסום רב: אשה זו, אשר בזמנים רגילים היתה טיפוס חברתי ומאוזן, הופנתה לפתע, בשל התנהגות מאנית־דפרסיבית, לאחת הקליניקות הטיפוליות. תקופות של דחף־תנועה מוגבר, שאפשר היה להשתלט עליו רק באמצעות כותונת־כפייה, התחלפו אצלה עם מצבי דיכאון חמורים ואדישות.

תרון ג. ראנדולף, רופא משיקאגו ו"אבי" האקולוגיה הקלינית, ציווה עליה תחילה דיאטה ללא קפה וללא כמה מזונות היסוד. בימים הראשונים היא גילתה עדיין סימני דיכאון חזק, אך לאחר־מכן השתפר מצבה במידה ניכרת, והתנהגותה נעשתה נורמאלית. זאת, משום שלא נחשפה עוד לחומרים שהזיקו לה.

ואולם, ביום השישי של הדיאטה, האכילו את מארי הוליסטר סלק־סוכר. התוצאה היתה התקף פסיכוטי חמור. מארי צעקה, השתוללה וחושיה התערפלו לחלוטין. התברר, שהסלק מכיל אותם חומרים המצויים גם בסוכר־סלק. לפני הטיפול שתתה מארי הוליסטר מדי יום 40 ספלי קפה, עם שתי כפיות סוכר־סלק כל אחד, בלא לדעת זאת היתה אלרגית לסוכר, והאלרגיה שלה היתה הסיבה למחלת הנפש הקשה בה לקתה.

לכל אלרגיה "איבר מטרה"

80 אחוז מכלל בני־האדם נוטים, לדעת מומחים, לאלרגיות. יותר אנשים מסוג זה לוקים במחלות, הקשורות (לדעתם של אותם מומחים) לאלרגיות הללו, 30 אחוז מכלל המחלות נגרמות — לדעת האקולוגים הקלינים — על־ידי אלרגיות, וב־30 אחוז נוספים שותפות האלרגיות לגרימת המחלות.

התגובות על מיני מזון, תוספות למזון, שמנים ופחמימות, שונות מאדם לאדם, שכן המיבנה הביוכימי של הגוף הוא אינדיבידואלי וחד־פעמי. ככל שההתנגדות חלשה יותר — אם מחמת תורשה, מחסור באנזימים מסוימים, תזונה בלתי־נכונה או זיהום וכו' — כן סבירה יותר תגובה שלילית מצד הגוף — קובע הרופא וויליאם ה. פילפוט.

פילפוט, שהוא בעל הכשרה פסיכיאטרית, טוען כי לפחות מחצית התגובות, הקרויות פסיכו־סומאטיות, הן לאמיתו־של־דבר פשוט אלרגיות. לכל אלרגיה "איבר־מטרה" משלה, דהיינו — חלקי גוף המגלים תגובות אלרגיות, ומדוע אפוא להוציא מכלל זה את האיבר הנקרא מוח? ד"ר מאקארנס מוסיף על כך, כי אם המקום האלרגי שוכן דווקא באותו חלק של המוח המכוון את תנועת השרירים, עלולה האלרגיה להתבטא בהתקף אפילפטי. ד"ר פילפוט מציב בגב "המשפטים הקדומים של הפסיכיאטריה" — הרואים את סיבות הסימפטומים הנוירוטיים והפסיכוטיים אך־ורק באמוציות של בני־אדם תקינים מבחינה ביולוגית — מיכלול סיבתי של "פיראמידה של אלרגיות, התמכרויות, תזונה לקויה, למצבי הרעלה וזיהומים, שפיסגתם — תגובת־מות אנטי־היסטונית".

ד"ר ראנדולף משווה את התגובה האלרגית של הגוף עם התחושה של התמכרות. לגימת האלכוהול הראשונה, למשל, כרוכה ברוב המקרים בהרגשה לא טובה. אך במגע תכוף עם דברי מזון וכימיקאלים ספציפיים מסתגל הגוף לאלכוהול, והמגע עם חומר שאינו נסבל יוצר אפילו תחושת התרוממות. כדי ליצור התרוממות כזו דרושות כמויות הולכות וגדלות של החומר. לפני ההתקף שתתה מארי הוליסטר 40 ספלי קפה עם סוכר־סלק מדי יום. בשלב השלישי, זה של אפיסת הכוחות, הכמויות הגדולות לא מנעו עוד "תופעות התפכחות" ואף הוליכו לתגובה הפוכה ולהתקפים פסיכוטיים. אולם, בניגוד למתמכר — אין האלרגי יודע מהו החומר הגורם למחלה. מוסוות במיוחד הן האלרגיות כלפי חומרי מזון יומיומיים וחומרי־מגע אחרים. שכן, מי ישער כי אכילת ביצים ושתיית חלב או נשימת עשן טבק וכו' עלולות לגרום למחלות חמורות ביותר?

דיאטה כאמצעי טיפול

ניתן להוכיח את הקשר באופן פשוט יחסית, כמו במקרה של מארי הוליסטר או בזה של ג'ואנה ד', שמתארו ד"ר ריצ'ארד מאקארנס. לאחר לידת ילדה השלישי סבלה ג'ואנה ממתח עצבים ומדיכאון וגילתה סימני תוקפנות כלפי ילדיה. היא אף הוכנסה כמה וכמה פעמים לבית־חולים לחולי נפש. לעיתים תכופות תקפה בכלי החד הראשון שנקלע לידיה, את זרועותיה, ולדבריו של מאקארנס לא עשתה זאת בכוונת התאבדות, אלא לשם הקלת המתח הנפשי הבלתי־נסבל. הרופאים נתנו למחלתה שמות שונים, ביניהם סכיזופרניה. בבית־החולים סברו כי היא לקתה בלובוטומיה, מחלה שבה נהרסת ריקמה בחלקים מסוימים של המוח.

ד"ר ריצ'ארד מאקארנס הטיל על ג'ואנה חמישה ימי צום, ואחרי־כך ביצע בה שורה של מבחני אוכל. ואכן, התברר כי החולה היתה רגישה במיוחד כלפי דברי מזון מסוימים. נרשמה לה דיאטה מסוימת, ואחרי זמן־מה היא חזרה לאורח חיים תקין.

"האקולוגיה הקלינית" אינה טוענת כי כל מחלות הנפש נגרמות על־ידי אלרגיות, ואינה רואה עצמה כתחליף לרפואה הרגילה. עם זאת מטעים פילפוט, כי אם לא יחפשו תמיד רק "סיבות נפשיות", ואם יכירו באפשרות, שהפרעות נפשיות עלולות להיגרם על־ידי אלרגיות, ניתן יהיה לחסוך זמן וכסף רב.

סל של שפע העניק לחיפה גביע ביוון

● כדורסל

מאת יוסף גלזר

קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה הסתייעה אמש כאשר זכתה בבכורת הטורניר המרובע ביוון לאחר שניצחה במשחק הגמר את האפאנתינאיקוס אתונה 93:95 (50:49), את סל הנצחון קלע דורון שמע 25 שניות מן הסיום.

החיפנים (בשורותיהם הצטיין שחום העור מייק פלאורס שקלע 25 נקודות וקטף 17 ריבאונדים) כבר הוליכו ביתרון בן 14 נקודות, 5 דקות מן הסיום אך היוונים הצליחו להשוות ל-93:93 בטרם קלע שמע את סל הנצחון.

בעקבות נצחונותיהם בכל שלושת משחקי הטורניר (בסוף השבוע ניצחו גם את פאן אלניוס ואיליס יקוס) הוענק לחיפנים הגביע בטקס הסיום והקפטן ארי רוזנברג הרימו אל-על.

● קלעו לחיפה: שמע 32, פלאורס 25, קלק 19, י. רוזנברג 7, א. רוזנברג 6, שלכטר 4 וגנדלמן 2.

פאנאתינאיקוס תגיע מחר ארצה כדי להשתתף עם קבוצות הפועל חולון, אליצור נתניה ומכבי חיפה בטורניר.

והאלופה נוצחה בגמר בסרגוסה 89:86

ארבע החטאות ב-29 השניות האחרונות של המשחק מנעו מכדורסלני האלופה הישראלית, מכבי תל-אביב, לזכות בטורניר בסרגוסה, ספרד.

מכבי תל-אביב שניצחה קודם לכן את מאגיה אוסקה 91:96 לא יכלה לסרגוסה שהוליכה גם במחצית 45:48.

העדרו של לי ג'ונסון (ששימש אמש כשופט בתחרות הטבעות בראשון-לציון) הורגש היטב במכבי תל-אביב שחסרה שליטה מתחת לסלים.

הטוב בשורות מכבי תל-אביב היה דורון ג'מצ'י ששיכנע בכל הקשור לקליעה.

היום יוצאים האלופים לאלבסטה שבספרד ומחר הם יתמודדו נגד יוגופלסטיקה במסגרת טורניר נוסף בו יטלו חלק.

● קלעו למכבי תל-אביב: ג'מצ'י 26, מאגי 23, ברקוביץ 21, קורנליוס 8, ליפין 4, ארדיטי 2 ולאסוף 2.

דן-בוס – הגליל 96:97

מאת אביהו שפירא

קבוצת הכדורסל ההולנדית, דן-בוס, גברה אמש ביום דרמטי על הפועל הגליל העליון 96:97 במשחק ידידותי שנערך בכפר גלעדי.

שחקני הגליל העליון שקיימו ארבעה משחקים בחמישה ימים הייטיבו לשחק רק במחצית הראשונה בסיומה הוליכו 43:45. בהמשך לא עמדו בקצב ההולנדי ורק כניסתו של שמואל זיסמן בדקה ה-32 הביאה איזון ביחסי הכוחות.

שניות לפני הסיום הוליכה דן-בוס 83:85 וקארטיס ברי קלע סל שקבע 85:85 ועימו הארכה.

גם הארכה היתה צמודה ודן-בוס ניצחה בסיום 96:97 הרבה תודות ליכולתו של האגנס שקלע במשחק כולו 26 נקודות.

שחום העור של הגליל, טרי וייט ביצע כבר בדקה ה-21 את העבירה הרביעית שלו והושב על הספסל לאחר שגילה יכולת טובה במחצית הראשונה. ברד ליף שקלע 16 נקודות במחצית הראשונה נהיה הבולט במגרש, רעד בשניה וקלע רק 6 נקודות. ארז חזן היה חלש. מי שהייטיב לשחק הוא קארטיס בארי שקלע 27 נקודות.

בארי גם קלט 7 כדורים חוזרים מתחת לסלים. אך הטוב מכולם בנושא זה היה טרי וייט שקלט 15 כדורים חוזרים.

בשורות דן-בוס קלטו פטרסון, אאוט ומאק 5 כדורים כל אחד.

קיבאס מדן-בוס וליף מהגליל העליון קלעו כל אחד 3 סלי 3 נקודות.

● קלעו לדן-בוס: האגנס 26, קיבאס 19, מאק 18, רידיק 11, אסולט 10, אאוט 6, פטרסון 3, קובאס 2 וולס 2.

● קלעו להפועל הגליל העליון: ברי 27, ליף 22, וייט 19, זיסמן 18, מורחי 6 וחזן 4.

שפטו וולך ולייבליך, לעיני 400 צופים, בבית ציפורי בכפר גלעדי.

נצחונות ידידותים לנציגות הכדורסל בגביע קוראץ'

מאת יאיר ביטון

במרתון כדורסל לפתיחת העונה גברה, בראשון לציון קבוצת אליצור נתניה על קבוצת בית"ר תל-אביב 98:108.

שחקני בית"ר תל-אביב לא נפלו והוליכו במרבית דקות המשחק בהפרש שנע סביב 15 נקודות.

בדקה ה-33 הורה מאמן אליצור נתניה יוסי הררי לשחקניו לעבור לשמירה אישית, שמירה זו הוכיחה את עצמה והנתנייתים בראשותו של קרק גורינג, שקלע ארבעה סלי שלוש הנקודות זכו בנצחון.

● קלעו לאליצור נתניה: גורינגס 30, סימס 20, נברסון 16, מאלוביק 14, ג'ונסטון 9, ברכה 9, פייר 8 ואביטוב 2.

● קלעו לבית"ר תל-אביב: דייויס 28, חוזז 27, ג'ונס 15, קולאס 14, הובראר 6, מוסקוביץ 6 ושטיין 2.

שפטו הרמן וכורנשטיין לעיני 400 צופים.

במשחק המוקדם גברה קבוצת הפועל תל-אביב על קבוצת מכבי ראשון לציון מן הליגה הארצית 72:99 לאחר 43:45 במחצית.

שחקני עיר היין החולמים על עליה לליגה הלאומית לא נפלו מהיריב הלאומי במחצית הראשונה והוליכו בדקה ה-6 14:16 ובדקה ה-17 35:37.

במחצית השניה שלטו התל-אביבים בראשותו של מייק לארגי שקלף לא רחם ועשה במגרש ככל העולה על רוחו.

● קלעו להפועל תל-אביב: לארגי 29, פרישמן 17, מרסר 13, זלוטיקמן 11, ויליס 10, סליישר 7, קורנפלד 4, קאליש 4, אמסלם 2 וריקמן 2.

● קלעו למכבי ראשון לציון: נלסון 26, שוורץ 12, קצרי 7, איתן 7, שטרן 6 בוסאני 6, יואל כהן 4 ונאורי 4.

שפטו ורוניק ופישגוודה לעיני 500 צופים.

מזכירות הפועל תחליט לגבי שיתוף הזרים

ועדת הספורט העליונה של ההסתדרות, בראשות חבר הועדה המרכזת יעקב ישי, שהתכנסה אתמול אחה"צ, קיבלה את הצעת יו"ר הועדה, שמזכירות מרכז הפועל תתכנס ותחליט אם ישותפו שחקנים זרים בקבוצות הכדורגל או לא.

יעקב ישי ציין שבשבוע שעבר פנה ליצחק אופק, מזכ"ל הפועל, וקרא לו לעכב את הדיון נוכח מצבן הכספי החמור של מספר קבוצות כדורגל והיווצרות "חגיגת קניות חדשה" כהגדרתו. עם זאת, נוכח הדעות השונות שנשמעו בועדת הספורט העליונה, בהן תמיכה של חברים בשיתוף שחקנים זרים, הוחלט שחבר ועדה שירצה לערער על החלטת מזכירות הפועל יוכל לערער בפני ועדת הספורט על כל החלטה שתתקבל ואז יתקיים דיון נוסף ומקיף יותר בנושא.

אופק אמר, שהמשבר בכדורגל לא פרץ בעניין השחקנים הזרים ויתרה מזו היו אלה אנשי מכבי ובית"ר שחששו בעבר מרכישת שחקנים זרים. "המשבר פרץ בשל הצעת הפועל לצמצם את מספר הקבוצות בליגות הלאומית והארצית. קבוצות רבות של הפועל התנגדו להצעה זו ולאחר שורה ארוכה של דיונים הוחלט לצמצם את הליגה הלאומית בלבד". לדעתו, נוטה הרוב במזכירות הפועל נגד קבלת שחקנים זרים לקבוצות הכדורגל.

מאבק שחומי עור בגמר גביע אלון. לאוואן מרסר (מימין מספר 13) וג'ונסון מהפועל תל-אביב מתנשאים מעל וייט וברי מהגליל העליון במשחק בו ניצחו התל-אביבים 91:93. (צילום: לאון מינסטר)

● ליגות באירופה

תבוסה ביתית נוספת לרודה

קבוצת רודה, בה משחק מוטי איוניר, נחלה תבוסה ביתית נוספת והפעם על ידי צוולה 5:2.

פיינורד רוטרדאם שסיימה בתיקו 2:2 בדן האג, מוליכה לפני פיליפס איינדהובן (נצחון על אלקמאר 0:3) ודן בוס (גברה על הארלם 1:3), לכולן מספר נקודות זהה 9 — משישה משחקים.

אייאקס אמסטרדאם, שהשיגה אף היא נצחון חוץ גבוה 2:6 על ספארטה רוטרדאם, מדורגת רביעית עם שמונה נקודות מחמישה משחקים.

תיקו ליריבות של רוזנטל

שתי יריבותיה של פ.צ. בריז', בה משחק רוני רוזנטל, האלופה אנדרלכט וסטנדרד ליאז', סיימו את משחקיהן בתיקו.

אנדרלכט עם קורטרייק (0:0) וסטנדרד עם ראסינג גנט.

לחמש קבוצות שלוש נקודות משני משחקים, בריז' (סיימה בסוף השבוע בתיקו), סטנדרד, אנדרלכט, ברסחוט ובוורן.

ברסחוט ניצחה את וורהם 0:2 ובאותה תוצאה גברה בוורן על סרן.

תיקו לברצלונה

הקבוצה המיליונרית, ברצלונה, איכזבה במחזור השני בליגה הספרדית, בשסיימה בתיקו 1:1 עם העולה החדשה מאיורקה.

פראנצ'סקו קראסקו היקנה יתרון לברצלונה מן הנקודה הלבנה, בדקה ה-16, אולם בחלוף 18 דקות, הישווה המרוקני חסן פאדיל. בשער מאיורקה ניצב השוער המרוקני המצויין אבאדו זאקי.

קפטן בילבאו, הבלם הבינלאומי אנדוני גוייקוצ'אה הורחק בדקה ה-64 בשל משחק סוער, במשחק הנצחון 0:1 על סאראגוסה. את שער הנצחון הבקיע סאראביה. ששה שחקנים נוספים נרשמו בפנקס השופט.

במשחק נוסף גברה אספניול על מורסיה 0:2.

תבוסה לואשאש

במחזור החמישי בליגה ההונגרית בכדורגל הביסה בקספאכה את ואשאש בודאפשט 1:4.

פרענצוואראש, שגברה על טאטאבניה 1:2, מוליכה עם שבע נקודות ומקדימה בהפרש שערים את אויפשט (ניצחה את דונאוורוש 0:2), האלראש (4:0 על אגאר) ופץ' (0:0 עם מ.ט.ק.).

הונבד ניצחה את ראבה אטו גייר 0:1.

בפולין: האלופה מדורגת בראש

האלופה הפולנית גורניק זאבזה, מוליכה בטבלת הליגה עם 11 נקודות משישה משחקים, לאחר תיקו (1:1) עם פולוניה ביטום.

פוגון צ'צ'ין הניצבת במקום השני (10) סיימה בתיקו 2:2 עם לך פוזנאן.

שלונסק וורוצלאב במקום השלישי (10), הביסה את גורניק וואלבז'יך 0:4.

כודרי העירוני לודז', גברה על ל.ק.ס. על ווידז'ב 0:1.

מוטור לובלין השיגה נצחון חוץ על רוך חוז'וב 1:2.

פנרבחצ'ה — טראבזון 0:0

המשחק המרכזי במחזור השלישי בליגה התורכית, בין פנרבאחצ'ה וטראבזון, נסתיים בתיקו אפס.

סמסון מוליכה עם חמש נקודות לאחר שהכניעה את ריזה 0:3 ומקדימה בהפרש שערים את בשיקטאש (0:4 על זונגולדאק) ואת קוצ'אלי (0:1 על בורסה).

מחר: דן-בוס נגד הפועל ת"א

הקבוצה ההולנדית דן-בוס תשחק מחר בפתיחת האולם החדש ברמת השרון נגד הפועל תל-אביב.

ההולנדים יתמודדו ביום רביעי נגד הפועל ירושלים בבירה ואילו ביום חמישי ישחקו בחיפה נגד מכבי חיפה.

ביום רביעי ישחקו הפועל חיפה נגד הפועל איתן גבת.

הערב עוד משחקי הרצה

שני משחקי אימון בהשתתפות קבוצות הליגה הלאומית בכדורסל יערכו הערב.

הפועל חולון תארח באולמה את הפועל ירושלים (8) ואילו בגבת ישחקו הפועל איתן גבת נגד הפועל חיפה (8).

גיבסון יהיה הזר השני במכבי ר"ג

מאת יצחק ויסמן

לארי גיבסון יהיה כדורסלן הזר השני של מכבי ר"ג. הוא יגיע היום לישראל.

גיבסון (2.06) בן ה-31 היה בישראל בשנה שעברה וניסה להצטרף לקבוצת הפועל ר"ג, אולם ברח מהארץ כעבור יומיים.

מי שיצר את הקשר בין מכבי ר"ג לגיבסון היה המאמן גרשון דקל שהביאו בשנה שעברה להפועל ר"ג שם, אימן. הסיבות בגללן "ברח" גיבסון מהארץ היו התנאים הירודים אותם קיבל מהפועל ר"ג ששיכנה אותו בבית מוזנח שהתרוצצו בו עכברים.

גיבסון נשוי ואב לשלושה ילדים. לא יכול היה לשאת תנאים אלו ונמלט מהארץ תוך שהוא מוותר על סכום של 1000 דולאר שהיה אמור לקבל מהפועל ר"ג.

לנדל אלוף ארה"ב

● טניס

הטניסאי הצ'כי איוואן לנדל זכה הלילה, בפעם השניה ברציפות, באליפות ארה"ב הפתוחה בפלשינג מדו לאחר שגבר בגמר על בן ארצו מילוסלאב מציר 4:6, 2:6, 0:6.

הנצחון הושג בקלות ורק במערכה הראשונה נתקל לנדל ב... המנוסה בקשיים.

מארטינה נאוורטילובה שזכתה ב... בין הנשים, זכתה אמש גם במשחקי הזוגות כאשר יחד עם פאם שרייבר גברו על הנה מנדליקובה וונדי טרנבול 4:6, 6:3, 3:6.

בזוגות גברים ניצחו סטן סמית ובוב לוץ מארצות הברית את חיימה פילול מצ'ילי ומנואל אורנטס 2:6, 6:7 (11:9 בשובר שיוויון).

איוניר בא להתחתן ויועמד לדין משמעתי

מאת אשר גולדשלגר

מוטי איוניר, אבי ליברמן ויעקב טמרר יועמדו מחרתיים בפני בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בעקבות עבירה על תקנון שחקני ההסכם.

היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל, עורך הדין צבי יפה, החליט על העמדתם לדין בהסתמך על דו"ח מודיעין אורחי.

איוניר, כדורגלן קבוצת רודה ההולנדית, יועמד לדין גם אם לא יתייצב לדיון אולם נראה כי הכדורגלן יגיע לדיון שכן הוא יעשה השבוע בישראל לשם נישואין הערב.

יחד עם השלושה יועמדו לדין אגודותיהם מהעונה שחלפה מכבי תל-אביב ובית"ר תל-אביב.

סוגיה נוספת שתעניין מחרתיים איזה עונש, אם בכלל, יוטל על איוניר שאינו משחק העונה בליגה הישראלית.

נפקיד את כרטיסי השחקן שלנו בכספת

מאת יוסף חכם

בכנס מחאה של קבוצות הליגה הארצית וליגה א' בכדורגל שנערך אתמול ברמת השרון בנושא הירידות והעליות בליגות אלו בעונת המשחקים הקרובה הוחלט על הקמת ועד פעולה של שלושה נציגים.

הנציגים יהיו מהפועל ירושלים, הפועל חיפה והפועל חדרה (ארצית), רמת השרון, הפועל בית-שמש ומכבי חדרה (ליגה א'). תפקידם יהיה להיפגש מחר עם ראשי ההתאחדות ולשנות את רוע הגזירה הקשה שנפלה עליהם.

יצחק רוכברגר, מזכיר קבוצת הפועל רמת השרון, אמר לי אמש כי אם לא תשונה החלטת ההתאחדות לכדורגל יפקידו נציגי 15 הקבוצות שהופיעו לכנס את כרטיסי הליגה בכספת ומבחינתם הליגה לא קיימת.

אין בכוונתם לפנות ליועץ משפטי או בג"ץ בנושא החלטות ההתאחדות. "נמחה רק בדרך הפקרת הכרטיסים", אמר רוכברגר.

סיכום עם בן-שטרית

מאת יוסף חכם

מוטי בן שטרית עשוי ללבוש כבר מחר את מדי האלופה קבוצת הפועל תל אביב במשחק על המקום השלישי מול בית"ר ירושלים בגביע ע"ש יהודה לייזאן.

המחלוקת הכספית בין הכדורגלן וראשי אגודת הפועל תל אביב הגיעה אתמול לסיומה.

יו"ר מחלקת הכדורגל בהפועל תל אביב, חיים צימר, אמר לי אמש: "בן שטרית יועבר במשרדי ההתאחדות ויופיע במשך השנתיים הקרובות".

● כדוריד

תיקו לאלופה במערב גרמניה

מאת יוסף חכם

אלופת ישראל בכדוריד קבוצת מכבי ראשון לציון המקיימת מחנה אימונים במערב גרמניה סיימה משחק אימון עם מחזיקת הגביע הגרמנית קבוצת שאוובינג בתיקו 25:25 לאחר 9:12 במחצית לראשל"צ.

הגרמנים השוו את התוצאה 50 שניות לסיום.

את השערים למכבי ראשון לציון כבשו: בשן 5, אוסלנדר 5, דרוקר 4, צרפתי 4, מובושביץ 2, כנען 2, פופקר 2 ויוסיפוביץ 1.

נוישאטל בראש בשוויץ

בליגה השוויצית מוליכה נוישאטל עם 11 נקודות משישה משחקים, לאחר שהביסה את ציריך 0:4 ומקדימה בנקודה את גראסהופרס ציריך, שהכניעה את לה-שו-דה-פון 1:4.

דונקובה שיפרה שיאה העולמי ב-100 משוכות

● אתלטיקה

שיאנית העולם והאלופה האירופית, הבולגריה יורדאנקה דונקובה, שיפרה בשלוש מאיות השניה את שיאה שנקבע בחודש שעבר בקלן, כשעברה 100 מטר משוכות ב-12.26 שניות. השיא העולמי נקבע במשחקי הבלקן בלובליאנה, יוגוסלביה.

בתחרות בינלאומית בריטי, איטליה, ניצחה אוולין אשפורד מארה"ב את מרליס גהר ממזרח גרמניה, כשגמאה 100 מטר בזמן מצויין — 10.88 שניות, לעומת 11.01 של גהר.

אשפורד מחזיקה בשיא העולמי וזכתה בתואר האולימפי בלוס אנג'לס. כעוד שגהר זכתה באליפות העולם בהלסינקי ובאחרונה באליפות אירופה בשטוטגרט.

שיאנית העולם בקפיצה לגובה, הבולגריה סטפקה קוסטאדינובה, קפצה לגובה 2.03 מטר והאמריקנית, דיאיין דיקסון רצה 400 מטר ב-51.03 שניות.

● קליעה

שיאים עולמיים

שני שיאי עולם בקליעה נקבעו באליפות העולם במזרח ברלין. הקבוצה הסובייטית שיפרה בשתי נקודות את שיאה באקדח אויר בצבירה 1707 נקודות.

השיא השני נקבע על ידי הגברים של מזרח גרמניה שצברו ברובה אויר 1770 נקודות ושיפרו בשלוש נקודות את השיא הקודם של הצרפתים.

טלוויזיה

08.00 עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.40 כלי מורות — ש 09.00 אנגלית ה' 09.20 חשבון פשוט ד' — כפולות והתחלקות 10.00 שעת כושר 10.10 אנגלית ד' 10.30 הגיל הרך — רגע עם דודלי — כשמנה שלנו 11.00 ערבית מזורזת (ד"ה) — מרחבא 11.15 אנגלית ו' 11.30 ארץ מולדת — בין הזמנים 12.00 אנגלית ח' 12.25 תלמוד — שניים אוחזין — היכי דמי 12.50 מדעי הטבע ז'-י"ב — הגרביה 13.30 צרפתית העשרה 13.45 פה ושם — לנוח ולהרגע מבלי להגע 14.00 עד כאן — חדשות קול ישראל 14.05 שעת כושר 14.15 מאה ציורים מפורסמים — ריזקן עצמי — דיור 14.25 קסם קסם — בניה 14.50 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה 15.10 שעת משפחה — הבית ברח' רוז 12 — הסרט מתאר את מורכבות הבעיה של האפליה הגזעית, דרך תאור קורותיה של משפחת פרנקלין העוברת לגור בעיירה בה מתגוררים תושבים לבנים בלבד. תושבי העיירה מאוחדים בדעתם לנסות להרחיק את המשפחה מהמקום ואף יוזמים התפרעות על בית המשפחה 15.55 בו ג'סט — פרק 6 — האחים ג'סט נשלחים למצבר מרוחק במודאן כדי לדכא מרד של השבטים שם 16.25 גוליבר בליליפוט — פרק כ' — גוליבר מתיידד עם ליידי פליגמג, רעייתו של שר האוצר, עצותיה הנבונות עוזרות לו להתקרב אל המלך והמלכה והוא הופך לאורח רצוי בממלכת ליליפוט 17.00 ערב חדש — מנחה רפי רשף 17.30 עליה בארץ הפלאות — שם הפרק: יום כביסה. יום כביסה בארץ הפלאות, אך הכביסה יוצאת מלוכלכת, משום שמכבסים שם במים קרים 18.00 מועדון החתול שמיל — הפעם מתארחים במועדון פנטומימאים: חנוך רוזן, יורם בוקר ולהקתו 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 18.50 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 סיפורו של ג'סי אוונס — סדרת דרמה בת 4 פרקים 20.45 נקודת חן — סדרת טיולים עם אורי רביד 21.00 מבט לחדשות 21.30 כן, אדוני ראש הממשלה — סדרה קומית אנגלית. הפרק הראשון: המפתח. מאבק טריטוריאלי במשרדי רוה"מ: האמפרי מתנחל שוב במשרדו של היועץ הפוליטי, היועץ מתלונן באוזני רוה"מ, על שהוא מניח להאמפרי לנהוג כרצונו 22.00 זה הזמן — תכנית אירוח שבועית מנחה: רם עברון 22.50 ברודאק — סדרת סרטי מתח. הפרק השני: השאר אותם צוחקים 23.45 מסוף של יום חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.07 "בוקר טוב" 07.30 "שחרית מוסיקלית" 08.30 "קונצרט בוקר" 11.57 "מגישים שיר" 12.05 "מאוצר הסרטיזל" — מיטוטקי שיראי — סוטראן. הלמוט הל — סונטה. וולף: 5 שירים. מאהלר: 3 שירים. ברגן: 7 שירים מוקדמים. 13.00 "קונצרט צהרים" — מוצארט: קונצ'רטו ברה-מג'ור לפסנתר ולתזמורת "ההכתרה" — ק. 537. מנדלסון: שלישייה מ' 2 לפסנתר, כנור וצ'לו, בדו-מינור. סרסטה: סונטה מס' 2 במי-במול מג'ור לכנור ולפסנתר. פלוראן שמיט: "טרגדית שלמית", לתזמורת ומקהלה 15.05 "מוסיקה ויזו" — הרברט פורשטנגה — דרך כלי הנקישה. מוסיקה לתוף, חלל, וזמן, יצירות לכלי נקישה בתכנון עצמי ולאלקטרוניקה בביצוע הצלחן מתוך הפסטיבל השביעי למוסיקה אלקטרונית של שטוקהולם 16.00 "קונצרט מנחה" — ברהמס: סרנדה מס' 1 ברה-מג'ור. שוברט: "אופרטוריום" לטנור, מקהלה ותזמורת. תאודור פון שאכנה: קונצ'רטו בסי במול מג'ור. היידן: סימפוניה מס' 45 בפה דיאז מינור "הפרידה". הנדל: סויטה בפה-מג'ור מתוך "מוסיקה על פני המים" 18.30 "קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית "רים רשה"ש". קראל שלמון: מתולות מתושלח. אלכסנדר טנסמן: 4 קטעים לתזמורת. ברליוז: "קלאופטרה", תמונה לירית. ברהמס-הנדל: ואריאציות על נושא הנדל 20.05 "ערב טוב" — קורלי: וריאציות על הנושא "גרינסליבס" מנגינה עממית אנגלית. הנדל: טריו-סונטה בסול מינור לחליל, כנור וקונטינואו 20.27 "מגישים שיר" 20.30 "מאולמי הקונצרטים בעולם". התזמורת הסימפונית של רדיו פרנקפורט — ענגל. סקיסט: קונצ'רטו מס' 3 בסי מינור לכנור ותזמורת. מסיאן: טורנגלילה. 22.30 "מן המקורות" — "בן אדם, מה לך כי נרדם" סליחות לקראת ראש השנה 23.00 "קונצרט לעיר" — ברליוז: "רוח של הורד" — מתוך "לילות קיץ". שוברט: שלישית מתריים בסי במול מג'. ר. 582. דיליוס: "ליל קיץ על הנהר". שוסטקוביץ: רביעייה מס' 1 בדו מג'ור. צ'ייקובסקי: "לישון" — שיר

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 "תנגר" — עם בני הגזל 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים 09.30 "מפגש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 "דרך קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 השידור היומי לבתיה"ס — "ספר אני שומע" — לכתות ב', ג': בחורה ללימודים", "השכלה רעת לכל" — "הגישה ההוליסטית: להכרת האדם" — ד"ר אלקנה צור והשופט "מוני הגישה הוליסטית" 12.05 "שיר ופזמון" 14.05 "לבת ולבן ולכל המתעניין" תכניות לילדים — א) "קשי הבוקר", ב) "עכברים ובני אדם" — תסכית. ג) "הפתגמים", ד) "ספור השבוע" — "מקץ עשרים שנה" — מאת א. הצרי 15.00

לילדים הגדולים "המשך יבוא" — שעשועון בשידור חי 15.25 שירים עבריים 15.53 "מאוצר הספרים" — סקירה על ספר חדש 16.05 "רדיו ודרמה" — "כנס הכתה" — מאת יהודה עמיחי. בימוי: ניסים קמחי. משתתפים: אילן דר, אלברט כהן, יפה גבאי, שמעון לב-ארי, גילה אלמגור ומישא נתן. (ש.ח.) 17.12 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה המשודרת" — "המוטטות משטרים דמוקרטיים" הפעם: "סיכויים וסיכונים הסברים תלוליים" — חלק ראשון — ד"ר ברוך ויסר 18.06 "מינחת ערב" 19.05 "עיונים בפרשת השבוע" 22.05 "אותות ומופתים" — סדרה תעודית במלאת 30 שנה לרדיו העברי: "קול ציון מירושלים" — תכניתו של פרדי איתן (ש.ח.)

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה" 08.05 "כוכב הבוקר" עם ז'ק כדל 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 12.10 "א א ב"ב" — עם אהוד מנור 13.00 "בחצי היום" חדשות ופזמונים 14.06 "בת צחוק" הווי והומור 15.05 "רגעי קסם" 15.31 לוח מרעשן 16.05 "שירים ושעורים" 17.10 "יומן כלכלה" 17.30 "על מספרים ואנשים" מגזין המשק והחברה 18.06 "שעה חפשית" מגזין שבועי לעניני חנוך 18.45 היום בספורט 19.00 "היום הזה" 19.35 "דין ודברים" מגזין לעניני חוק ומשפט 20.05 "סלם הזמירות" 22.05 "פינת הג'אז" 23.05 "מחפשים את המטמון" מנחה משה טימור

גלי צה"ל

06.30 "מוקדם עין" — החדשות הראשונות של היום 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 "אילה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב 11.05 "נבון לעכשיו" — עם רפי רשף 13.05 "להיט לתאבון" פזמונים ישראלים ברצף 14.05 "דו רה יומי" — עם רונית לנץ ודני קרפל 15.05 "מגישה יומית" — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.54 כאפון מילולי — סיגנו של אבשלום קור 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם דן שילון ויעל דן 18.05 "זה לא כל כך פשוט להיות שריונר" — עם חיילי השריון וקציניו. התוכנית הוקלטה ביחידת שריון בדרום הארץ. 18.45 "משולש" — עימות יומי בעניני השעה. בני קצובר — אנט דולצ'ין. מנחה: יוסי עוזרד 18.57 הודעות לחיילים 19.05 פזמונים לכולם 20.05 "מוסיקה נכר" — שעה של בלוז, עורך: דני קרפל 21.00 מבט לחדשות 21.30 "לילה לא שקט" — פזמונים עבריים 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים 23.05 "לילה לילה" — עם יואב קוטנר 23.55 "שיחת חצות" — עם ד"ר דינה גורן 00.05 ציפורי לילה — עם גילת מואב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים

רשת ג'

06.05 "בחזרה לאשור" — להיטים ותיקים 07.05 "שיר בבוקר בבוקר" 09.05 "מה, כבר"

תשעה" עם אבי אתגר 10.05 "דברים טובים" עם שמירה אימבר 11.05 שעה תמימה עם מלאכי חקיה 12.05 "שבעים מי יורע" 13.05 "רק בימי חול" עם מנחם פרי 14.05 "פזמון חוזר" 15.05 "חדש, חדיש ומחודש" עם שוש עטרי 16.05 "הצגה יומית" 18.05 "היה היו..." — מצר פזמוני העבר 20.05 "לי ולך — שיר וברכה" 21.05 "קצת אחרת" עם אורלי מורג 2.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל-אביב

אסתר: הטרמסינט 9.40, 7.30, 5
אורלי: רכבת אל החופש 9.30, 7.15, 5
בית לסין: אבודים באמריקה 23.15
בן-יהודה: אהבה בשחקים 9.30, 7.15, 5
גת: הצבע ארגמן 9, 6, 3
גורדון: מקרוני 7.45, 9.54
דקל: הרומן של מרסי
דרייב אין:
השגעון הגדול 08.00
תחיד תתיד 10.00
סקס 12.00
חן: תעלול קטלני 9.30, 7.30, 5
מוזיאון תל-אביב: "שואה"
לימור ודרשי: עוצמה 9.30, 7.15
מאו: שתי אצבעות מצירון 9.30, 7.30
סינמה 1: זהירות, הבית מתפרק 9.30, 7.30, 5
סינמה 2: השגעון הגדול 9.30, 7.30, 5
סאריפו: עוברת אורח 23.30
רב-חן:
חן 1: היחפן מבוורלי הילס 7.45, 5.35, 3.25
חן 2: שגעון של לילה 9.50, 7.45, 5.30
חן 3: ב"כ לשוטרים מתקדמים 9.50, 7.50, 5.55
חן 4: מרגלים כאלה 10, 7.55, 6
חן 5: חופשה מטורפת באירופה 9.50, 7.50, 5, 2, 11
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
תל-אביב: תקלה מופלאה
תכלת: החברים של אלכס 9.30, 7.15, 4.30
צוותא: ילדי המדרגות 8.00

רמת-גן

אלאוים: כחום הגוף 9.30, 7.30, 5
לילי: תקלה מופלאה 9.30, 7.15
אורמן: היחפן מבוורלי הילס 9.30, 7.15, 5
רב-גן:
גן 1: צבע ארגמן 9, 6
גן 2: בר 51 9.50, 7.30
גן 3: סיטורה של אגנס 9.50, 7.30
גן 4: שגעון של לילה 9.45
חופשה מטורפת באירופה 7.30, 5

ירושלים

אריסון: תעלול קטלני 9.30, 7.30, 4.30
אורנע: חופשה מטורפת באירופה 9.30, 7.30, 4.30
בית אגרון:
נטי גאן 16.30
פני ואלכסנדר 18.30
שורת המקהלה 21.30
הפלישה להוליבוד 1941 24.00
בנייני האומה: זכרונות מאפריקה 6.15
כפיר: יפת בוורוד 4.30, 7.15
אורגיל: היחפן מבוורלי הילס 5, 7.00
מיטשל: תקלה מופלאה 4.30, 7.30
סמדר: יומנו של צב 7.00
חבירה: שתי אצבעות מצירון 4.30, 7.00

חיפה

ארמון: קור ורעם 4.30, 7.15
אורה: אצבע משולשת 4.30, 7.00
חן: קרטה קיד 4.30, 7
עצמון: תעלול קטלני 4.30, 7.00
פאר: היחפן מבוורלי הילס 4.30, 7.00
קרן אור המורדש: שואה 6.1
רון: יפת בוורוד 4.30, 7.00
אמפי: 3 רווקים ותינוק 4.30, 7.00
אורלי: אהבות משתנות 4.30, 7

נתניה

שרון: היחפן מבוורלי הילס 9, 6
סטוריו: הצבע ארגמן 5, 7

חולון

סביון: זהירות הבית מתפרק 5, 7.30
מגדל: היחפן מבוורלי הילס 7.30
ארמון: צעירים וקשוחים 7.30

בת-ים

עצמאות: זכרונות מאפריקה 9, 6

הרצליה

היכל: הסיפור שאינו נגמר 9.00
מחסל ושמו נינג'ה 7.30
מלון דניאל: רק בין חברים 7.00

באר-שבע

חן: רכבת אל החופש 4.30, 7.15

עכו

אודיטוריום: שנת הדרקון 7.30

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי

הערב יום ב', 8.9

המלט: 20.30

המתאבד: 20.30

חדווה וניה — קיבוץ סאסא.

צוותא לתרבות מתקדמת

יום ב' 8.9 בשעה 20.00 "ילדי המדרגות"

"בוקר טוב ישראל" בשעה 21.00

"מושל יריחו".

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים

קופ"ח עין יהב — חולון.

חולון

אהרון — הופיין 52.

קופ"ח עין יהב.

ירושלים

בקשי — מחנה יהודה.

נתניה

קופ"ח כללית — ברודצקי 31.

פתח-תקוה

קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת-גן

קופ"ח כללית — המיתר 25.

תל-אביב

בריאות — המלך ג'ורג' 28

זיוה — אצ"ל 52 — שכ' התקוה.

חיפה

יבנה — אבן סינא 7.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח-תקווה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל-אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

● הדסה ע"כ – פנימית, כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.

● שערי צדק – עיניים.

● משגב לדך – נשים.

● ביקור חולים – ילדים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל-אביב — בימים א'–ה' בין השעות 23.00–21.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 24.00–18.00, בשבתות ובחגים בין השעות 21.00–15.00.

הכתובת: רח' כרמיבכבא 49, טל' 284649.

בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 333566. פתוחה מדי יום בימים, כולל ערבי שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה — המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתיאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לנפגעות אונס לעצגנה ואיזור השרון, טל' 052-32452 בימים א'–ה' בשעות 21.00–17.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171

ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111

ער"ן חיפה — טל' 04-672222

ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111

ער"ן נתניה — טל' 053-35316

פילוק מיטוריים — מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יסמור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 20.00–08.00, בימי ו' 15.00–08.00. טלפונים: 03-433500, 03-483500.

יד ביד – ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות)

חיפה – 04-229488 (20.00–11.00)

נהריה – 04-920014 (20.00–11.00)

קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' ו-ה' – טל. 222732.

"קו פתוח" – ארון קשבת לילדים ובני-נוער 03-221680 (24 שעות)

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד רמלה — 101, טל' 08-231022, אשקלון טל' 065-93334, טבעון — 101, טלפון 04-951401, נהריה — טל' 04-923333, בת-ים — טל' 5511111, באר-שבע — טל' 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה – טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה:

בימים א'-ה': 16.00

בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני-ברק וירושלים

א'-ו': 7.00

מתל-אביב לחיפה:

בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל-אביב לנהריה:

בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת-גלים, לתל-אביב:

בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל-אביב:

בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.

בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תן טרמפ לחייל

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי עמק-הירדן

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק-הירדן שבמועצה האזורית עמק הירדן צמח, הפקדה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 5106–קבוץ מסדה", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

אלה הם השטחים הכלולים בתכנית: חלק מגוש 15711 עיקרי מטרת התוכנית: תיחום שטח הקיבוץ והסדרי הבניה בו.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

עמרם קלעג'י, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה צפון

תאריך: כ"ט בתמוז תשמ"ו, 5.8.86

ועדת משנה לתכנון ובניה

חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

תיק בנין 2466

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 403 בגוש 6740 ברח' החייל מס' 9 חולון, הכוללת מתן הקלה כ-ב א. אחוזי בניה 6% משטח 501/6 מ"ר לכל ריירי הבית בשתי הקומות.

החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רחוב ויצמן בשעות קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

התנגדויות שתוגשנה חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון

מ"מ ראש העיר

ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה

חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

תיק בנין 1614

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 10 בגוש 6011 ברח' תרדוף מס' 3 חולון, הכוללת הקלה באחוזי בניה 2.7% משטח המגרש 702/2 מ"ר לקומת הקרקע בלבד.

החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים א'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

התנגדויות שתוגשנה חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון

מ"מ ראש העיר

ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

מרחב תכנון מקומי

השומרון

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הוגשה בקשה מס' פ/2918 ע"י מר נבות משה מרח' הרקלים בפרדס-חנה על חלקה 13 בגוש 10102 שבאישורה יש משום הקלה לענין 1) 6% בבניה מעל המותר 2) גודל מגרש מינימלי באזור משקי עזר (1414 מ"ר במקום 2000 מ"ר).

התנגדות מנומקת בכתב, יש להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לועדה המקומית השומרון (ת"ד 58 זכרון-יעקב 30900).

תאריך: י' באב תשמ"ו

15.8.1986

שלום ברזילי,

יו"ר הועדה המקומית

השומרון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

"חורים"

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לדיון, בקשה לבניית תוספת למגורים בגוש 6452 חלקה 210 על-ידי סאר איתן ורבקה ברמות-השבים, וההקלה הנדרשת הינה: 1) הקלה בקו בניין צדדי — 3.60 מ' במקום 4.00 מ'; 2) הקלה בי"י בניה — תוספת 6%.

כל מעוניין, אם בבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שה-תכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

תאריך: 4.9.86

א. שמעוני — יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "חורים"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת שני מבנים בני שתי קומות מעל קומת עמודים ויציאות לגג בשד' ויצמן 12 קרית ביאליק גוש 11538 חלקה 83.

מהות הסטיה: 1. חריגה של 79.93 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 9.53% משטח החלקה; 2. הקלה בגובה מבני היציאה לגג.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה - קריות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי, קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת בנין ברחוב קרן היסוד פינת רחל, גוש 11553, חלקה 160, קרית ביאליק.

מהות הסטיה:

1. הקלה של 68.70 מ"ר שהם 7.5% משטח החלקה.
2. הקלה במספר הקומות: 5 קומות במקום 4 קומות.
3. גובה מבנה יציאות לגג.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5, קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

הצהרות מוות 86/86

אל: בית המשפט המחוזי בירושלים

בענין חוק הצהרות מוות, תשל"ח–1978

ובענין הצהרת מותם של הנספים: סוניה רייגורדצקי, ד"ר רייגורדצקי, קונסטנטין רייגורדצקי, ויקטוריה רייגורדצקי, מאשה לוין, קופל לוין.

המבקשת: ססילי סלושני מרח' תעלית 40 בנהריה ע"י עוה"ד ר. לוריג ו/או ע. ניר משדרות הגעתון 45 נהריה.

הודעה

1. לכל יודע כי ססילי סלושני מרח' תעלית 40 בנהריה ע"י עוה"ד ר. לוריג ו/או ע. ניר משדרות הגעתון 45 נהריה פנתה אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של הנספים הנ"ל שנעלמו ומשערים שהם מתו וכי בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 25.11.86 בשעה 11.00.
2. מקום לידתם, תאריך לידתם, מקום מגוריהם הרגיל, מקום מגוריהם האחרון, אזרחותם והתעסקותם אינם ידועים.
3. הקשר האחרון עימם היה בשנים 1938–1939 כשהם חיו ברוסיה.
4. סוניה רייגורדצקי הוא אחות אמה המנוחה של המבקשת וד"ר רייגורדצקי היא בעלה ושני ילדיהם הינו קונסטנטין רייגורדצקי וויקטוריה רייגורדצקי.
5. מאשה לוין היא אחות אמה של המנוחה, קופל לוין היה בנה.
6. כל מי שיש לו ידיעות על הנספים והנזכרים לעיל מתבקש בזה להמציא לבית המשפט, בין בכתב עד ליום הדיון, ובין בעל פה לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל, אם בעצמו ואם ע"י באי-כוחו, ונמק את התנגדותו, או ימסור לבית המשפט הצהרה בשבועה שכוונה על ידיו שבה פורטו טעמי התנגדות, או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל, שבה יפרט את טעמי התנגדות, שאם לא כן יחליט בית המשפט כטוב בעיניו.

תאריך: 5.9.86

חרשם: ד"ר אליהו צ' בן-זמרה

209 ניצולי ההתקפה הגיעו אתמול לפראנקפורט במטוס אמריקני

מאמץ בפקיסטאן ללכוד את אנשי הקשר המקומיים של חוטפי המטוס

ראש קבוצת החוטפים שנשארו כולם בחיים הזדהה בחקירתו כפלשתיני

● „פאן־אמריקן" משבחת את עוז רוחן של הדיילות: נהגו כגיבורות

קאראצ'י. — המחבלים שהשתלטו ביום ו' על מטוס „בואינג 747" של „פאן אמריקן" בנמל התעופה של קאראצ'י, הודיעו, כי הם בעלי ארבע אזרחויות ערביות שונות והם משתייכים ל„ארגון המהפכני הבין־לאומי" — נודע אתמול ממשטרת פאקיסטאן, שפתחה בחקירתם.

מנהיג הקבוצה אמר כי הוא פלשתיני. אחד מאנשיו הוא כנראה לבנוני ואחר סורי. כן נחקר חשוד בעל אזרחות של באחריין.

סוכנות הידיעות הרשמית של פקיסטאן מסרה בשבת, כי כל חוטפי המטוס חיים, בניגוד להודעתו של מנהל התעופה האזרחית, אנוואר מירזה, שמסר כי אחד מהם נהרג.

המשטרה מסרה, כי נמשכים החיפושים אחר „אנשי־הקשר המקומיים של חוטפי המטוס".

המשטרה לא מסרה פרטים על ה„ארגון המהפכני הבין־לאומי", שאליו משתייכים הטרוריסטים, לטענתם, אך ציינה, כי מרכזו של ארגון זה קרוב לוודאי ביירות. עד כה לא היה ידוע ארגון בשם זה.

חברת „פאן אמריקן" מסרה, כי הדיילות שהיו במטוס התנהגו „כגיבורות ממש". חוטפי המטוס הורו לדיילות לאסוף את הדרכונים של הנוסעים. אולם כאשר הן ניגשו אל נוסעים אמריקניים הן התכופפו כאילו כדי לקחת את הדרכון, אולם למעשה הניחו אותו מתחת למושב.

הדיילות, כולן בעלות אזרחות הודית, שמרו על קור רוח וגם הזיזו בהחבא את המנגנון של כמה מדלתות המטוס לעמדה אוטומטית, כדי שמגלשות־המילוט ייפתחו עם הזזתן, דבר שאיננו נעשה במצב נורמלי, כאשר המטוס על הקרקע.

כאשר החלו „היריות, פתחו נוסעים את הדלתות, המגלשות נפרסו וכך הצליחו נוסעים להמלט.

אחרים מהנוסעים נפצעו תוך כדי קפיצה מכנפי ה„בואינג", לאחר שיצאו מדלתות החירום.

„סאנדיי טיימס" הלונדוני מסר אתמול, כי שלטונות פקיסטאן הוזהרו לפני שבוע על־ידי שרותי ביון מערביים בדבר אפשרות של פיגוע טרוריסטי, בעקבות מידע שלפיו נראו חברים של קבוצת אבו ניזאל בפקיסטאן.

מפראנקפורט נמסר אמש, כי מטוס אמריקני מיוחד, ובו 209 ניצולים מן ההתקפה הרצחנית בקאראצ'י, נחת בנמל־התעופה של העיר. 124 המשיכו בדרכם לניו־יורק, 18 ללונדון ו־15 איטלקים למילאנו. (ע"צ, עז"ר)

ארה"ב מחפשת אימותי מודיעין לזהות החוטפים

בוושינגטון מניחים: ישראל לא תבליג

מאת כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — למימשל רייגן אין עדיין מידע ברור על זהות חוטפי מטוס „פאן אמריקן" בקאראצ'י, וגם לאחר שיושלמו תיחקורים, ימתין המימשל לאימות מודיעיני ממקורות נוספים, קודם שיחליט על פעולת־גמול — אמרו כאן אמש מקורות מהימנים.

במימשל אין משוכנעים כי החוטפים ימסרו לחוקריהם הפקיסטאניים פרטים מדוייקים על זהות שולחיהם. האמריקנים מודעים גם לאפשרות, שהחוטפים נשכרו לביצוע משימתם בטיעונים כוזבים, ואינם יודעים מיהו האחראי האמיתי להפעלתם.

במימשל התעניינו גם אתמול במידע ישראלי על זהות מבצעי הפיגועים בקאראצ'י ובאיסטנבול. בוושינגטון מניחים, כי ישראל לא תבליג, אך בעיתוי פעולת־גמול תתחשב בהשפעתה האפשרית על פגישת־הפיסגה בין ראש־הממשלה לבין הנשיא מובארק, שטרם ברור אם אכן תיפתח מחרתיים באלכסנדריה.

טלקס

● **נורווגיה — היקרה ביותר באירופה**

קופנהאגן.- מפירסומים של איגוד הצרכנות הבין־לאומי עולה, כי נורווגיה היא כיום המדינה „היקרה" ביותר באירופה. „סל מוצרים" שנבדק להשוואה בין הולנד לנורווגיה העלה, כי הסל שעלה בהולנד כ־7.5 דולר מחירו בנורווגיה היה 19 דולר. סל דומה במדינות סקנדינביה האחרות: בשוודיה ב־2.5 דולר פחות מאשר בנורווגיה ובדנמרק – ב־5.2 דולר פחות. האינפלציה בנורווגיה השנה תהיה כ־7 אחוזים, וחוששים שתגיע אף ל־10 אחוזים.

עלי כהן, דנמרק

● **משטרת תורכיה עצרה 150 מתפללים באהאיים**

אנקארה.- משטרת תורכיה עצרה בשבת 150 באהאיים, שהתפללו במלון בעיירה בורסה, במערב תורכיה – נמסרה סוכנות ידיעות מקומית.

כוחות הבטחון נכנסו למלון ועצרו את המתפללים בנימוק שהם חשודים בהפרת החוקים המגדירים את תורכיה כמדינה „חילונית".

נערכו חיפושים בדירותיהם של עשרות איראנים החיים בתורכיה והוחרמו ספרים ועלונים. רבים מאלפי הפליטים האיראניים בתורכיה הם באהאיים, שנרדפו בארצם בשל דתם.

וחוקה של תורכיה, שהיא מדינה מוסלמית ברובה, מבטיחה חירות דתית. אולם הדת הבאהאית נחשבת ככפירה בעיני המוסלמים. (ע"ר)

● **נורווגיה עשויה להכפיל תתקציב למלחמה באיידס**

קופנהאגן.- תקציב ממשלת נורווגיה לחקר מחלת האיידס ולמלחמה במחלה עומד השנה על 6 מיליון דולר. ועם כינוסו של הפרלמנט הנורווגי בתחילת החודש הבא, תועלה הצעה להגדיל את הסכום ל־13.3 מיליון. ברור עתה, כי גם הסכום המוגדל לא יספיק, והתחזיות מדברות על סכומים שנתיים שבין 20 ל־27 מיליון דולר. בדנמרק נודע בינתיים על מותו של החולה ה־59 ממחלת האיידס, וחוששים כי מספר החולים במחלה, המועמדים למות, גדול הרבה יותר.

עלי כהן, דנמרק

הבלתי־מזדהות קוראות לוועידה בינ"ל למזה"ת

הארארה. — ועידת הפיסגה ה־8 של הגוש הבלתי־מזדהה קראה אתמול למועצת הבטחון „לשקול „הקמת ועדה מכינה בהשתתפות חברי מועצת הבטחון, שעליה יוטל לבחון את הדרכים ואת האמצעים לכינוס ועידת שלום בין־לאומית למזרח התיכון".

בהודעה המסכמת של הוועידה נאמר, כי ועידה לשלום במזה"ת חייבים להשתתף כל הצדדים, הנוגעים בסכסוך הערבי־הישראלי, כולל אש"ף, והמדינות שהן חברות קבועות במועצת־הבטחון. משקיפים מעריכים, כי הקריאה של הגוש הבלתי מזדהה מתווספת להצעה שהעלה ביולי מנהיג ברה"מ גורבאצ'וב, לכנס ועדה מכינה של חמש המדינות הקבועות מהמועצת הבטחון (ארה"ב, בריה"מ, צרפת ובריטניה) כדי לסלול את הדרך לועידה בינלאומית.

ועידת הפיסגה החליטה, כי ועדת שמונה המדינות הבלתי־מזדהות לענייני פלשתין, שהוקמה ב־1983 בניו־דלהי, תמשיך בעבודתה כדי להקל על כינוס ועידה בין־לאומית. בוועדה זו חברות אלג'יריה, באנגלה־דש, קובה, הודו, סנגאל, יוגוסלביה, זאמביה ואש"ף. הוחלט, כי זימ־באבווה, כנשיאה תורנית של הגוש, תהיה „חברה נוספת בוועדה ותשב ראש בדיוניה". ועידת הפיסגה חזרה והדגישה את „תמיכתה האיתנה באש"ף כנציג לגיטימי יחיד של העם הפלשתיני".

בעניין ההפצצה הישראלית על מטה אש"ף בטוניס, בספטמבר אשתקד, הדגישה הוועידה כי יינקטו צעדים חופים כדי לאלץ את ישראל לא לחזור על מעשים כאלה. (ע"צ, ע"ר)

הכתב ניקולס דנילוף מואשם רשמית בריגול

מוסקווה. — הכתב האמריקני ניקולס דנילוף, שנעצר במוסקווה בחודש שעבר, הואשם רשמית בריגול — מסר עמיתו מן השבועון האמריקני „יו.אס.ניוז אנד וורלד ריפורט", שבו הוא עובד.

הכתב, ג'ף טרימבל, מסר, כי דנילוף, בן 52, התקשר למשרד ואמר, כי כתב־האישום הוגש נגדו בבית־הסוהר לפרטורבו במוסקווה, שם הוא מוחזק למן ה־30 באוגוסט.

דנילוף הוסיף, כי חקירת הק.ג.ב. בעניינו עלולה להמשך עד 9 חודשים.

טרימבל, שדיבר עם דנילוף בטלפון במשך 18 דקות, סיפר לאחר מכן: „הוא אמר לי, כי העניין שלו עובר עתה לשלב הרבה יותר רציני. האשמה הרשמית בריגול מעמידה אותו על בסיס שווה עם פרשה אחרת המוכרת לכולנו". (ע"ר, ע"צ)

שר החוץ של ספרד מגיע מחר לישראל

מאדריד. — שר החוץ הספרדי, פראנסיסקו פרנאנדז אורדונייז, יבוא מחר לביקור ראשון בישראל, שהוגדר במדריד כ„היסטורי".

ביקור רשמי זה של שלושה ימים יהווה למעשה את „ראשיתם של יחסים נורמליים" בין שתי המדינות — אמר נשיא הקהילות היהודיות של ספרד, שמואל טולידנו, לסוכנות הידיעות הצרפתית.

היום, לפני צאתו לישראל, יבקר אורדונייז בקאהיר, שם יפגש עם שמונה שגרירים ספרדיים (כולל השגריר בתל־אביב), כדי לסקור את המצב באזור. בקהיר הוא עשוי להפגש עם הנשיא מובארק, לפגישת נימוסין.

תמיכה במדיניות פרס בכנס מנהיגים סוציאליסטיים אירופיים

מאת ארנון ימה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — מנהיגים סוציאליסטיים אירופיים הביעו, בכנס שהוקדש לישראל ולציונות בפאריס, תמיכה ועידוד למדיניות ראש הממשלה, שמעון פרס, בחיפוש אחר הסדרי שלום, ותיארו אותה כ„תרופה לקנאות".

עם זאת קראו ליתר פתיחות כלפי הפלשתינים ומדינות ערב, כדי „לא להחמיץ שום הזדמנות".

המנהיגים מ־12 מדינות, בכללם וילי ברנדאט המערב־גרמני, מזכיר המפלגה הסוציאליסטית הצרפתית ליונל ז'ופין, ראש ממשלת צרפת לשעבר ג'ים גאמה, סגן שר־החוץ השוודי קרלסון, אבא אבן, עוזי ברעם ואחרים, גינו בחריפות את הטבח בבית הכנסת באיסטנבול. כולם ניצבו דום לדקת־דומיה לזכר הקורבנות.

בכנס שערכה מפלגת העבודה, הורעפו שבחים על פרס, על רקע השתוללות השר שרון, כמי שבלם בתוך שנתיים את תהליך ההקצנה בישראל, שיקם את מעמדה של ישראל בעולם במדיניותו המתונה, הפכה שוב לפופולארית במערב־אירופה והוציאה מלבנון. אין עוד כמעט מחלוקת בין הסוציאליסטים למפלגת העבודה. המנהיגים, שבעבר הביעו ביקורת על ישראל, אינם מטיפים יותר. הם עודדו את העבודה להמשיך בדרכך זו לכיוון של הגדרה עצמית לפלשתינים. אבא אבן אמר, כי הפתרון הירדני־הפלשתיני כלול בעיקרון „הגדרה העצמית.

המפגש נועד להציג את התנועה הציונית; את ישראל ואת הסכסוך הישראלי־הערבי לפני דור צעיר של מנהיגים סוציאליסטיים, שמונחים אלה היו בשבילם, עד לפני כמה שנים, מונחי־נגאי.

בחסות החשיכה הוברח ראש ממשלת טוניסיה המודח למקלט באלג'יריה

טוניס. — ראש הממשלה לשעבר של טוניסיה, מוחמד מזאלי, שהודח לפתע ביולי, הוברח לפני ארבעה לילות לאלג'יריה — גילו מקורות המקורבים למשפחתו.

מזאלי, בן 60, שכיהן כראש ממשלה למן 1980, חצה את הגבול ביום ו' בעזרת „מורה דרך" בתשלום. באותו יום היה חג לאומי בטוניסיה, וכוחות הבטחון היו עסוקים לרגל החגיגות. העתונות הרשמית רמזה כי יתכן שמזאלי נמלט מכיוון שנפתח מסע נגד השחיתות. (ע"ר)

פליטים מלבנון „גנבו" שיחות בעשרות אלפי דולר

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בסקנדינביה

קופנהאגן. — חברת הטלפונים של קופנהאגן התלוננה במשטרה על גניבת שיחות טלפון בסך כולל של 125,000 כתר (קרוב ל־18,000 דולר). על סמך התלונה, נעצרו מספר פליטים מלבנון, שמצאו דרך זולה להתקשר לארצם. המדובר בנראה בהתחברות בלתי־חוקית לרשת, אך החברה והמשטרה אינם מובנים לגלות כיצד נעשה הדבר.

בינתיים כלואים בדנמרק — על לא עוול בכפם — בני זוג לבנונים. האשה הרה. הם הוחזרו תחילה לגרמניה המערבית, משם שביקשו שם מקלט, והתקנות החדשות קובעות, כי מי שביקש מקלט באחת משתי המדינות, לא יוכל לבקש מקלט באחרת. לאחר שבני הזוג הוחזרו מדנמרק, סרבו הגרמנים לקבלם והם נמצאו במצב משפטי של „שטח הפקר". שופט בעיר גבול דנית קבע, כי השניים יעצרו לשבועיים, כשלב זה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 5.9.86

	יחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	–	–	1.4876	1.5061	1.4964
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4763	1.4947	1.4848
מרק גרמני	1	0.72	0.75	0.7287	0.7378	0.7331
לירה שטרלינג	1	2.18	2.28	2.2196	2.2473	2.2336
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2222	0.2250	0.22360
ין יפאני	100	0.94	0.98	0.9520	0.9638	0.9586
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6455	0.6536	0.6496
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.93	0.9003	0.9116	0.9065
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2152	0.2179	0.2163
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2029	0.2055	0.2042
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1925	0.1949	0.1936
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3029	0.3067	0.30
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0640	1,0773	1.0708
דולר אוסטרלי	1	0.88	0.94	0.9095	0.9208	0.9152
ראנד דרום אפריקני	1	0.38	0.63	0.6252	0.6330	0.6288
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3512	0.3556	0.3539
שילינג אוסטרי	10	1.01	1.06	1.0344	1.0473	1.0410
לירה איטלקית	1,000	1.03	1.10	1.0557	1.0689	1.0619

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 87–89 בגוש 7160 רח' החי"ם מס' 20/4 חולון הכוללת מתן הקלה בו: א. אחוזי בניה 3% משטח המגרש 129%. מ"ר לכל אחד מדיירי הבית בכל שלוש הקומות.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיירת חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון, מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה

חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ת.ב. 1876

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 24 בגוש 6049 רח' זכרונות מס' 22 חולון.

הכוללת מתן הקלה כ:

א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 67.5 מ"ר בכל הקומות לכל דיירי הבית.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיירת חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון

מ"מ ראש העיר ויו"ר

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי תמר רמת נגב

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 219/03/10 – מצפה עזוז.

שעיקרי הוראותיה: א. קביעת אזורים והנחיות למוקד הישוב ועתודות קרקע לשימושים שונים בשטחים אשר בתחום התכנית ואשר יעודם יקבע בעתיד. ב. התווית רשת דרכים ראשונית. ג. קביעת הוראות בניה המסדירות את מגורי אדם, מבני ציבור ושרותים ומבני משק, תעשיה, מלאכה ואחסנה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ־338 דונם. אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, בילקוט פרסומים מס' 3036 מיום 30/1/84 עמוד 2527.

התכנית כאמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית יחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תמר רמת־נגב וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הדרום

בפלילים

תיקים נגנבו בפריצה לפרקליטות מחוז חיפה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משרדי פרקליטות מחוז חיפה נפרצו בלילה בידי אלמונים ונגנבו משם תיקים. משטרת מרחב חיפה פתחה בחקירה.

הפורצים גנבו מספר תיקי חקירה ממשרדיהם של פרקליטת המחוז, לילי בורשנסקי, וממשרדו על עו"ד משה כהן. כל התיקים עוסקים בפרשיית שוד אחת שבה מעורב עבריין אחד.

חוגים משפטיים בפרקליטות התריעו אתמול פעם נוספת מפני המצב בו. פרקליטות מחוז חיפה אינה מוגנת די הצורך.

מורה ביצע מעשה מגונה בחדר־המורים

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, ו־500 ש"ח קנס, נגזרו אתמול בבית־משפט השלום בבאר־שבע על מישעל טוביאייב, מורה לפיסיקה ולמתמטיקה שביצע בתלמידתו מעשה מגונה.

טוביאייב, בן ה־39, אב לשלושה ילדים ועולה מבריה"מ, הואשם, כי בעת ששימש כמורה בבית־הספר הכשור במרכז צוחר, ביצע מעשה מגונה בתלמידה שעוד לא מלאו לה 16. המעשה ארע בחדר המורים, בעת שנתן לתלמידתו שעורי עזר.

בנוסף למאסר על תנאי ולקנס, חייב השופט את הנאשם בטיפול בקשישים בבית־אבות בבאר־שבע, למשך 15 שבועות.

עבריינים שנפצעו בתאונה ירו בתושב חברון

עובר אורח תושב חברון, נפגע אתמול מיריות שנורו באיזור שער הפרחים בירושלים, בעקבות תאונת־דרכים ע"י שני צעירים אלמונים, ככל הנראה עבריינים, שנמלטו מהמקום.

סמוך לשעה 11 לפני הצהרים נע רכב מסוג פורד אסקורט לכיוון מוזיאון רוקפלר. ליד שער הפרחים, התנגש לפתע ברכב פוז'ו שחנה לימין הכביש.

כתוצאה מן ההתנגשות, נפגעו שתי המכוניות באורח קשה. עדי־ראייה סיפרו לאחר מכן לחוקרי משטרת ירושלים, כי במכונית הפורד אסקורט ישבו שני צעירים וכפי הנראה, אחד מהם נפגע קל בהתנגשות.

לפתע שלף הצעיר שישב ליד הנהג אקדח והחל לירות לכל עבר. מן היריות נפצע בירכו חג'אוי ג'עבר בן 35 מחברון, שעבר במקום באקראי. הפצוע הועבר לביה"ח הדסה הר־הצופים, שני הצעירים נמלטו במכוניתם והמשטרה פתחה במצוד.

ממשטרת ירושלים נמסר, כי זהותו של היורה ידועה בכל הנראה למשטרה. (עתים)

שוטרי המחלקה לזיהוי פלילי מחפשים טביעת אצבעות במכונית ממנה ירו פצועי התאונה בירושלים. (צילום: רחמים ישראלי)

יוסף חזיזה נמלט בקפיצה מכלא עתלית

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

יוסף חזיזה בן 29 מיבנה, השפוט ל־19 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות של מירמה זיוף ובריחה ממעצר חוקי נמלט אתמול מכלא עתלית.

חזיזה, שכבר ברח בעבר ממעצר חוקי, נכלא בכלא האוהלים הפתוח שבעתלית. אתמול כבוקר קפץ מעל חומת הכלא, כשהוא לבוש במדי אסיר ונעלם.

שירות בתי־הסוהר העביר תלונה על דבר בריחתו של האסיר למשטרת מרחב חיפה וזו פתחה בסריקות אחר האסיר.

דובר שירות בתי־הסוהר מסר אתמול, כי נציב שירות בתי־הסוהר, רפי סוויסה, הורה לבדוק את נסיבות בריחתו של האסיר.

הקבלן משה רקובסקי מב"ש — עבריין נמלט

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

בית־משפט השלום בבאר־שבע, נענה אתמול לבקשת מחלקת חקירות של אגף המכס והבלו, והכריז על משה רקובסקי, קבלן בניין בן 38, בעל עבריין נמלט.

בשנת 1983 נוהלה נגד רקובסקי חקירה שבמהלכה הסתבר, כי הגיש דו"חות כוזבים לשלטונות המס ולא ניהל ספרים.

במהלך החקירה, עזב רקובסקי את ביתו מבלי להודיע על כך לאיש, החליף את שמו ואת שם משפחתו, ועקר לכתובת בלתי־ידועה. המשטרה ניסתה לאתרו, אולם ללא הצלחה.

אתמול, כאמור, הכריז השופט צבי סגל על האיש כעל עבריין נמלט.

המשטרה: סוהרת איפשרה כניסה חופשית לנהג בלס

אייל קלאוס, ששימש כנהגו של איש העסקים דוד בלס, העצור עד תום משפטו, עוסק כיום בשיבוש הליכי המשפט של בלס — חזר וטען אתמול קצין משטרה, בדרישתו לאסור על קלאוס לבקר אצל בלס בבית־המעצר ברמלה.

אתמול חודש בבית משפט השלום הדיון בבקשה זו של המשטרה, הפעם בהשתתפות פרקליטו של דוד בלס, המתנגד לבקשת המשטרה.

איומים על רמי אונגר

מפקח משה איוש סתר את טענת הצד שכנגד, כאילו אייל קלאוס מנהל עתה את עסקיו של בלס, בציינו שתפקידו העיקרי של אייל הוא לסייע למעבידו בדרכים פליליות ולשבש בכך הליכי המשפט. החוקר פירט בהרחבה כמה פרשיות להוכחת טיעון זה, ואף השמיע חלק מן ההקלטות בפני השופט יצחק ברא"ז.

אחת הפרשיות שהעלה החוקר, הייתה ניסיון הברחתם של שני מכתבים מבלס אל שר המשטרה חיים בר־לב. לדבריו, בוצע הדבר באמצעות אייל קלאוס, בתוך כביסה מלוכלכת של העציר בלס.

פרשייה נוספת — חשד של איומים שהשמיע קלאוס, בהנחיית בלס, נגד איש העסקים רמי אונגר. החוקר ציין, כי אונגר חייב לבלס כספים, וקלאוס השמיע נגדו איומים כדי לגבות את המגיע.

קלאוס „קבוע"

פרשה נוספת — קשריו ההדוקים של קלאוס עם הסוהרת אילנה, שלטענת איש המשטרה, איפשרה לאייל להיכנס חופשי לבית־המעצר ולהיפגש עם בלס כמעט מדי יום. הסוהרת חשודה, שהוסיפה לטופס אישור הכניסה של קלאוס את המילה „בקבוע", והקלה בכך על כניסתו. גם בנושא זה השמיע החוקר בשיחות מוקלטות בין קלאוס ואילנה, בין קלאוס ובלס ועוד.

בן טען, שאילנה הציגה את אייל קלאוס כעורך־דינו של בלס, כדי להקל על כניסתו ומעשיו בבית־המעצר. וכאשר סיפר זאת אייל לבלס בטלפון, השיב לו: „בסדר, על הכיפאק, אתה יותר טוב מעורך־דין".

אייל קלאוס נתן יד לשיבוש הליכי משפט. גם ע"י זיוף בתצהיר שהוגש ע"י בלס לבית המשפט העליון.

לבסוף השמיע החוקר שיחת טלפון בין קלאוס לבין עיתונאי מ„מעריב", אלי דנון. דנון אומר לו כי הוא מדבר מטלפון ציבורי, וקלאוס מורה לו על כתבה שפירסם בפרשת בלס, ושואל אם העתונאי היה כבר אצל שמעיה, מפקד בית המעצר ברמלה. „לא, מאז לא" — משיב דנון. לדברי החוקר, הודה מאוחר יותר אייל קלאוס בחקירה, כי הוא ביקש מדנון, שהכיר מקודם את מפקד בית־המעצר ברמלה, להסדיר לו ביקור בכלא אחרי תקופה ארוכה שלא ביקר.

השופט יצחק ברא"ז הודיע שיתן החלטתו ביום ו' השבוע. (עתי"ם)

בדיקות מעבדה לחשוד במעשי האונס ברמת־גן

מעצרו של צעיר מרמת־גן, החשוד במעשי אונס, לרבות אינוסה של נערה במחסן ליד בניין מועצת פועלי רמת־גן לפני כשבועיים, הוארך אתמול ב־15 יום.

בא־כוח המשטרה, מפקד שמעון ישי, טען בבית־משפט השלום בתל־אביב, כי הצעיר, איש תיאטרון, ששמו נאסר לפירסום, נלכד ב־20.8.86 כחשוד בביצוע האונס ליד בית מועצת הפועלים ברמת־גן.

החוקר סיפר, כי נלקחו מן החשוד דגימות של הרוק, שנמסרו לבדיקה במעבדה לזיהוי פלילי של המשטרה, כדי להשוותם, במסגרת בדיקה מיוחדת עם שרידי הזרע שהותיר אחריו הצעיר על אחת מקרבנותיו.

קצין המשטרה הבהיר, שהבדיקה מאפשרת לזהות חלבונים והים בריר ובזרע, שניתן לפיהם לקבוע את סוג הדם של הגבר. (עתים)

צעירים מעכו טלטלו ניידת כדי לחלץ עצורים

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

15 צעירים מעכו נעצרו אתמול על־ידי המשטרה, לאחר ששוטרים נאלצו לירות באוויר כדי לפזר המון מתפרע שסיכן את חייהם.

התקרית החלה כאשר שלושה שוטרים שהיו בסיור שגרתי בשעות הצהרים בעיר העתיקה, הבחינו ב־3 צעירים שלא היו מוכרים להם. השוטרים ביקשו מהשלושה להזדהות, אך אלה סירבו ואז נתבקשו להתלוות אל השוטרים לתחנת המשטרה. גם לכך סירבו הצעירים והשוטרים הודיעו לאחר מהם כי הוא עצור.

השניים האחרים החלו להתפרע, היכו את השוטרים, כן הפילו אחד מהם ומיד לאחר־מכן נמלטו מן המקום. השוטרים דלקו אחריהם והשיגו אותם. אחד משני הנמלטים איים עליהם בגרזן אך השוטרים הצליחו להתגבר על השניים ולהכניסם לניידת.

בינתיים התקהלו במקום עשרות צעירים ערבים שהחלו לטלטל את הניידת ואיימו להפכה. השוטרים הזעיקו בינתיים עזרה אך הצעירים הצליחו לחלץ מן המקום שניים מן העצורים.

אותה עת נאלצו השוטרים לירות באוויר כדי להבריח את ההמון המתפרע. למקום הגיעה גם תגבורת שעצרה 15 מן המתפרעים.

טלקס

● **יובל לבי"ח „ברזילי" באשקלון**

בית־החולים ע"ש „ברזילי" באשקלון, יחוגג ב־23 בספטמבר, בנשף־עצרת המוני בו צפויים 3000 איש 25 שנה לקיומו. הכנסות לנשף יוקדשו למימון ציוד חדיש הדרוש לשיפור ותיפקוד בית־החולים. ד"ר שמעון שרף, מנהל בית־החולים, סיפר, כי „ברזילי" הוא בית־חולים קהילתי מן היחידים מסוגו בארץ, שמשולבות בו הרפואה המונעת והרפואה הטיפולית, זו בצד זו.

רפאל גאון

● **אין דואג לקורבנות האלימות החרדית**

בעקבות הקמת המטה לבלימת אלימות בירושלים (כולל אלימות חרדית־קיצונית) ע"י מזכיר מפלגת העבודה במחוז ירושלים, עמנואל זיסמן, החל להגיע למטה מידע על נפגעי אלימות חרדית. מתברר שמצויות בירושלים עשרות משפחות שנפגעו ברכושם, בכללם ראשי משפחות שנפגעו גם באופן פיזי.

לקורבנות האלימות הזו אין דואג. המערכות הקיימות (ביטוח לאומי, קופות־חולים, חברות הביטוח), אינן „מכסות" נפגעים אלה. במקרה של פגיעה קשה או נכות, עלול הנפגע למצוא עצמו ללא כל מקור פרנסה.

בצלאל עמיקם

● **נכשל ניסיון להדחת ישראל מארגון אסייאני**

לחץ כבד שהפעילו מדינות ערב בוועידת הארגון הבין־לאומי לביטחון סוציאלי הנערכת בימים אלה בטורונטו שבקנדה, להדחת ישראל מהארגון האסייני, הוכשל. מסר ביום ו' דב פלד, ראש הנציגות ההסתדרותית במשלחת הישראלית.

● **קפצה מקומה חמישית ונהרגה**

אשה בת 40 נהרגה אתמול לאחר שקפצה ממרפסת קומה חמישית של בית מגורים ברחוב הגליל בגבעת סביון.

אמבולנס וניידת של מד"א חשו למקום וניסו להציל את חייה של האשה, היא הועברה במצב אנוש לבית־החולים „שיבא" ושם נקבע מותה. (עתי"ם)

לתמר, לכל המשפחה ולקיבוץ להבות־הבשן
משתתפים בצערכם במותו של
דב זבין
מרכז ההלבשה הבינקבוצי

למשפחת זכין ולקיבוץ להבות־הבשן
משתתפים באבלכם במותו של
דב זבין
קיבוץ המעפיל

לטרודה גרנות ולמשפחה
אתכם באבל במות האח
זאב
קיבוץ מענית

לדורון
אתך באבלך על מות
אביך
חבריך
ממושב אלון הגליל

סניף מפ"ם בית ג'אן
אבל ומשתתף בצער המשפחה
על מותו של
דב זבין

ועד השלום הישראלי
אבל עם המשפחה ובית להבות־הבשן על
דב זבין
מזכיר הוועד 1962 1959
ווידיד נאמן

למשפחת זכין ולקיבוץ להבות־הבשן
אתכם באבלכם הכבד על מותו של
דב זבין
קיבוץ שובל

לאיסר שנייד ומשפחתו
תנחומים במות
אחיך
(בניכר)
קיבוץ מענית